

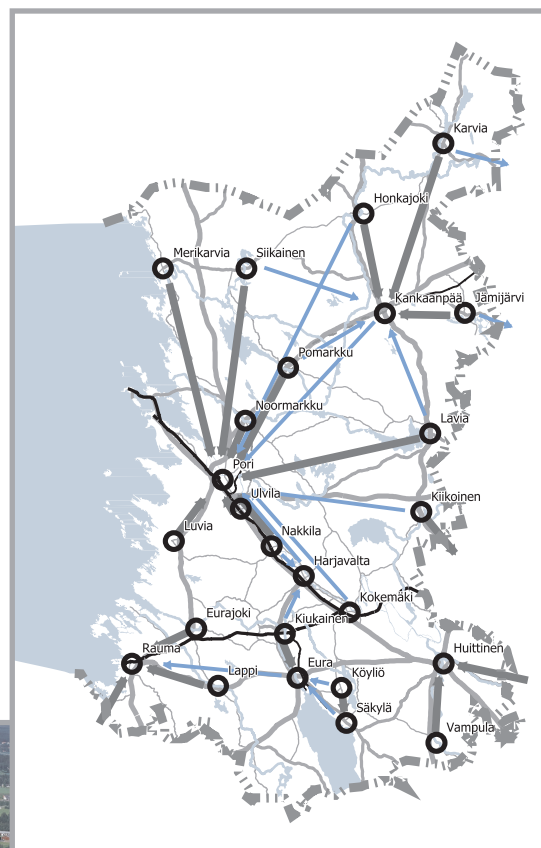
Satakunnan maakuntakaava

Valmisteluvaihe 2008

1. Maakunnan tarkoituksenmukainen alue- ja yhdyskuntarakenne

SATAKUNNAN ALUERAKENNE

SATAKUNTALIITTO
Alueidenkäytön toimiala
Sirkka Lehto
Jyrki Liimatainen

LUONNOS 15.2.2008

Kannen kuvat:

- Nakkilan kunta
- Satakunnan kuntakeskukset ja asiointisuuntaus

Sisällys

Esipuhe	5
1. Johdanto	6
2. Aluerakenneselvitys ja tavoitteet.....	7
2.1. Käsitteet	7
2.2. Aluerakenteen valtakunnalliset ja maakunnalliset kehittämistavoitteet.....	7
2.3. Aluerakenneanalyysin menetelmät ja aineistot.....	9
3. Satakunta maan aluerakenteessa	10
3.1. Satakunta maakuntana	10
3.2. Satakunnan aluerakenteen lähtökohdat.....	11
3.3. Väestö	12
3.3.1. Väestön ikärakenne	13
3.3.2. Väestönmuutos ruututasolla	15
3.4. Asutusrakenne.....	18
3.4.1. Taajamat ja niiden lievealueet	18
3.4.2. Satakunnan kylät.....	20
3.4.3. Vapaa-ajan asunnot ja asutusrakenne.....	22
3.5. Liikenneverkko	22
3.5.1. Tieliikenne.....	22
3.5.2. Satamaliikenne	23
3.5.3. Rautatieliikenne.....	23
3.5.4. Linja-autoliikenne	23
3.5.5. Lentoliikenne.....	24
4. Satakunnan kuntien vaikutusalueet	25
4.1. Vaikutusalue tutkimuksen tausta ja perusteet.....	25
4.2. Vaikutusalue tutkimuksen perusteella esitettävät tiedot.....	25
4.2.1. Kunnissa tarjolla olevat tuotteet ja palvelut	25
4.2.2. Vaikutusalue.....	26
4.2.3. Asiointisuuntautuneisuus.....	26
4.3. Vaikutusalue tutkimuksen tulokset	26
4.3.1. Asiointi omassa kunnassa.....	26
4.3.2. Kuntakohtaiset kuvaukset	26
ASIOINTIKESKUKSET	28
Eura	28
Harjavalta.....	29
Huittinen	30
Kankaanpää.....	31
Kokemäki	32
Pori	33
Rauma	34
Säkylä	35
Ulvila.....	36
MUUT KUNTAKESKUKSET	37
Eurajoki.....	37
Honkajoki	38
Jämijärvi.....	39

Karvia.....	40
Kiikoinen	41
Kiukainen	42
Kodisjoki.....	43
Köyliö	44
Lappi	45
Lavia	46
Luvia	47
Merikarvia.....	48
Nakkila	49
Noormarkku.....	50
Pomarkku	51
Siikainen.....	52
Vampula.....	53
4.3.3. Asiointi oman kunnan ulkopuolisiin keskuksiin	54
5. Satakunnan keskukset.....	56
5.1. Keskukset asutuksen mukaan	56
5.2. Keskukset työpaikkojen mukaan	59
5.2.1. Työssäkäynti, -alueet ja pendelöintisuunnat	60
5.3. Keskukset palvelujen mukaan	65
5.3.1. Koulutuspalvelut.....	65
5.3.2. Terveystenhuollon palvelut	68
5.3.3. Kaupan palvelut.....	70
5.3.4. Liikennepalvelut.....	73
5.4. Keskukset asiointivirtojen mukaan	74
6. Satakunnan keskusverkko	75
Lähteet	78

Esipuhe

Ympäristöministeriö on laatinut vuonna 2006 laajassa yhteistyössä koko maata koskevan aluerakenteen ja alueidenkäytön kehityskuvan, jonka keskeisinä tavoitteina ovat mm. ekotehokkuuden parantaminen sekä monikeskuksisen ja verkottuvan aluerakenteen kehittäminen.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden keskeinen sanoma maakuntatason maankäytön suunnittelulle on olemassa olevan yhdyskuntarakenteen ja keskusverkon kehittäminen ja hyödyntäminen. Maakuntien suunnittelussa on selvitettävä alue- ja yhdyskuntarakenteen sekä kyläverkoston kehittämiseen liittyvät toimenpiteet, joilla edistetään olemassa olevien rakenteiden hyödyntämistä, palvelujen saavutettavuutta, maaseudun elinkeinotoiminnan monipuolistamista sekä ympäristöarvojen säilymistä.

Tämä selvitys pyrkii vastaamaan edellä esitettyihin velvoitteisiin analysoimalla Satakunnan maakunnan aluerakennetta uuden teknologian, paikkatietoaineistojen ja laajan maakunnallisen asiantuntijaryhmän tuella.

Satakunnan seutukaavaliiton toimesta on jo 1960-luvulla tarkasteltu maakunnan aluerakennetta ja keskusverkkoluokitusta erittäin kokonaisvaltaisesti Runkokaavaa 2000 laadittaessa. Sen jälkeen on aluerakennetta tarkasteltu maakuntasuunnitelmien yhteydessä erityisesti maakunnan verkottumisen, vaihettumisvyöhykkeiden ja vuorovaikutussektoreiden näkökulmasta naapuri-maakuntien kanssa.

Satakuntaliitto käynnisti vuoden 2006 alussa MARA-hankkeen, jossa keskeisenä tavoitteena oli kehittää maakunnan aluerakenteen analyysimenetelmiä sekä lisätä vuorovaikutusta osaamis- ja innovaatiokeskuksien ja maakunnallisen alueidenkäytön suunnittelun välillä.

Satakuntaliitossa työstä on vastannut maakunta-arkkitehti Sirkka Lehto. Paikkatietoaineiston analyysien toteuttamisesta on vastannut projektitutkija Jyrki Liimatainen. Hankkeen ohjausryhmään on kuulunut edustajat TuKKK:n Porin yksiköstä, maakunnan elinkeino- ja kehittämissyhtiöistä ja – keskuksista, Lounais-Suomen ympäristökeskuksesta, kuntatasolta kuntakaavoittaja kaikista kolmesta seutukunnasta sekä Satakuntaliiton aluekehityksen toimialalta.

Analyysimenetelmää kehitetään paikkatietoaineistojen teemojen lisääntyessä ja käytetään jatkossa maakunnan suunnittelun ja kehittämistyön seurannassa.

Raportti lähetetään ohjausryhmän käsittelyn jälkeen maakuntakaavatoimikunnan kautta kuntiin ja sidos-/intressiryhmille kommentoitavaksi.

Porissa 6.2.2008

Sirkka Lehto maakunta-arkkitehti

1. Johdanto

Yhteiskunnan toimivuuden kannalta toimintojen sijoittuminen ja niiden muodostama kokonaisrakenne ovat ratkaisevassa asemassa. Tuotanto, asuminen, palvelut ja vapaa-aika vaativat erikokoisia yhdyskuntia ja näitä yhdistäviä ja verkostoivia rakenteita, kuten liikenneyhteyksiä ja teknisen huollon järjestelmiä. Nämä muodostavat aluerakenteen ja ovat osa alueidenkäyttöä. Aluerakenne ja alueidenkäyttö muuttuvat yleensä hitaasti ja ovat muotoutuneet pitkän kehityksen kuluessa. Niissä on edelleen mukana piirteitä maatalousyhteiskunnasta ja teollisuuden ympärille rakentuneista työpaikkakeskuksista.¹

Valtioneuvoston päättämällä valtakunnallisilla alueidenkäyttötavoitteilla linjataan koko maan alueiden käyttöä pitkälle tulevaisuuteen. Tavoitteilla vastataan niihin haasteisiin, joita muun muassa muuttoliikkeen vaikutukset aluerakenteeseen, yhdyskuntarakenteen eheyttämisen tarve, elinympäristön laatuvaatimukset, luonnon- ja rakennusperinnön säilyminen ja yhteysverkostojen toimivuus alueiden käytölle asettavat. Valtakunnallisilla alueidenkäyttötavoitteilla on myös kytkentä alueidenkäytön maailman laajuiseen kenttään. Tavoitteilla edistetään erityisesti biologista monimuotoisuutta ja ilmastonmuutosta koskevien kansainvälisten sopimusten täytäntöönpanoa samoin kuin Euroopan aluesuunnittelun ja aluekehityksen suuntaviivojen toteuttamista Suomessa. Aluerakennetta suunnitellaan ensisijaisesti maakuntakaavoituksen avulla. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan tavoitteiden toteutumista tulee edistää valtion viranomaisten toiminnassa, maakunnan suunnittelussa ja kuntien kaavoituksessa.²

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on integroitu Satakunnan maakuntakaavan tavoitteisiin, joissa alue- ja yhdyskuntarakenne on tärkein osa-alue. Tasapainoiseen väestökehitykseen, aluerakenteen tarkoituksenmukaiseen kehittämiseen sekä elinkeinoelämän kilpailukyvyyn ja kansainvälisen aseman vahvistamiseen pyritään hyödyntämällä olemassa olevia rakenteita ja maakunnan ominaispiirteitä sekä edistämällä elinympäristön laadun parantamista ja luonnonvarojen kestäväää käyttöä. Maakunnan aluerakenteen runkona kehitetään monikeskuksista ja –tasoista kaupunki- ja taajamaverkostoa, jossa palveluverkoston ylläpitoa ja kehittämistä tuetaan asuntoalueiden sijoittamisella. Kaupunkien ja maaseudun vuorovaikutusta edistetään kehittämällä kyläverkostoa sen omista lähtökohdista.³

¹ Ympäristöministeriö, 2006

² Ympäristöministeriö, 2001

³ Satakuntaliitto, 2004

2. Aluerakenneselvitys ja tavoitteet

2.1. Käsitteet

Käsitteellisesti aluerakenne ja yhdyskuntarakenne ovat varsin lähellä toisiaan ja suurin ero on lähinnä tarkasteluetaisyudessa ja -laajuudessa. Yhdyskuntarakenteella tarkoitetaan pääasiassa yhdyskunnan fyysistä rakennetta, mutta siihen liitetään useimmiten erilaisia toiminnallisia ominaisuuksia kuten asumisen ja työssäkäynnin väliset yhteydet. Sillä tarkoitetaan työssäkäyntialueen, kaupunkiseudun, kaupungin, kaupunginosan tai muun taajaman rakennetta. Se käsittää rakennetut asuin- ja työympäristöt palveluineen, toimintoihin liittyvine vapaa-alueineen sekä liikenteen ja teknisen huollon verkostot. Yhdyskunnat ja yhdyskuntarakenne on määritelty myös ihmisten rakentamista rakennuksista ym. rakenteista koostuviksi kokonaisuuksiksi ja niiden fyysisen muodon ja osien välisiä suhteita koskeviksi ratkaisuuksi.

Aluerakenne on yhdyskuntarakennetta vastaava, mutta laajempaa aluetta tarkoittava termi. Aluerakenteen tarkastelussa on siten mukana useita yhdyskuntia, joiden sisäisiä ja välisiä fyysisiä rakenteita ja toiminnallisia ominaisuuksia tutkitaan. Aluerakenne sisältää mm. kaupungit, muut taajamat, kylät ja haja-asutusalueet, erilaiset liikenteen väylät ja energiaverkostot, maa- ja metsätalouden, teollisuuden, palvelujen energiatuotannon ja jätteenkäsittelyn alueet sekä luonnonresurssien sijainnin. Kunkin toiminnon aluevarauksia tarkastellaan itsenäisenä kokonaisuutena, mutta myös suhteessa muiden toimintojen sijaintiin ja tarpeisiin.⁴

Toiminnallisella aluerakenteella on niin valtakunnallista kuin kansainvälistäkin merkitystä. Aluerakenteen kehittämisessä korostuu tarve hyödyntää alueiden omia vahvuuksia, edistää alueiden keskinäistä verkostoitumista ja työnjakoa sekä luoda erilaisia kehittämisvyöhykkeitä. Olemassa olevien rakenteiden mahdollisimman tehokas hyödyntäminen vaikuttaa keskeisesti myös aluerakenteen taloudellisuuteen.⁵

Keskusverkko voidaan määritellä väestön, työpaikkojen ja palvelujen mukaan erikokoisten ja -tyyppisten keskusten, kuten kaupunkien, kuntakeskusten, taajamien ja kylien sekä niitä yhdistävien liikenne- ja toimintaverkoston muodostamana toiminnallisena verkkona. Keskusverkkoon vaikuttavat keskusten vaikutusalueet ja väestön toiminnan suuntautuminen sekä työpaikkojen että asiointien suhteen.

2.2. Aluerakenteen valtakunnalliset ja maakunnalliset kehittämistavoitteet

Valtakunnallisen aluerakenteen kehittämisen tavoitteena on edistää kilpailukykyä, hyvinvointia ja ekotehokkuutta. Globalisaatio ja osaamisperusteinen talouskehitys sekä väestön ikääntyminen ja ilmastonmuutos vaikuttavat alueiden käyttöön ja aluerakenteeseen Suomessa ja haasteet vain kasvavat tulevaisuudessa. Suomen aluerakenteen ja alueidenkäytön valtakunnallisen kehityskuvan mukaan alueiden käyttöä kehitetään siten, että syntyy monikeskuksinen ja verkottuva aluerakenne⁶. Kehittämistyö edellyttää seuraavien osatekijöiden edistämistä:

⁴ Yhdyskuntarakenteen ohjauksen kehittämistyöryhmä, 2004

⁵ Ympäristöministeriö, 2001

⁶ Ympäristöministeriö, 2006

1. Kaupunkiseuduista ja – vyöhykkeistä kehitetään vahva verkosto erityisesti huomioiden ekologisen kestävyysnäkökulma, jossa olennaisia tekijöitä ovat olemassa olevan rakenteen hyödyntäminen ja energiakulutuksen kannalta tehokas aluerakenteen kehittäminen
2. Monimuotoisesta ja monikeskuksiset suuralueet pohjautuvat alueiden vahvuuksiin ja olemassa oleviin rakenteisiin.
3. Kaupunkiseutujen kehitystä ohjataan siten, että kilpailukyvyyn, hyvinvoinnin ja ekologisen kestävyysnäkökulma, jossa olennaisia tekijöitä ovat olemassa olevan rakenteen hyödyntäminen ja energiakulutuksen kannalta tehokas aluerakenteen kehittäminen

Valtioneuvoston päätöksessä valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista⁷ yleistavoitteena todetaan, että kaupunkiseutujen työssäkäyntialueilla varmistetaan alueidenkäytölliset edellytykset asuntorakentamiselle ja tarkoituksenmukaiselle sijoittumiselle sekä hyvälle ympäristölle. Kaupunkiseutuja kehitetään tasapainoisina kokonaisuuksina siten, että tukeudutaan olemassa oleviin keskuksiin. Keskusta-alueita kehitetään monipuolisina palvelujen, asumisen ja vapaa-ajan alueina. Maakunnan suunnittelussa on selvitettävä alue- ja yhdyskuntarakenteen sekä kyläverkoston kehittämiseen liittyvät toimenpiteet, joilla edistetään olemassa olevien rakenteiden hyödyntämistä, palvelujen saavutettavuutta, maaseudun elinkeinotoiminnan monipuolistamista sekä ympäristöarvojen säilymistä.

Valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa eheytyvään yhdyskuntarakenteeseen ja elinympäristön laadun parantamiseen pyritään eri tavoitteiden kautta. Elinympäristöjen toimivuutta ja taloudellisuutta edistetään hyödyntämällä olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta ja eheyttämällä taajamia. Taajamia eheyttäessä parannetaan elinympäristön laatua. Yhdyskuntarakennetta kehitetään siten, että palvelut ja työpaikat ovat hyvin eri väestöryhmien saavutettavissa. Erityisesti kaupunkiseuduilla on selvitettävä toimiva liikennejärjestelmä sekä palvelujen saavutettavuutta edistävä keskusjärjestelmä ja palveluverkko sekä sen yhteydessä vähittäiskaupan suuryksiköiden sijoittuminen.

Satakunnan maakuntasuunnitelman⁸ tavoitteena on toimiva aluerakenne. Satakunnan maantieteellinen sijainti ja luonnonympäristön monipuolisuuteen perustuva aluerakenne antaa hyvän pohjan maakunnan tasapainoiselle kehittämiselle. Maakunta tarjoaa monipuoliset edellytykset yhdistää asuminen, työ, palvelu- ja luontohakuisuus tavoilla, jotka ilmentävät ja toteuttavat erilaisia elämäntyyliä. Maakuntaa kehitetään tasapuolisesti ja lähtökohtana ovat vahvat, erilaistuneet seudut ja verkostot, jotka ulottuvat myös ylimaakunnallisena yhteistyönä maakunnan rajojen ulkopuolelle. Satakunnan maakuntakaavan tavoitteiden mukaisesti aluerakenteen runkona kehitetään kaupunki- ja taajamaverkostoa vahvistamalla Poria maakuntakeskuksena ja Raumaa, Huittista ja Kankaanpäästä seutukeskuksina sekä maaseudun kuntakeskusten muodostamaa keskusverkkoa⁹.

Luomalla edellytykset kyläalueiden kehittämiselle tavoitteena on monipuolinen taajamaverkosto sekä maaseudun asuttuna pitäminen. Tätä toteutetaan täydentämällä ensisijaisesti olemassa olevaa taajama- ja kyläverkkoa sekä rakennuskantaa. Samalla edistetään maaseudun palvelujen saatavuutta, elinkeinotoiminnan monipuolistamista sekä ympäristöarvojen säilymistä.

Yhdyskuntarakenteen eheyttämistä edesautetaan kehittämällä kuntien keskusten vetovoimaa asuin- ja työympäristönä sekä olemassa olevien kylien vahvuuksia. Hyvin suunniteltu

⁷ Ympäristöministeriö, 2001

⁸ Satakuntaliitto, 2003

⁹ Satakuntaliitto, 2004

rantarakentaminen ja maaseudun uudisrakentaminen vahvistavat omalta osaltaan maakunnan vetovoimaa ja maaseudun asuttuna pitämistä. Haja-asutuksen sijoittamista ohjataan suunnitelmallisesti siten, että myös se tukee olemassa olevan palveluverkon säilymistä.

2.3. Aluerakenneanalyysin menetelmät ja aineistot

Tässä raportissa Satakunnan kuntien nykytilannetta kuvataan aluerakenteen näkökulmasta. Keskeisesti tarkastelun kohteena ovat väestön, työpaikkojen ja palvelujen sijoittuminen sekä työssäkäynti ja asiointivirrat. Tarkastelu rakentuu useista näitä teemoja käsittelevistä kartta- ja tilastanalyysistä, joiden avulla luodaan kuva Satakunnan aluerakenteen ominaispiirteistä ja sen kehittymisedellytyksistä.

Selvityksen keskeisenä aineistona käytetään Suomen ympäristökeskuksen tuottamaa ja Tilastokeskuksen aineistoon perustuvaa yhdyskuntarakenteen seurantajärjestelmästä (SYKE/YKR) saatavaa 250x250 metrin tilastoruutuun sidottua paikkatietoaineistoa. YKR sisältää kaikki keskeiset yhdyskuntarakennetta kuvaavat muuttujat, josta tässä työssä on käytetty uusimpia käytettävissä olevia väestö-, työpaikka-, työmatka ja rakennustietoja.

Toinen tässä selvityksessä käytettävä lähdeaineisto on TNS Gallup Oy:n tuottama Suuri vaikutusalue tutkimus 2006. Suuri vaikutusalue tutkimus sisältää tietoa kuluttajien asiointivirroista kuntien välillä, ja se on toteutettu kotitalouksiin keväällä 2006 aikana toimitettuna kirjekyselynä.

Näiden lisäksi selvityksen analyyseissä on käytetty Satakuntaliitossa tuotettua kuntien palvelujen sijaintitietoa.

Selvitys käsittää Satakunnan kunnat 2006. Lisäksi muutamien aineistojen kohdalla, kuten työssäkäynnin ja asioinnin tarkastellussa on otettu huomioon myös maakunnan ulkopuolisia lähialueen kuntia.

Suomen läänin väestöstä. Satakunnan maapinta-ala on 7 960 km², joka on vajaa 3 % koko maan ja 11 % läänin maapinta-alasta. Satakunnan väestötiheys 29 as/km² on kahdeksanneksi suurin.

Satakunta liittyy aluerakenteellisesti sekä Länsi-Suomen allianssin maakuntien (Pohjanmaa, Etelä-Pohjanmaa, Keski-Suomi ja Pirkanmaa) että Etelä-Suomen liittouman maakuntien (Varsinais-Suomi ja Kanta-Häme) keskusverkkoon valtakunnallisen tie-, rautatie- ja lentoliikenneverkon välityksellä. Länsi-Suomen allianssin alueella on 25 seutukuntaa ja 124 kuntaa. Alueen maapinta-ala vuonna 2006 oli 58 300 km² ja asukasluku 1 339 000 eli alueella asui 25 % Suomen väestöstä.

3.2. Satakunnan aluerakenteen lähtökohdat

Satakunnan aluerakenteen kehittymiseen ovat keskeisesti vaikuttaneet meri ja Kokemäenjoki, jotka edelleen ovat selviä vahvuustekijöitä. Kokemäenjokilaakson nauhamainen taajamarakenne on yksi maamme merkittävimmistä taajamavyöhykkeistä. Sen suunnitelmallinen kehittäminen sai alkunsa 1940-luvun alussa Alvar Aallon Kokemäenjokilaakson aluesuunnitelman myötä. Vyöhykkeen kehittäminen on keskeinen työ myös Satakunnan tulevaisuuden kannalta. Hyvät satamat Porissa ja Raumalla ovat olleet maakunnan perusteellisuuden kehityksen edellytys. On syytä uskoa, että merenrannikoiden, erityisesti satamien lähialueiden, merkitys tulee tulevaisuudessa yhä korostumaan mm. teollisuuden sijaintialueina. Pori-Rauma-Uusikaupunki-Turku -rannikkoalue on merkittävä yhdyskuntavyöhyke, jonka merkitystä ei ole valtakunnallisissa aluerakenteen suunnitelmissa riittävästi otettu huomioon.

Satakunnan pitkään jatkunut elinkeinorakenteen voimakas muutos ja muuttotappio ovat näkyneet maaseudun haja-asutusväestön vähenemisenä erityisesti Pohjois-Satakunnassa, mutta myös taajamien kasvun tyrehtymisenä. Taajamaväestön (YKR) osuus vuonna 2005 on maakunnassa yli 80 %. Porin seutukunnassa taajamaväestön osuus on kasvanut vuoden 1990 83 prosentista 85 prosenttiin vuonna 2005, Rauman seutukunnassa vastaavasti 78 prosentista 80 prosenttiin ja Pohjois-Satakunnassa 50 prosentista 54 prosenttiin.

Elinkeinorakenteen muutos on merkinnyt myös työmatkojen pituuksien kasvua. Koko maassa oli vuonna 1990 keskimääräinen työmatkan pituus 9,6 km ja se oli kasvanut vuoteen 2003 mennessä 2,3 km (taulukko 1). Satakunnassa keskimääräinen työmatka on noin kilometrin lyhyempi, mutta kasvu on ollut sama. Porin seutukunnassa keskimääräinen työmatka vuonna 2003 oli 10,7 km, Rauman seutukunnassa 10,9 km ja Pohjois-Satakunnassa 11,4 km. Vuosina 1990 – 2003 Satakunnan seutukuntien työmatkapituudet ovat pidentyneet seuraavasti¹⁰:

Taulukko 1: Keskimääräinen työmatka vuosina 1990 – 2003

	1990	1995	2000	2003	muutos 90 - > 03
Pohjois-Satakunta	8,8	8,5	11,2	11,4	+ 2,6
Porin seutukunta	8,6	9,3	10,8	10,7	+2,1
Rauman seutukunta	8,5	9,6	10,8	10,9	+2,4
Satakunta	8,6	9,3	10,8	10,8	+2,2
koko maa	9,6	10,1	11,5	11,9	+2,3

Myös Satakunnassa kaupan rakennemuutos on jatkunut pitkään voimakkaana aina näihin aikoihin asti. Myymäläverkon harveneminen on jättänyt monet asuinalueet ilman kauppapalveluja ja kaupassa käynti ilman autoa on vaikeutunut. Kaupan suuryksiköiden tavallinen sijoittuminen taajamien reuna-alueille heikentää samalla keskustan elinvoimaisuutta.

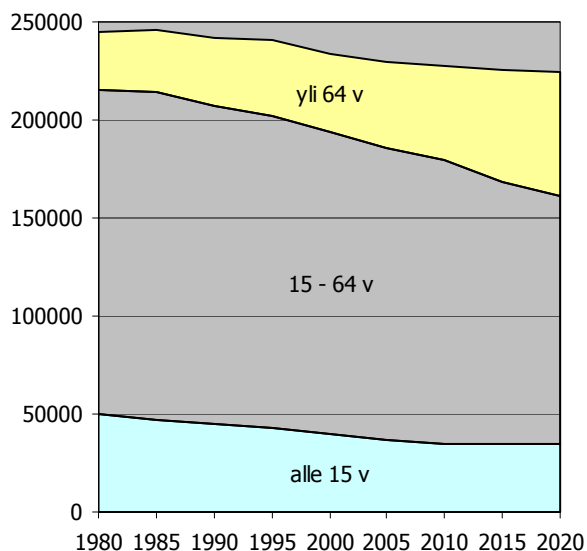
¹⁰ Ympäristötiedon hallintajärjestelmä Hertta / Elinympäristön seuranta / SYKE, Tilastokeskus

Satakunnan aluerakenteen valtakunnallisen perusrungon muodostavat ylimaakunnalliset yhdyskuntavyöhykkeet Pori-Rauma-(Uusikaupunki-Turku)- rannikkoalue eli valtatie 8 vaikutusvyöhyke sekä Kokemäenjokilaakso Pori-Ulvila-Harjavalta-Kokemäki-Huittinen(-Forssa-Helsinki) eli valtatie 2:n vaikutusvyöhyke. Yhdyskuntavyöhykkeet perustuvat paitsi liikenteellisiin yhteysverkkoihin erityisesti toiminnalliseen yhteyteen sekä asutuksen sijoittumiseen. Vyöhykkeen muodostavat tiiviissä vuorovaikutuksessa keskenään olevien kaupunkien, taajamien ja maaseutualueiden muodostama toiminnallinen kokonaisuus. Maakunnan suurimmat väestö- ja työpaikkakeskittymät sijaitsevat rannikolla ja Kokemäenjoen varrella. Näillä alueilla väestötiheys on keskimäärin 50 as/km². Rannikkokaupungit Pori ja Rauma ovat alueen suurimmat väestö-, tuotanto- ja palvelukeskukset.

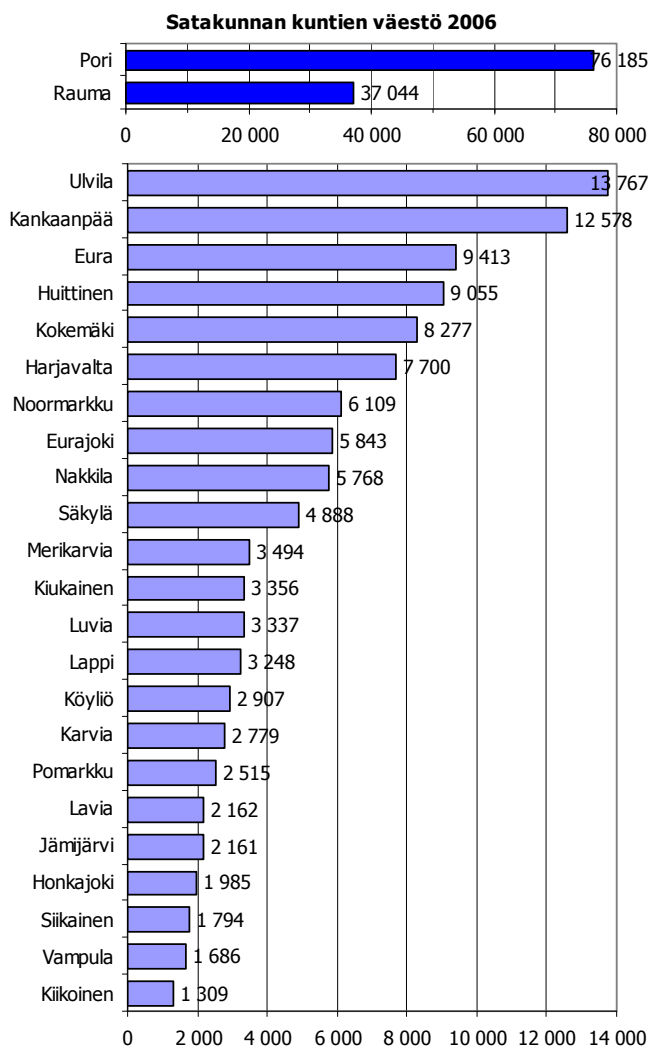
3.3. Väestö

Maakuntakaavan lähtökohtana on oltava perusteltu väestökehitysarvio. Väestökehitystä on tarkasteltu myös Satakunnan maakuntakaavan tavoitteissa, maakuntasuunnitelmassa 2030 ja maakuntaohjelmassa 2007 – 10, joiden tietoja on tarkistettu uusien tilastojen avulla.

Satakunta on väkiluvultaan Suomen seitsemänneksi suurin maakunta, jonka osuus koko maan väkiluvusta on 4,3 %. Maakunnan väkiluku on ollut hitaasti laskeva jo kauan, mutta ero seuraavaksi suurempaan Pohjois-Savoon ja pienempään Päijät-Hämeeseen on pysynyt noin 20 000 – 30 000 asukassa¹¹. Väestöennusteessa Satakunnan väkiluku on hitaasti vähenevä (kuva 3).

Kuva 3 Satakunnan väkiluku ikäryhmittäin ja sen muutos (Tilastokeskus)

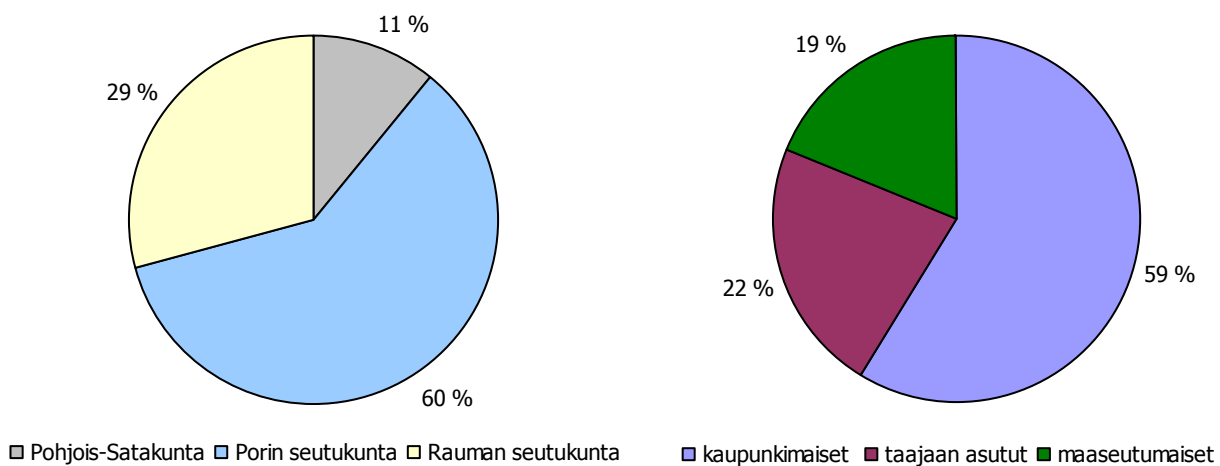

Kuva 4 (oik) Satakunnan kuntien väestö 31.12.2006 (Tilastokeskus)

¹¹ Tilastokeskus 2007

Lähes puolet satakuntalaisista asuu kahdessa suurimmassa kaupungissa (kuva 4). Porin väkiluku oli 33 % ja Rauman 16 % Satakunnan väkiluvusta. Seuraavaksi suurimpien kaupunkien Ulvilan ja Kankaanpään osuudet maakunnan väestöstä jäävät kumpikin noin 6 prosenttiin. Alle 4 000 asukkaan kuntia oli 13 ja niissä asui noin 14 % maakunnan väestöstä. Pienin väkiluku oli 1309.

Vuonna 2006 Satakunnan väestöstä 60 % asui Porin seutukunnassa ja 29 % Rauman seutukunnassa. Pohjois-Satakunnan osuus oli 11 %. Tilastokeskuksen kuntien kolmijaossa kaupunkimaisia kuntia ovat Harjavalta, Pori, Rauma ja Ulvila, taajaan asuttuja Eura, Huittinen, Kankaanpää, Kokemäki, Nakkila ja Noormarkku ja muut kunnat ovat maaseutumaisia. Vuonna 2006 Satakunnan väestöstä asui kaupunkimaisissa kunnissa 59 %, taajaan asutuissa 22 % ja maaseutumaisissa 19 % (kuva 5). Väestön jakautumassa seutukunnittain tai kolmijaon kuntatyypeittäin ei ole tapahtunut huomattavia muutoksia. Vuoteen 1990 verrattuna Pohjois-Satakunnan osuus oli nyt yhden prosenttiyksikön pienempi ja Porin seutukunnan suurempi ja kolmijaossa taajaan asuttujen ja maaseutumaisten kuntien väestöosuudesta oli kummastakin siirtynyt yhden prosenttiyksikön verran kaupunkimaisiin kuntiin.

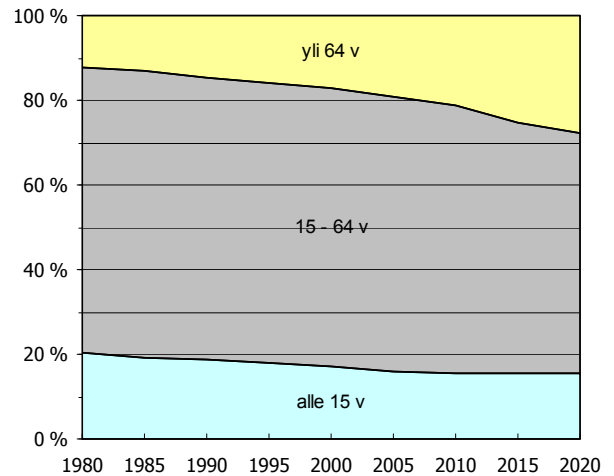
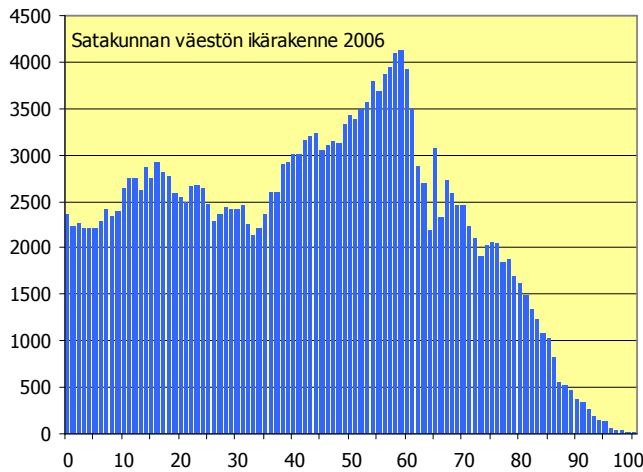

Kuva 5 Satakunnan väestön jakautuminen seutukunnittain ja kuntatyypeittäin (Tilastokeskus)

3.3.1. Väestön ikärakenne

Satakunnassa on koko maahan verrattuna keskimääräistä enemmän vanhempaa väestöä. Koko maan väestöstä vuonna 2006 yli 64-vuotiaita oli 16,5 % ja Satakunnassa ikäluokan osuus on maakunnista neljänneksi suurin eli 19,7 %. Alle 15-vuotiaiden ikäluokan osuus oli Satakunnassa maakunnista kuudenneksi pienin, 16,0 %, kun koko maassa ikäluokan osuus oli 17,1 %. Suurten ikäluokkien tuleva siirtyminen työikäisistä yli 64-vuotiaisiin kasvattaa edelleen vanhimman ikäluokan osuutta tulevina vuosina (kuva 6). Tämä on kuitenkin koko maata koskeva trendi ja väestön keski-ian muutos on Satakunnassa vasta kahdeksanneksi suurin.

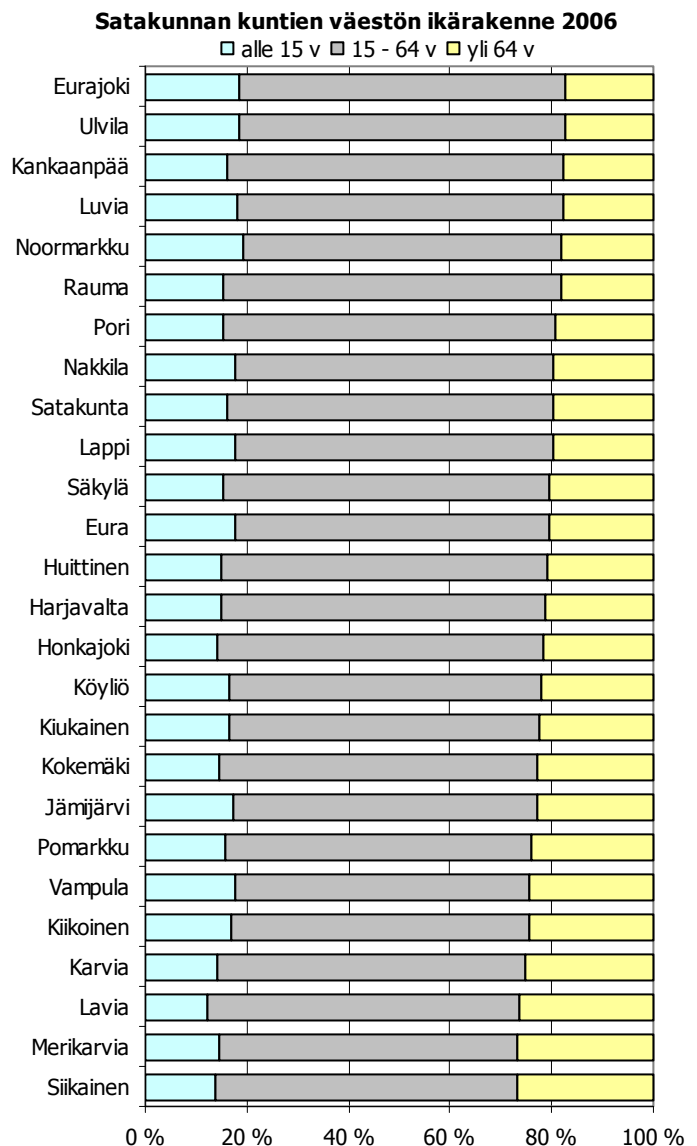
Satakunnan väestön ikärakenne on kokenut selkeän muutoksen, kun vanhimman väestön osuus on kasvanut nuorinta väestöä suuremmaksi. Vuonna 1980 nuorimman ikäryhmän osuus oli 20 % ja vanhimman 12 %. Nykytilanteessa vanhimman ikäryhmän osuus lähestyy 20 % ja nuorimman laskee kohti 16 %. Samalla myös työikäisen väestön osuus on kaventunut vuoden 1980 arvosta 67 % pari prosenttiyksikköä.

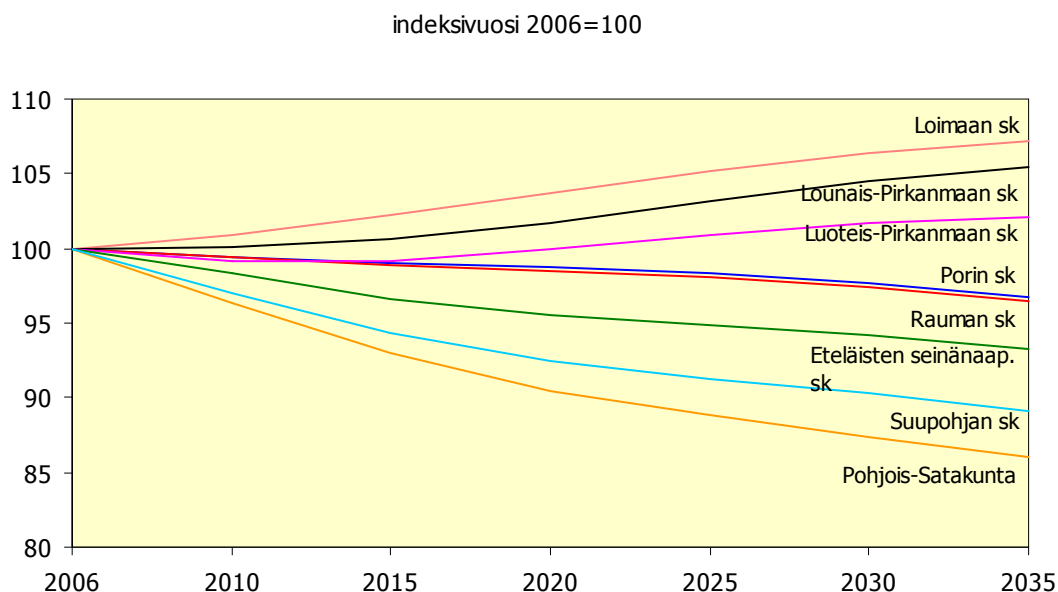

Kuva 6 Satakunnan väestön ikärakenne 2006 ja ikäryhmien osuudet 1980 – 2020 (Tilastokeskus)

Ikärakenteen seutukuntaakohtaiset erot ovat alle kahden prosenttiyksikön luokkaa. Sen sijaan kuntakohtaiset erot ovat merkittävämpiä. Satakunnan kunnista korkein yli 64-vuotiaiden osuus on Siikaisissa, 27 % ja alhaisin Eurajoella 17 % (kuva 7). Satakunnan korkein alle 15-vuotiaiden osuus kunnan väestöstä, 19 %, on Noormarkussa, ja alhaisin Laviassa 12 %. Porin ja Rauman nuoren ikäluokan osuus on myös varsin alhainen, noin 15 %. Työikäisen väestön osuus vaihtelee puolestaan välillä 58 – 66 % ja on suurin Raumalla. Ikärakenne vaikuttaa kuitenkin seutukuntaakohtaiseen väestöennusteeseen, jossa Pohjois-Satakunnan väestön vanheneminen johtaa muita seutukuntia suurempaan suhteelliseen muutokseen. Seutukuntien välisen vertailun mukaan Porin ja Rauman seutukuntien suhteellisen väestömuutoksen ennustetaan olevan naapuriseutukuntien vertailussa keskitasoa. (kuva 8).

Kuva 7 Satakunnan kuntien väestön ikärakenne 2006 (oikealla)

Kuva 8 Satakunnan seutukuntien väestöennuste ja vertailu naapuriseutukuntiin (Tilastokeskus)

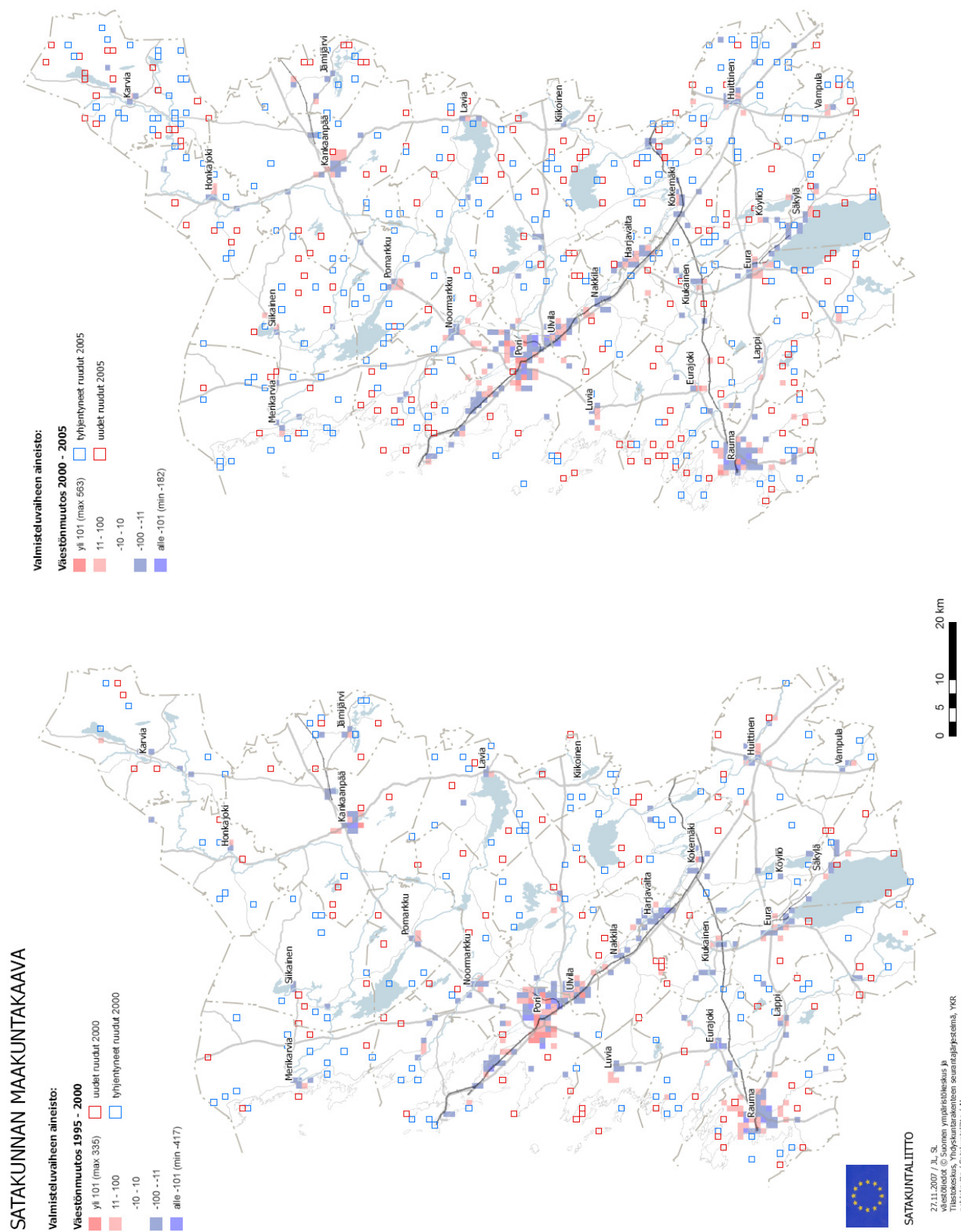
3.3.2. Väestönmuutos ruututasolla

Satakunnan väestön vähentyminen on hidastunut verrattaessa kuntakohtaisia 5-vuotiskausia 1995 – 2000 ja 2000 – 2005 (kuva 9). Aikaisemmalla kaudella oli useita kuntia Ala-Satakunnassakin, joissa väkiluku laski yli 5 % viiden vuoden aikana. Porin ja Rauman seutukunnissa suhteellinen muutos on ollut varsin hidasta, vaikka suurten kuntien väestön lukumääräinen muutos on ollut huomattavaa.

Ruutukohtaisessa tarkastelussa havaitaan taajamien keskustojen väestön väheneminen ja taajamien reuna-alueiden väestön kasvu (kuva 10). Nämä kasvavat reuna-alueet ovat osa taajama-alueita. Haja-asutusalueella muutoksia tapahtuu kumpaankin suuntaan, mutta muuttavat väkimäärät ovat varsin pieniä jääden yleensä karttatarkastelun +/- 10 luokkaan. Haja-asutusalueella muutokset näkyvät etenkin uusien tai tyhjentyneiden väestöruutujen suhteen. Uusissa väestöruuduissa ei aina ole kyseessä uudisrakentamisesta, vaan olemassa olevat rakennukset ovat voineet saada uudet asukkaat. Osa uusista väestöruuduista on juuri niitä, jotka olivat tyhjentyneet edellisellä viisivuotiskaudella. Taulukosta 2 voidaan kuitenkin havaita, etteivät nämä muutokset kuitenkaan ole niin huomattavia, että ne pelkästään selittäisivät kuntien väkiluvun muutoksia. Muutokset jakautuvat kunnissa laajalle alueelle ja on mahdotonta osoittaa yhtenäisiä alueita, jotka olisivat uusia tai tyhjentyneitä.

Taulukko 2 Uusien ja tyhjentyneiden väestöruutujen määrä ja väkiluku

	uusia ruutuja	väkiluku	tyhjentyneitä ruutuja	väkiluku
1995 – 2000	102	+255	126	-231
2000 – 2005	228	+468	174	-398

Kuva 10 Satakunnan väestönmuutos ruututasolla (1 km² ruudut) 1995 – 2000 – 2005

3.4. Asutusrakenne

Satakunnan asutusrakenne on lähtenyt jo historialliselta ajalta rakentumaan jokivarsien ja vesireittien tuntumaan silloisten kauppa- ja muiden kulkuyhteyksien varteen ja toimeentulomahdollisuuksien kannalta suotuisille alueille. Lähes 180 kyläasutustihentymää on voitu todeta sijaitsevan pitkän maaseutuasumisen ja -kulttuurin perinteisillä maakunnallisesti arvokkailla kulttuurimaisema-alueilla.

Pohjois-Satakunnan huomattavin taajama- ja kyläasutus on rakentunut Karvianjokilaaksoon ja harvojen järvien rannoille. Kokemäenjoki- ja Eurajokilaaksot asutettiin jo ennen historiallista aikaa. Maanviljelyksen kehittyttyä ja kaupan vilkastuttua asutus levisi jokivarsia pitkin meren rannikkoa kohti. Kokemäenjokivarren historiallisen ajan kyläketjusta on muodostunut nykypäivän yhtenäinen, työssäkäynti-, asutus-, ja vapaa-aikatoimintojen vyöhyke, yli 100 000 asukkaan ”Nauhakaupunki” käsittäen yhtenäisenä taajama-alueena Pori – Harjavalta -akselin.

Satakunnan historialliset kaupungit, Pori ja Rauma kertovat sijaintinsa mukaan asutuksen painopisteiden sijaitsevan edelleen tämän päivän Satakunnassa merenrannikovyöhykkeellä. Liikenteellisenä solmukohtana ovat kehittyneet kauppalakehityskaaren kautta Huittisten ja Kankaanpään kaupungit.

Asutusrakenteen luokituksessa on käytetty Suomen ympäristökeskuksen kehittämää yhdyskuntarakenteen seurantajärjestelmää (SYKE/YKR). Yhdyskuntarakenteen seurannan tietojärjestelmä on alueidenkäytön työkalu, joka soveltuu mm. yhdyskuntarakenteen pitkän aikavälin muutosten seurantaan ja tilan analysointiin, alue- ja yhdyskuntarakenteen tutkimukseen, operatiiviseen ja ohjaavaan toimintaan sekä erilaisiin vaikutusten arviointi- ja suunnittelutehtäviin. Yhdyskuntarakenteen keskeisin piirre on ollut asutuksen suuntautuminen haja-asutus alueilta taajamiin eli taajamoituminen. Samanaikaisesti taajamat ovat alueellisesti laajentuneet, asutustiheys on harventunut ja liikennetarve asutusrakenteen vuoksi lisääntynyt.

Kaupunkiseutu muodostuu työssäkäyntialueen suurimmasta fyysis-toiminnallisesta kaupunkitihentymästä, joka sisältää keskuskaupungista lähtevän yhtenäisen taaja-asutusalueen, sen lähettyvillä olevat muut taaja-asutusalueet sekä näitä ympäröivän lievealueen. Kaupunkiseudun ulkopuolisella alueella alueet jakautuvat tällä hetkellä viiteen toisensa poissulkevaan luokkaan, joista tässä kuvataan kolme keskeistä muuttujaa: taajamat, taajaman lievealueet ja kylämaiset alueet.

3.4.1. Taajamat ja niiden lievealueet

YKR-taajama on vähintään 200 asukkaan alue, jossa rakennusten tiheys, kerrosala ja ryhmittyminen muodostavat taaja-asutusta YKR-taajamalla ei tarkoiteta vanhan rakennuslain mukaista taaja-asutusta, vaan se on tilastollinen alue, jolla erotetaan taajamatoimintojen alue haja-asutusalueesta.

Satakunnan taajamat 2005 on esitetty kuvassa 11. Taajamaksi luokitelluilla alueilla Satakunnassa asui noin 184 500 asukasta, lähes 80 % väestöstä. Taajamien asukastiheys vaihteli 1,4 asukkaasta 7,3 asukkaaseen hehtaarilla. Taajamien väestö oli vähentynyt aikavälillä 1995 – 2005 noin 4 300 asukkaalla (-2,3 %), kun taas alueelle sijoittuneiden uusien työpaikkojen määrä oli lisääntynyt lähes 6 200 työpaikalla (+9,4 %) vuosina 1995 – 2003.

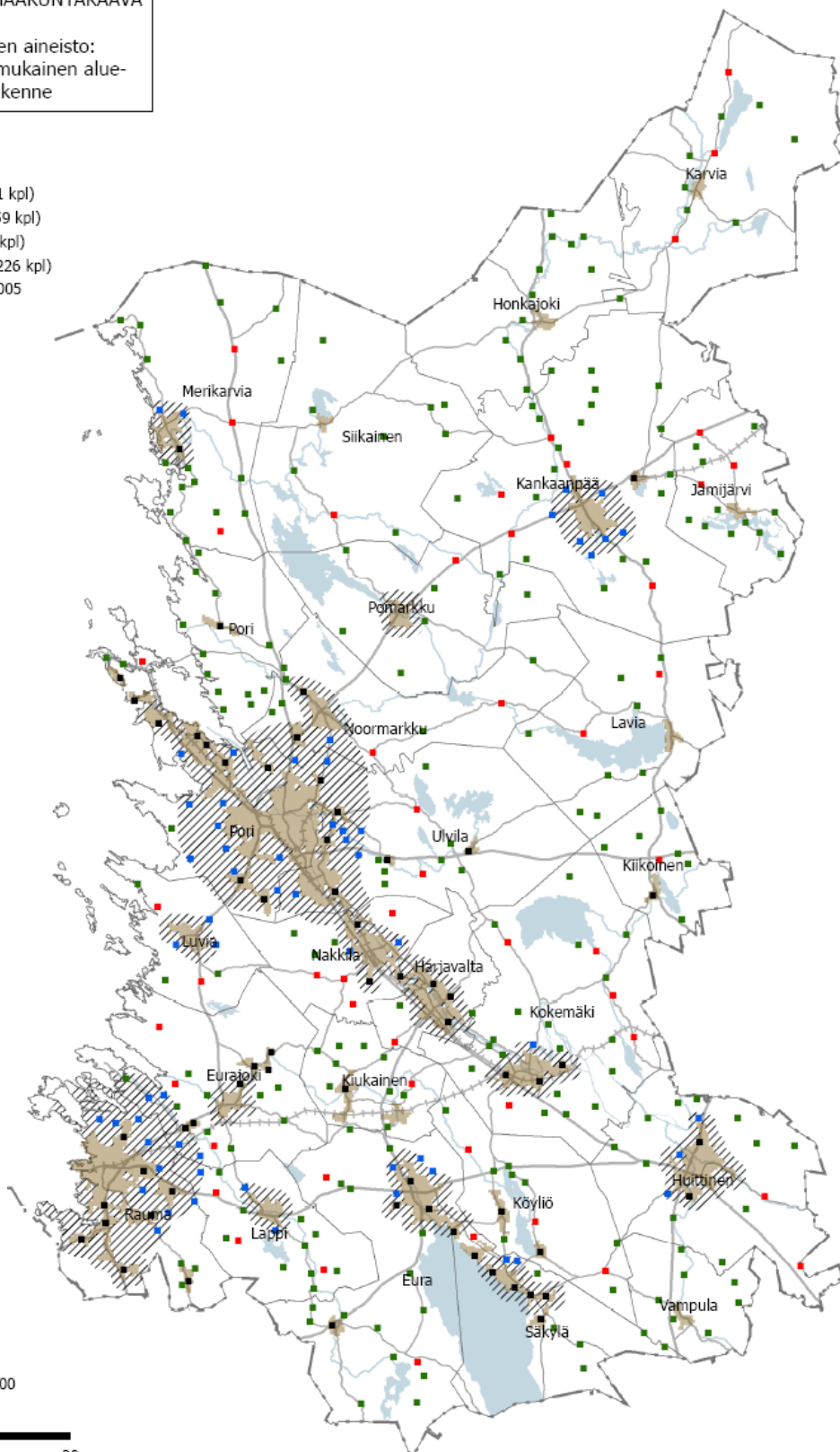
SATAKUNNAN MAAKUNTAKAAVA

Valmisteluvaiheen aineisto:
1. Tarkoituksenmukainen alue-
ja yhdyskuntarakenne

Satakunnan kylät

- Taajamakylä (61 kpl)
- Lievealuekylä (59 kpl)
- Palvelukylä (51 kpl)
- Maaseutukylä (226 kpl)
- Taajama-alue 2005
- YKR-tietokanta
- /// Lievealue 2005

1:600 000
km
0 5 10 20
SATAKUNTALIITTO
16.8.2007 / SL, KP

Lähteet:
Suomen ympäristökeskus, SYKE
Tilastokeskus, TK
Yhdyskuntarakenteen seurantajärjestelmä, YKR

Kuva 11 Satakunnan taajamat, niiden lievealueet ja kylät

Lievealue on alueellisesti yhtenäinen etäisyysvyöhyke taajaman ulkoreunasta, joka suuntautuu ympäröivälle haja-asutusalueelle linnuntietä mitattuna 5 km:n etäisyydelle keskustaajaman ja 3 km:n etäisyydelle muun taajaman ulkoreunasta. Lievealuetta käytetään kuvaamaan yli 1 000 asukkaan taaja-asutusalueiden ympärillä oleva vyöhykettä. Lievealueen etäisyys taaja-asutuksen reunasta on 1 000–6 999 asukkaan taajamissa 1 km, 7 000–9 999 asukkaan taajamissa 2 km ja yli 10 000 asukkaan taajamissa 3 km.

YKR-aluejaossa lievealueet määrittyivät Kokemäenjoen laakson nauhataajaman ympärille, Rauman, Kankaanpään, Kokemäen ja Huittisten kaupunkien ympärille sekä kuntakesuksista Merikarvian, Pomarkun, Noormarkun, Luvian, Eurajoen, Lapin, Euran ja Säkylän keskustaajamien ympärille.

3.4.2. Satakunnan kylät

Kylämäinen asutus YKR-aineistossa on määritelty seuraavasti:

- Ne yhtenäiset rakennetut 250 x 250m ruuduista muodostetut alueet, joissa ruudun ja sitä ympäröivien kahdeksan ruudun rakennusten yhteenlaskettu lukumäärä on vähintään viisi.
- Alueet eivät ole taajama-alueita.
- Loma-asuntoja ei ole huomioitu.
- Mikäli kyläalueella asuu yli 40 asukasta, on kylä määritelty kylä40 – nimikkeellä.
- Mikäli kylässä asuu noin 20-39 asukasta ja alueet muutoin täyttävät kylämaiselle asutukselle YKR-aineistossa asetetut ominaisuudet, kylät on nimetty ns. pikkukyläiksi (kylä20).

Muut alueet ovat harvaa maaseutuasutusta (ei rakennuksia 1 km:n etäisyydellä 250 x 250 m:n ruudusta, ei sisällä vesialueita) tai rakentamatonta aluetta.

Satakunnan kylät -selvityksessä YKR-kyläalueiden paikkatietoaineistoon yhdistettiin 2005 Satakunnan kunnille ja kylätoimijoille suunnatun kyselyn perusteella saadut aineistot kylien palveluista. Kaikkiaan YKR-aineiston ja kuntakyselyn perusteella määrittyi Satakunnassa yhteensä 397 erikokoista ja – tyyppistä kyläyhteisöä. Näistä taajama- alueille sijoittui 61 kyläyhteisöä, joista jo lähes 20 sijoittui kuntien asemakaavoitetuille alueille. Taajamien lievealueille sijoittui 59 kpl kyläyhteisöä. Varsinaiseksi maaseudun palvelukyläksi luokiteltiin lievealueiden ulkopuolella sijaitsevat, peruspalveluja tarjoavat kylät, yhteensä 51 kpl. Satakunnan maakunnalliseen palvelu- ja keskusverkkoanalyysissä kylät luokiteltiin maaseudun palvelukyläksi seuraavan menetelmän mukaan: Palvelukylä määriteltiin poissulkien taajama-alueille lukeutuneet ns. kyläyhteisöt, joista osa sijoittuu kuntien asemakaava-alueille, mutta ovat kyselyssä ilmoittautuneet kyläyhteisöiksi. Seuraavaksi suljettiin analyysistä pois ne kyläalueet, jotka sijaitsevat kuntien taajamien lievealueilla ja joilla siten voidaan päätellä olevan kohtuullisen etäisyydellä saavutettavissa, taajamassa sijaitsevat perus- ym. palvelut.

Varsinaisten maaseutukylien palvelutaso-ominaisuuksiksi määriteltiin kauppa-, koulu-, posti- ja päivähoitopalvelu. Jos kylään sijoittuu joku näistä palveluista, kylä määriteltiin palvelukyläksi. Selvityksen palvelukylät ja niiden tarjoamat palvelut on koottu liitetaulukkaan 1 ja esitetty kartalla kuvassa 12. Palvelukyläverkkoon luokiteltiin myöhemmän tarkastelun perusteella myös ne itsenäisinä kuntana aiemmin toimineiden kuntien kirkonkylät, jotka eivät ole tässä selvityksessä määritelty taajamiksi, mutta tarjoavat vanhan perinteisen kirkonkylämiljöön ja seurakunnalliset palvelut, kuten Honkilahti ja Kauvatsa. Muita maaseudun kyläyhteisöjä määrittyi 171 kpl, joiden luonnetta ja toimintaympäristöä kuvataan tarkemmin Satakunnan kylät – selvityksessä.

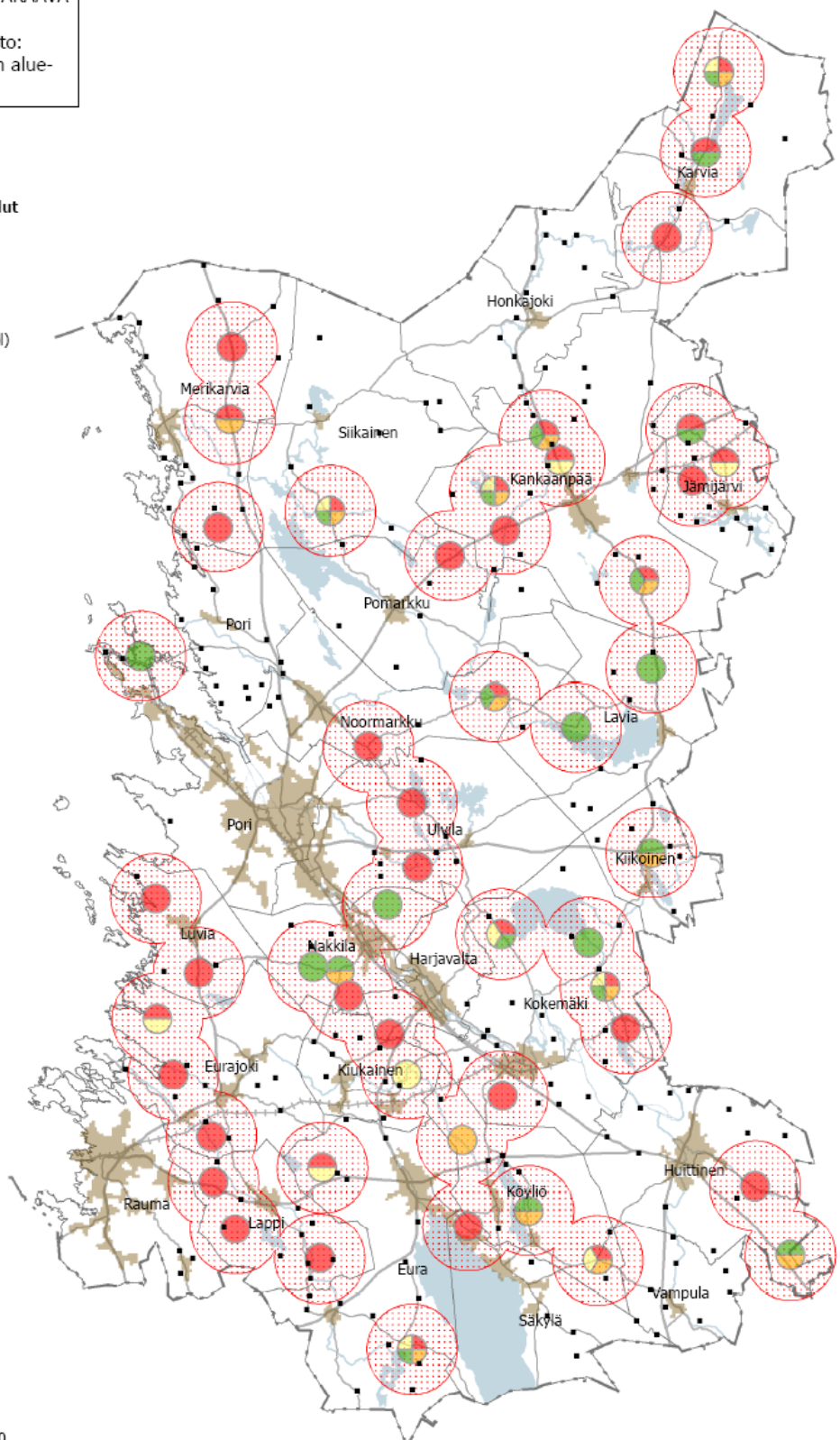
SATAKUNNAN MAAKUNTAKAAVA

Valmisteluvaiheen aineisto:
1. Tarkoituksenmukainen alue-
ja yhdyskuntarakenne

Maaseutukylien peruspalvelut ja niiden saavutettavuus

- Maaseutukylä (226 kpl)
- Maaseudun palvelukylä
- Koulu (39 kpl)
- Päivähoitopalvelu (12 kpl)
- Kauppa (21 kpl)
- Posti (15 kpl)
- Taajama-alue 2005
- YKR-tietokanta
- Saavutettavuus 5 km

1:600 000
km
0 5 10 20
SATAKUNTALIITTO
2.8.2007 / SL, KP

Lähteet:
Suomen ympäristökeskus, SYKE
Tilastokeskus, TK
Yhdyskuntarakenteen seurantajärjestelmä, YKR

Kuva 12 Satakunnan maaseutukylät ja niiden palvelut

Satakunnan kylien yhteenlaskettu väestö oli vuoden 2005 tilastojen mukaan 22 500 henkilöä, joista alle 40 asukkaan kylissä 3 200 ja yli 40 asukkaan kylissä 19 300. Väestö on vähentynyt viimeisen kymmenen vuoden aikana noin 1 500 asukkaalla, maakunnassa noin 6,5 % 1995 vuoden kylissä asuneista asukkaista. Seutukunnittain muutos on esitetty taulukossa 3.

Taulukko 3 Satakunnan kylien väestö 1995 – 2005

Kunta	Väestö 1995	Väestö 2000	Väestö 2005	Muutos 1995 - 2005	Muutos 1995 - 2005 %	Muutos 2000 - 2005	Muutos 2000 - 2005 %
Pohjois-Satakunta	5 849	5 610	5 292	-557	-9,5	-318	-5,7
Porin seutukunta	10 729	10 459	10 098	-631	-5,9	-361	-3,5
Rauman seutukunta	7 441	7 234	7 067	-374	-5,0	-167	-2,3
Satakunta	24 019	23 303	22 457	-1 562	-6,5	-846	-3,6

3.4.3. Vapaa-ajan asunnot ja asutusrakenne

Satakunnassa on noin 20 100 vapaa-ajan asunnoksi luokiteltua rakennusta, joista noin 11 200 sijoittuu 500 m vyöhykkeelle vesistöjen rantaviivasta. Satakunnan merenrannikkovyöhykkeen rantaviivan sulkeutuneisuudeksi on laskennallisesti arvioitu vuonna 1995 noin 54 %¹². Eniten loma-asuntoja on Porissa, lähes 3700 kpl. Yli 1000 loma-asuntoa on Eurassa, Eurajoella, Kokemäellä, Luvialla, Merikarvialla ja Raumalla. Yli 500 loma-asuntoa sijaitsee Kankaanpäässä Lapissa, Laviassa, Noormarkussa, Pomarkussa ja Säkylässä. Loma-asuntojen määrä suhteessa kunnan omaan asuntokantaan oli yli 40 % Laviassa, Luvialla, Merikarviassa, Pomarkussa ja Siikassissa.

3.5. Liikenneverkko

Keskusverkon päätieverkosto sekä rataverkon roolit nousevat esiin keskuksia yhdistävänä verkostona maan sisäisesti sekä muualle Eurooppaan Porin ja Rauman satamien ja Porin lentokentän välityksellä. Liikenneverkon tarkastelussa on kaksi osa-aluetta, joista liikennevirrat kuvaavat liikenteeseen käytettävien reittien käyttöä ja erilaiset liikenteen palvelupaikat, kuten asemat, satamat ja terminaalit puolestaan paremmin keskustoiminnoiksi katsottavia tehtäviä. Satakunnan liikenteen virtoja on jo kuvattu Satakunnan liikennejärjestelmän¹³ yhteydessä ja koottu Satakunnan maakuntakaavan Liikennejärjestelmä ja liikenneverkko -selvitykseen. Liikennemääriä käytetään kuvaamaan asemien ja muiden palvelukohteiden kautta kuntakeskusten palvelutarjontaa.

3.5.1. Tieliikenne

Satakunnan päätieverkon muodostavat valtatie 2, 8, 11, 12 ja 23, joita täydentävät kantatiet, 41, 43 ja 44. Satakunnan valtatieverkolla suurimmat liikennemäärät ovat valtateilla 2 ja 8, joista valtatie 8 liikennemäärät nousevat sekä Porin että Rauman osalla. Tavaraliikenteen määrästä

¹² Granö, Laurila & Roto, 1995

¹³ Satakunnan liikennejärjestelmä suunnitelma, 2006

tieverkolla suurimmat raskaiden ajoneuvojen ja kuljetustonnien määrät kohdentuvat valtateiden 2 ja 8 lisäksi valtatielle 12.¹³

3.5.2. Satamaliikenne

Porin ja Rauman satamien kautta kulkee Suomen meriliikenteestä noin 12 %. Rauman satama on Suomen neljänneksi suurin yleissatama ja kolmanneksi suurin konttisarjama, jonka kautta kulkee noin kolmannes Suomen metsäteollisuuden viennistä. Porin satama on Suomen viidenneksi suurin yleissatama, josta perinteisen sahatavaran viennin lisäksi on kehittynyt myös kiinteän irtorahdin (hiili ja rikasteet) perustuontisarjama. Lisäksi Porin satama on erikoistunut hoitamaan raskaan metalliteollisuuden projektikuljetuksia. Satamien kautta ei kulje varsinaista matkustajaliikennettä, mutta säännöllistä tavaralaivojen linjaliikennettä on etenkin Saksan ja Alankomaiden satamiin.

3.5.3. Rautatieliikenne

Rautatieverkon Satakunnassa muodostavat pääradat Tampereelta Kokemäen kautta Poriin ja Kokemäeltä Raumalle aina satamiin asti. Näiden lisänä on teollisuuden ja tavaraliikenteen käytössä rataväliä Porista Aittaluotoon ja Kiukaisista Euran kautta Säkylään ja Niinisalosta Parkanoon.

Tavaraliikenne Porin ja Rauman satamiin ja niistä muualle Suomeen on merkittävä osa rautateiden tavaraliikenteestä. Osa tästä on maakunnan sisäistä, kuten metalliteollisuuden kuljetukset Mäntyluodosta Harjavaltaan ja sieltä Poriin tai takaisin satamaan. Toisen merkittävän osan muodostaa paperiteollisuuden kuljetukset mm. Jämsänjokilaaksosta Rauman satamaan (kuva 13).

Junaan voi matkustaja nousta kolmelta asemalta: Porista, Harjavallasta ja Kokemäeltä. Lipunmyyntitoimisto on ainoastaan Porissa, jossa rautatieasema yhdessä kävelymatkan päässä olevan linja-autoaseman muodostavat Satakunnan ainoan valtakunnallisen matkakeskuksen. Henkilöliikenteen yhteyksiä Tampereen suuntaan on päivittäin kuusi samoin kuin Porin suuntaan (kuva 13). Kokemäki – Rauma välillä on yksi junabussivuoro, joka kuljettaa matkustajat Rauman linja-autoasemalta Euran kautta Kokemäen rautatieasemalle. Matkustajia Pori – Tampere yhteysvälillä vuonna 2006 oli noin 265 000.

3.5.4. Linja-autoliikenne

Satakunnan linja-autoliikenteen pikavuorojen pääreitit ovat väleillä Pori/Rauma – Huittinen – Helsinki ja Pori – Turku, Rauma – Turku sekä Turku – Huittinen – Tampere (kuva 13). Pori – Turku reitti ajetaan Harjavallan, Euran ja Säkylän kautta, minkä vuoksi Pori – Harjavalta välillä yhteyksiä on huomattavan paljon. Huittinen on merkittävä liikenteen risteyspaikka, jossa Turku – Tampere suuntien yhteydet kohtaavat Helsingin suunnan yhteydet. Näiden pääreittien varrella olevien kuntien ylimaakunnalliset yhteydet ovat varsin hyvät. Pikavuorojen lisäksi, kuntakeskusten väliset tai niistä isompiin keskuksiin ajettavat vakiovuorot täydentävät palveluverkon kunta- ja kylätasolle.

Linja-autoasemat palvelevat Porissa, Raumalla ja Huittisissa. Matkahuollon asiamiespalveluja matkustajille ja rahdille tarjotaan Eurassa, Harjavallassa ja Kankaanpäässä ja pakettirahdin asiamiespalveluja lisäksi Eurajoella, Honkajoella, Jämijärvellä, Karviassa, Kiikoisissa, Kiukaisissa, Kokemäellä, Köyliössä, Lapissa, Laviassa, Merikarvialla, Nakkilassa, Siikaisissa ja Säkylässä.

4. Satakunnan kuntien vaikutusalueet

4.1. Vaikutusalueetutkimuksen tausta ja perusteet

Valtakunnallisesti toteutettava Suuri vaikutusalueetutkimus selvittää kuluttajien asiointivirtoja kuntien välillä. Vuoden 2006 tutkimus on jatkoa Suomen Gallup Oy:n – nykyään TNS Gallup Oy - vuosina 1986, 1992, 1995 ja 1999 tekemille vaikutusalueetutkimuksille. Vastaajilta kysytään mistä kaupungista tai kunnasta talouteen on viimeksi hankittu 39:ää eri tuotetta tai palvelua. Talouskohtaisen haastatteluin täydennetyn kirjekyselyn vastaajamäärä on noin 40000 ja vastaajat on suhteutettu kuntakohtaisesti asukasmäärään.

Satakunnan kuntien vaikutusalueetiedot on koottu TNS-Gallupin Suuren Vaikutusalueetutkimuksen 2006 Satakunnan kattavasta internet-aineiston tiedoista. Aineistossa ei esitetä alle 5 % asiointiosuuksia. Satakuntaliittoon aineisto koottiin Access-tietokantaan, jossa päätietotaulut ovat markkina-alue, suuntautuneisuus ja vetovoimaindeksi. Tiedot kuvia ja taulukoita varten on tuotettu kyseisestä tietokannasta kyselyjen avulla. Tutkimuksen tekoaikana Kodisjoen kunta ei vielä ollut liittynyt Raumaan ja siksi sen tiedot ovat vielä mukana. Satakunnan 26 kunnan lisäksi tiedot ovat myös viidestä ympäristökunnasta: Laitila, Loimaa, Pyhäranta, Suodenniemi ja Vammala.

TNS-Gallupin tuottamat kuvat, kartat ja taulukot kertovat yksityiskohtaisesti kunkin tuoteryhmän tiedoista, ja niiden perusteella voidaan selvittää tarkemmat taustatiedot. Aluerakenteen kannalta tarvitaan sekä yleistettyä tietoa että yhdistettyä tietoa. Suuren tietomäärän havainnollistaminen tuo myös omat ongelmansa. Siksi tietojen yhdistäminen on katsottu tarpeelliseksi. Mitään tuoteryhmää ei pudotettu pois, vaan yhdistämisen yhteydessä asiointimäärät muunnettiin päivittäisiksi asioinneiksi. Menetelmä korostaa päivittäisasiointeja, kuten elintarvikehankintoja, harvemmin tapahtuvien kustannuksella. Periaatteena on arvioida kuinka usein asiointi tapahtuu vuodessa, kuukaudessa tai viikossa ja sitä kautta saadaan vuotuiset asiointipäivät, jotka on sitten jaettu vuoden päivien määrällä. Näin saatu tulos kuvastaa talouksien päivittäisten asiointien määrän kautta myös asiointivirtoja. Kertoimella tuotettuja tietoja on käytetty asiointisuuntautuneisuuden ja vaikutusaluekarttojen laadinnassa.

4.2. Vaikutusalueetutkimuksen perusteella esitettävät tiedot

4.2.1. Kunnissa tarjolla olevat tuotteet ja palvelut

Tuote- ja palveluvalikoimaa kuvataan TNS-Gallupin markkina-aluetaulukon kuntakohtaisten asiointitietojen kautta, jossa kaikki kyseisestä kunnasta ostavat taloudet on summattu yhteen. Kuntakohtainen 5 % leikkuri kerätyissä tiedoissa vaikuttaa siten, etteivät aivan kaikki ostot eivät ole mukana. Kuntakohtaisen merkityksen havainnollistamiseksi on palkkidiagrammien taustalla esitetty kunnan talouksien määrä vertailutietona. Minkään kunnan kaikki taloudet eivät käytä ainoastaan oman kunnan palveluja. Silti taustatietona oleva talousmäärä ilmaisee teoreettisen maksimin. Tiedot esitetään joka kunnasta kaikkien 41 asiointiryhmän (39 + työpaikkatiedot) suhteen. Ryhmät on väritetty suuntautuneisuuskuvien mukaisesti erotellen päivittäistavara-, erikoistavara- ja palveluasioinnit.

4.2.2. Vaikutusalue

Vaikutusaluekartat kuvaavat keskuskohtaisesti kuinka paljon asiointeja suuntautuu kunnasta keskuskuntaan. Keskukseen suuntautuvat asioinnit on normalisoitu kuntakohtaisiksi päivittäisasioinneiksi eli kuinka suuri osuus kunnan talouksien päivittäisasioinneista suuntautuu keskukseen. Kartta antaa kuvan siitä, mistä muista kunnista keskuksen tarjoamia palveluja tullaan hakemaan ja kuinka merkittävä keskus on kyseessä. Kartat esitetään ainoastaan keskuskunnista eli niistä joihin suuntautuu vähintään 5 % jonkun muun kunnan talouksien päivittäisistä asioinneista.

4.2.3. Asiointisuuntautuneisuus

Kuntakohtaiset palkkikaaviot kertovat, mistä kunnan taloudet hakevat tavarat tai palvelut: "Tästä kunnasta asioidaan seuraavissa kunnissa". Kuntakohtaisesti on katsottu päivittäistavaroiden (tuoteryhmät 1-3), erikoistavaroiden (4-23) ja palveluiden (24-39) asiointisuuntautuneisuus eli mistä tavarat tai palvelut haetaan. Kuvat ovat yleistäviä, koska on haluttu hakea merkittäviä asiointivirtoja. Aineistosta on jo poistettu tuoteryhmäkohtaisesti alle 5 % asiointivirrat. Tuoteryhmiä yhdistettäessä on käytetty ostokertakerrointa tasoittamaan eri tuoteryhmien ostouseuden eroja (=kuinka usein tuotetta ostetaan / palvelua käytetään). Tällä tavalla on haluttu lähestyä kokonasisioinneissa tilannetta, jossa kuntakohtaisesti voitaisiin arvioida päivittäiset asioinnit.

Kuntakohtaisissa kaavioissa on esitetty ne asiointikunnat, joihin tulee jossain ryhmässä vähintään yksi laskennallinen asiointi päivässä. Tämä jättää pois satunnaiset ja vähäiset asioinnit, joita voi suuntautua ympäri maata.

4.3. Vaikutusalue tutkimuksen tulokset

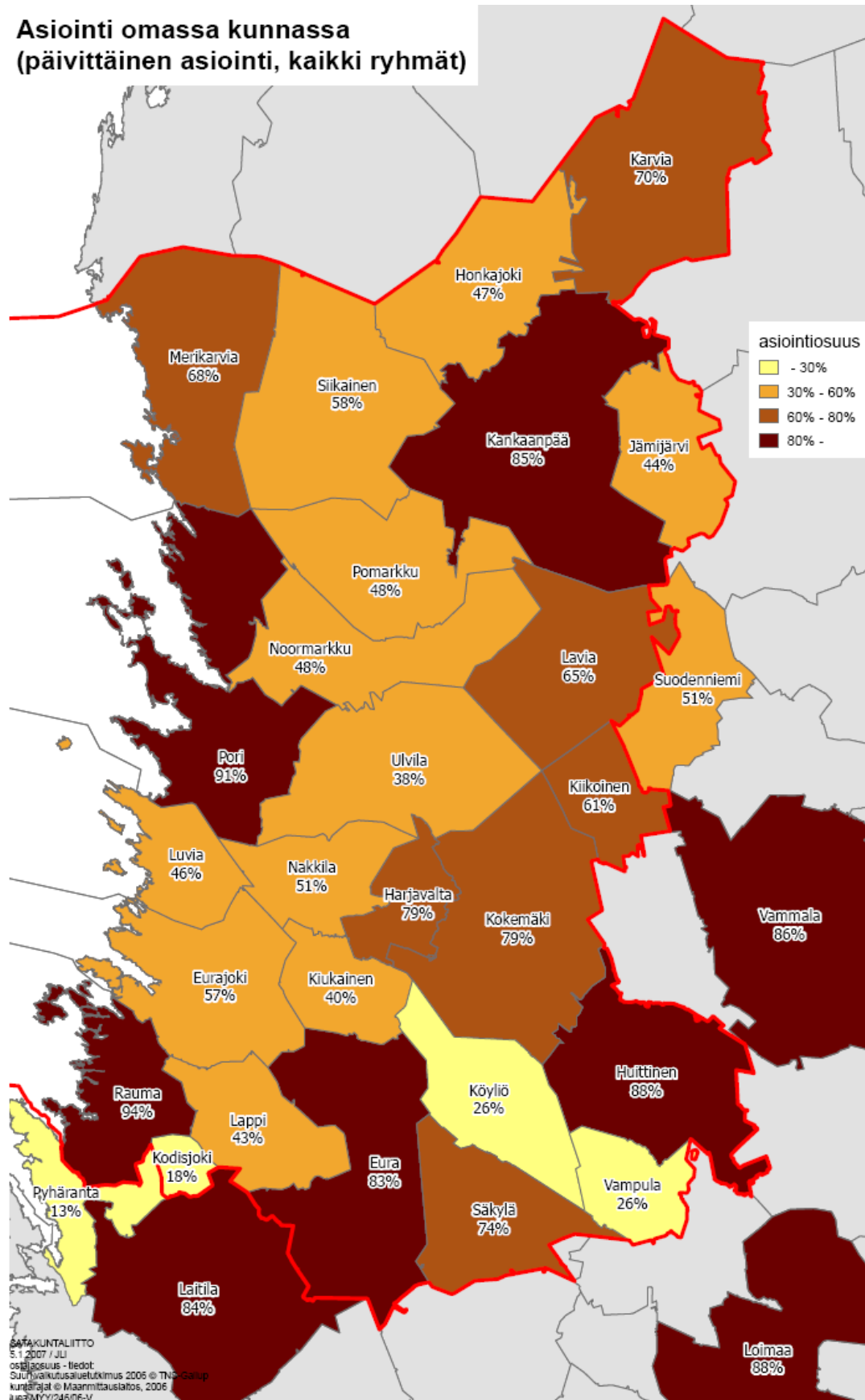
4.3.1. Asiointi omassa kunnassa

Asiointi omassa kunnassa on koonti vaikutusalue selvityksestä, jossa keskuksena on oma kunta. Kartta kuvassa 14 esittää kuinka suuri osuus kaikista asioinneista tehdään omasta kunnasta. Tiedot on tässäkin summattu ja laskettu päivittäisiksi asioinneiksi. Päivittäiset asioinnit kertovat paitsi asuinkunnan päivittäistavarakaupan kyvystä tyydyttää talouksien ostotarpeet myös talouksien työmatkojen suuntautumisesta. Suuri osa päivittäistavaraostoksista tehdään töistä palatessa. Monipuolinen erikoistavara- ja palvelutarjonta lisää alueellisten keskusten asiointimääriä. Toisaalta on myös palveluja, joita tietoisesti haetaan oman kunnan ulkopuolelta, kuten kulttuuri-, matkailu- ja majoituspalvelut.

4.3.2. Kuntakohtaiset kuvaukset

Kuvauksissa on pyritty löytämään kuntien erityispiirteet ja siksi muutamia oman kunnan peruspalveluja ei ole mainittu minkään kunnan kohdalla. Nämä yleensä omasta kunnasta hankittavat lähipalvelut ovat kampaamo-, kirkko- ja kirjastokäynnit. Pankki- ja terveydenhoito toistuvat myös lähes joka kunnan kohdalla, mutta niiden käytössä on kuitenkin havaittavissa eroja. Ensin on kuvattu keskuksiksi katsotut kunnat ja lopuksi peruskunnat.

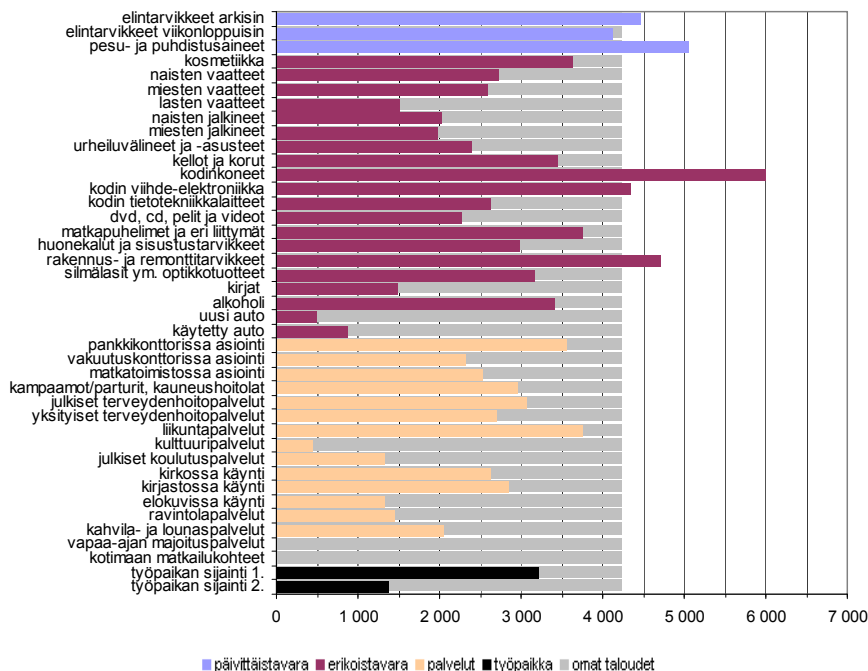
**Asiointi omassa kunnassa
(päivittäinen asiointi, kaikki ryhmät)**

Kuva 14 Asiointi omassa kunnassa

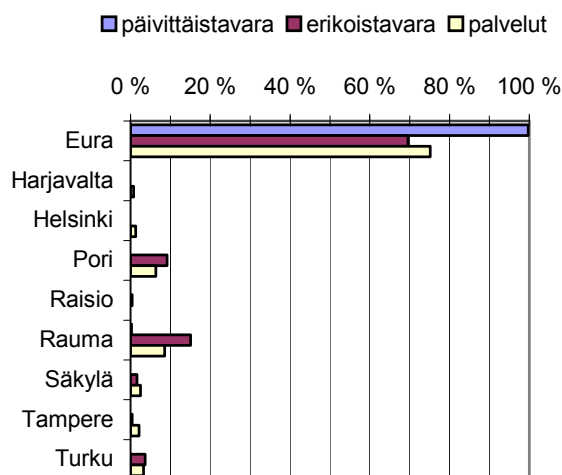
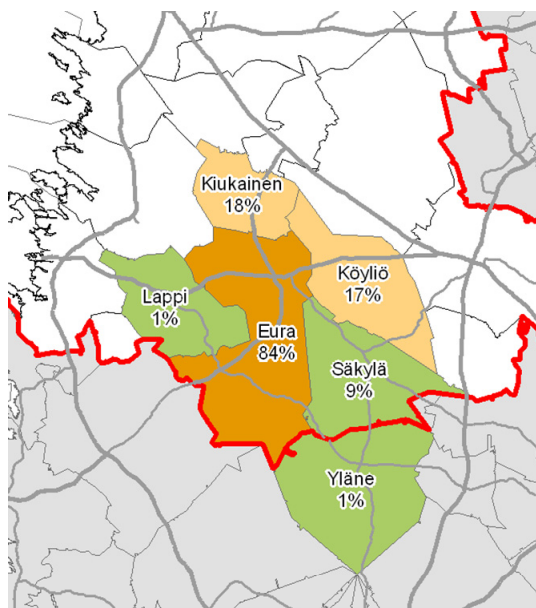
ASIOINTIKESKUKSET

Eura

Eurasta löytyy varsin laaja tuote- ja palveluvalikoima, jota myös käytetään. Päivittäistavaroiden lisäksi Eurasta haetaan etenkin kodinkoneita ja viihde-elektronikkaa sekä rakennustarvikkeita. Sen sijaan vaate-, jalkine-, urheiluväline-, kirja ja auto-ostokset tehdään suuremmista keskuksista, lähinnä Raumalta ja Porista.

Eura on Pyhäjärvisen keskus, jonka vaikutusalue ulottuu Kiukaisten, Köyliön ja Säkylän kuntiin. Säkylä muodostaa oman aluekeskuksen, jossa asioidaan myös muista kunnista, mutta erikoistavarojen ja palvelujen suhteen myös Säkylästä lähdetään Euraan.

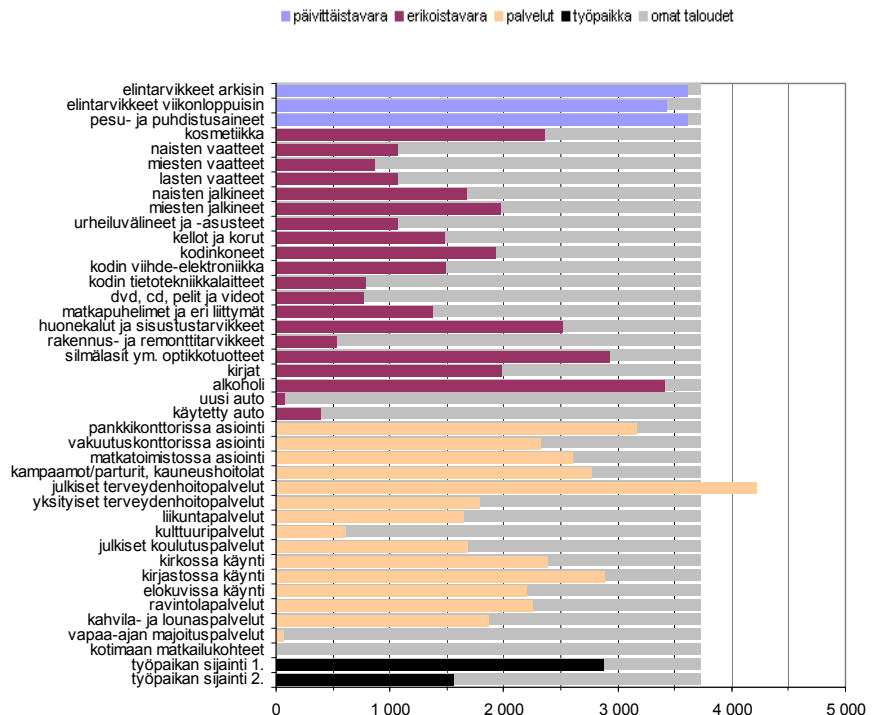

Asiointisuuntatuneisuudessa euralaisille oma keskus tarjoaa pääosan tavaroista ja palveluista. Oman keskuksen osuus on vähintään 70 % ja seuraavaksi tärkein keskus on Rauma, josta haetaan etenkin erikoistavaroita (15 %).

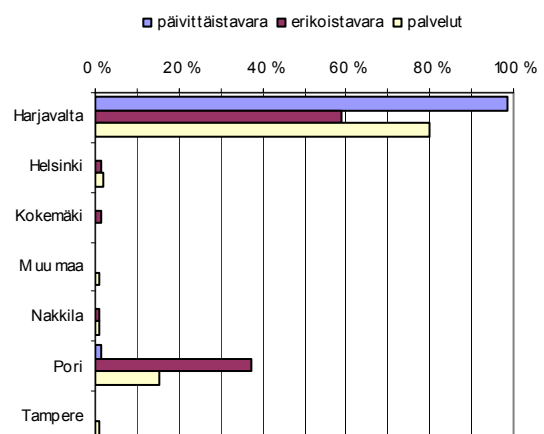
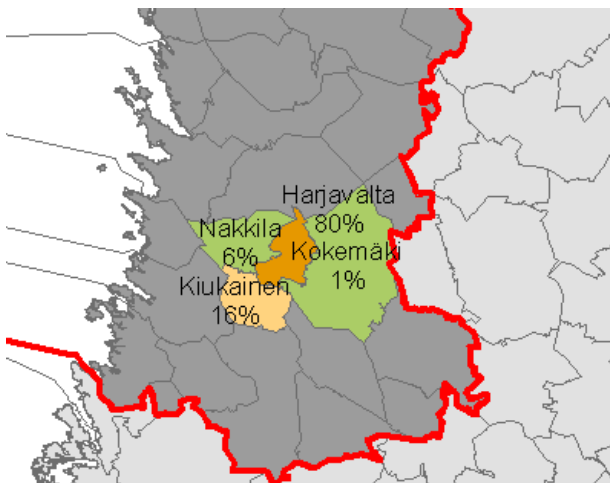
Kolmantena keskuksena Porin merkitys on noin kolmanneksen Raumaa pienempi. Suurkeskuksista Turku näyttäisi olevan Tamperetta tärkeämpi.

Harjavalta

Harjavallassa on monipuolinen tuote- ja palveluvalikoima, mutta matkajallisesti lähellä oleva Pori vie huomattavan osan erikoistavaran ja palvelujen hankkijoista. Päivittäistavarat hankitaan kuitenkin lähes aina kotikunnasta. Harjavallasta tehdään etenkin alkoholi-, optikko- ja huonekaluhankintoja, mutta niissäkin jäädyään alle kunnan oman talousmäärän. Vaate-, urheilu- väline-, tietotekniikka-, rakennustarvike- ja auto-ostokset tehdään muualta, lähinnä Porista. Julkisten terveyspalvelujen käyttö sen sijaan ylittää kunnan oman talousmäärän, koska Harjavallassa on myös Kiukaisten, Kokemäen ja Nakkilan terveyskeskuspäivystys.

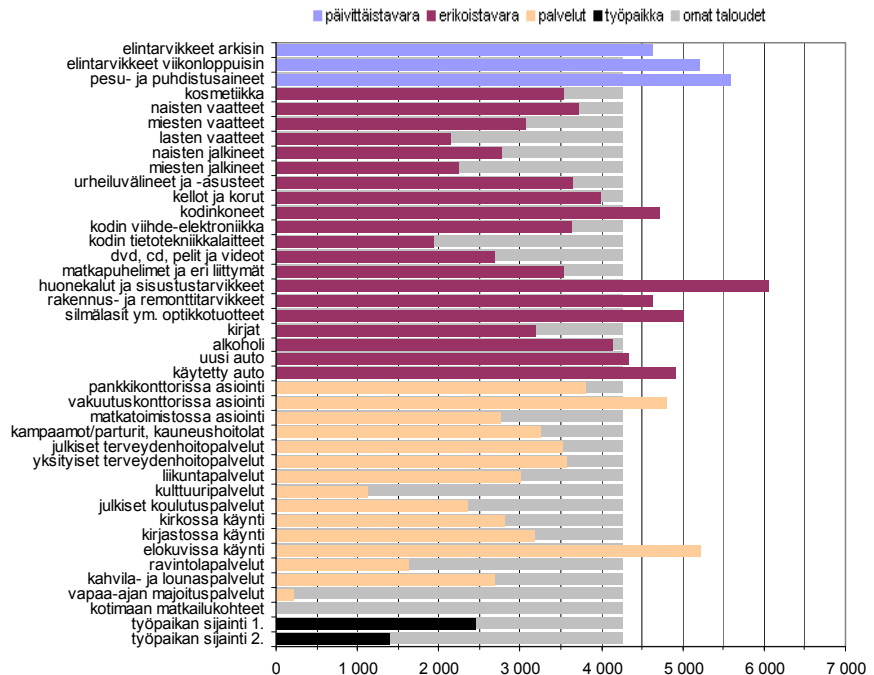
Harjavallan vaikutusalue ulottuu Kiukaisten ja Nakkilan kuntiin. Kiukaistalaisille Harjavalta on tavaroiden suhteen kolmas ja palvelujen suhteen toinen keskus, johon talouksista noin 16 % asiointit suuntautuvat. Nakkilan talouksista noin 6 % asioi Harjavallassa, joka on tavarahankintojen suhteen kolmas käytettävä keskus. Euran tavoin päivittäistavarahankintojen merkittävä osuus muista kunnista tulevissa asioinneissa kuvaa sekä päivittäistavarakauppojen vetovoimaa että työmatkaperusteista asiointia.

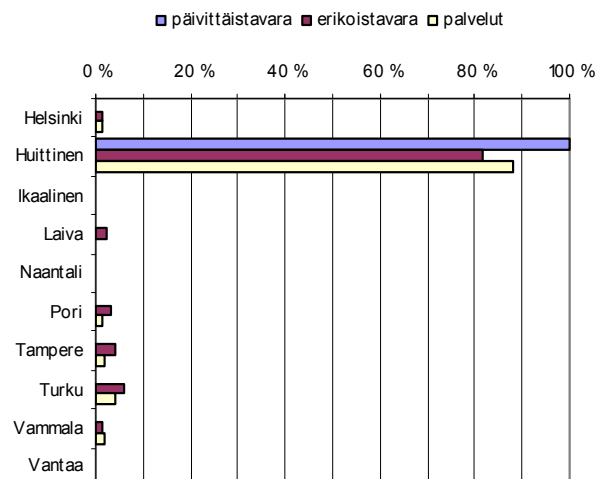
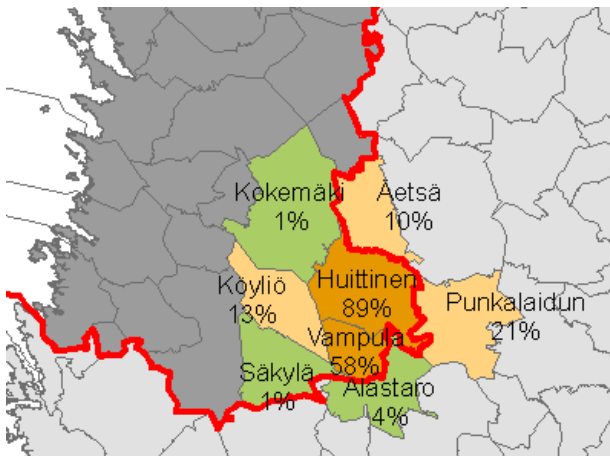
Harjavaltaisille oma keskus tarjoaa pääosan tavaroista ja palveluista. Oman keskuksen osuus on vähintään 60 % ja seuraavaksi tärkein keskus on Pori, josta haetaan etenkin erikoistavaroita (37 %). Muiden suurkeskusten osuus on alle 2 % luokkaa palveluissa ja erikoistavaroissa ja Helsinki näyttäisi olevan Tamperetta käytetympi.

Huittinen

Huittisten monipuolinen tuote- ja palveluvalikoima ja riittävä etäisyys suuremmista keskuksista kokoavat asioivia myös naapurikunnista. Päivittäistavara-asiointit ylittävät kunnan oman talousmäärän, samoin kuin erikoistavaroista kodinkone-, huonekalu-, rakennustarvike-, optikko-, ja autokaupassa. Vaate-, jalkine- ja tietotekniikka-ostoksista noin puolet tehdään muualta. Palvelujen käyttö ylittää kunnan oman talousmäärän vakuutusasiointien ja elokuva-käyntien kohdalla.

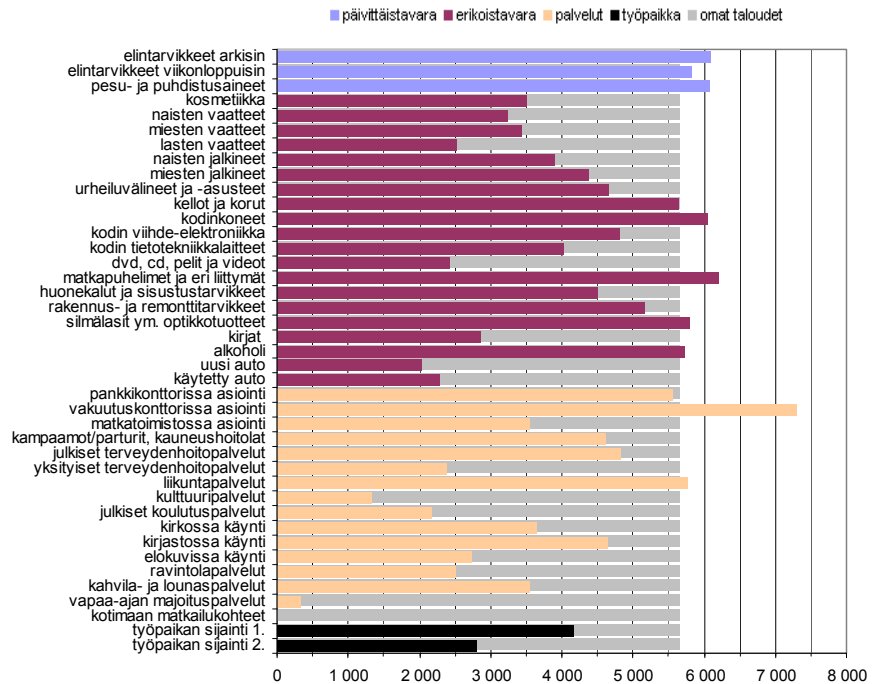
Huittisten vaikutusalue ulottuu ympäröiviin kuntiin Satakunnan ulkopuolellekin. Vastaavan tasoiset keskuksia Loimaa ja Vammala vetävät asioivia talouksia osin samoista lähikunnista. Sen sijaan keskustun välistä vetovoimaa ei juuri ole, vaan näistä erikoistavaroita ja palveluja haetaan sitten kauempaa suurkeskuksista. Huittinen on tärkein ulkopuolinen keskus Vampulan ja Punkalaitumen ja kolmanneksi tärkein Köyliön talouksille. Vampulasta lähes 75 % tavara-asiointeista tehdään Huittisissa. Punkalaitumen ja Köyliön talouksien asiointit Huittisissa painottuvat enemmän erikoistavaroihin ja palveluihin.

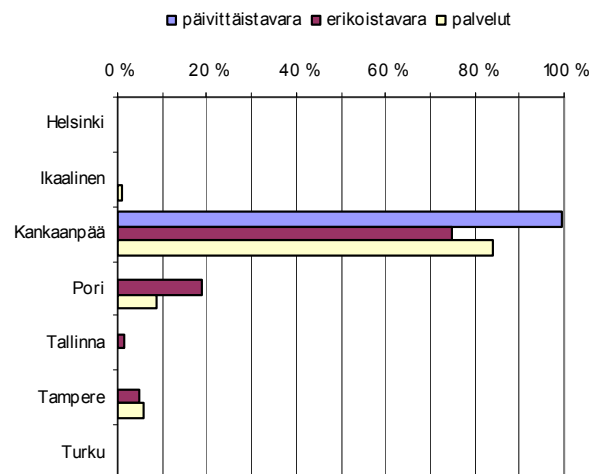
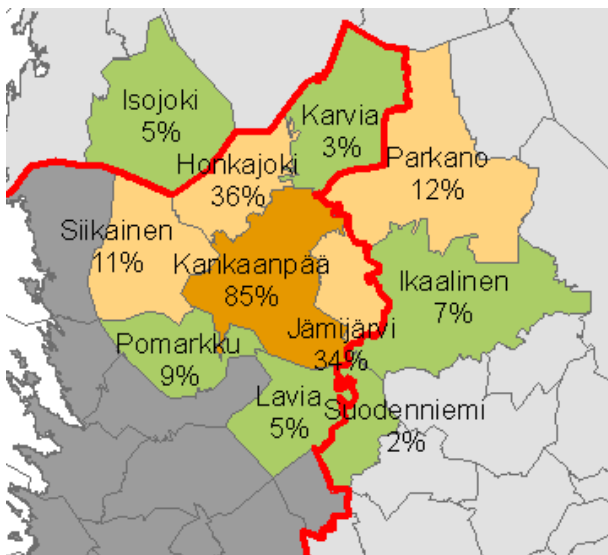
Huittinen tarjoaa lähes kaikki tavarat ja palvelut asukkailleen. Oman keskuksen osuus on vähintään 80 %. Suurkeskuksista Turku on tärkein lähes 6 % osuudella erikoistavaroista ja 4 % palveluista. Seuraavina ovat Tampere ja Pori hieman alhaisemmin osuuksin.

Kankaanpää

Kankaanpään asema on Huittista vastaava, monipuolinen tuote- ja palveluvalikoima ja riittävä etäisyys suuremmista keskuksista kokoavat asioivia myös naapurikunnista. Päivittäistavara-asioinnit ylittävät kunnan oman talousmäärän, samoin kuin erikoistavaroista kodinkone-, matkapuhelin-, optikko- ja alkoholi-kaupassa. Vaate-, video- ja äänilevy-, kirja- ja auto-ostoksista noin puolet tehdään muualta. Palvelujen käyttö ylittää kunnan oman talousmäärän vakuutus- ja liikuntapalvelujen kohdalla.

Kankaanpään vaikutusalue ulottuu ympäröiviin kuntiin Satakunnan ulkopuolellekin. Hieman pienemmät keskuksset Ikaalinen ja Parkano vetävät asioivia talouksia osin samoista lähikunnista, mutta Kankaanpäähän tullaan myös näistä keskuksista. Kankaanpää on tärkein ulkopuolinen keskus Honkajoen ja Jämijärven ja toiseksi tärkein Siikaisten, Pomarkun ja Lavian talouksille. Talouksien asioinnit kattavat erikoistavarojen ja palvelujen lisäksi myös päivittäistavaroita.

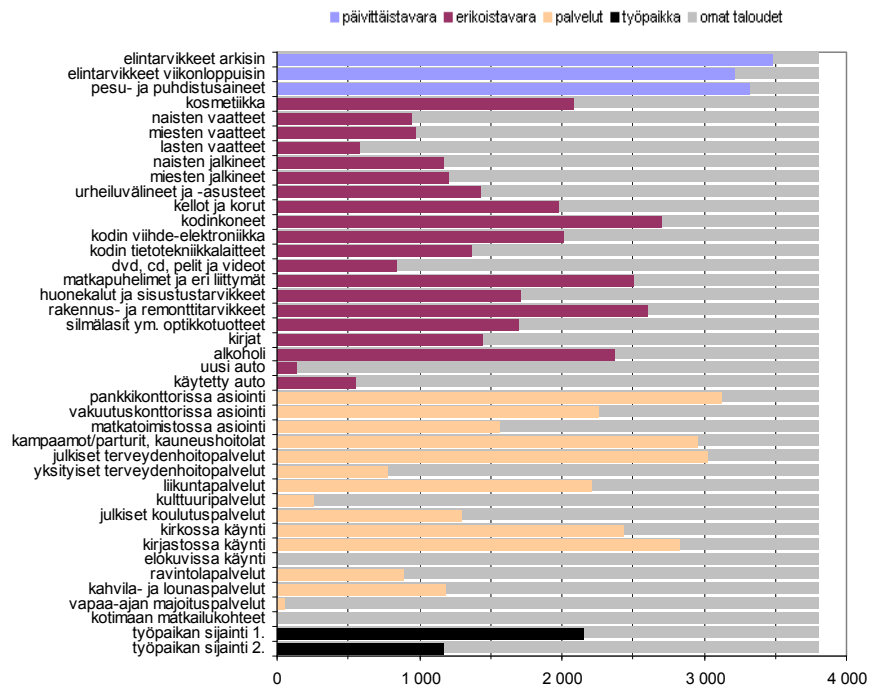

Kankaanpäässä on tarjolla lähes kaikki tavarat ja palvelut asukkailleen. Oman keskuksen osuus on vähintään 75 %. Suurkeskuksista Pori on tärkein lähes 19 % osuudella erikoistavaroista ja 9 % palveluista. Seuraavana on Tampere noin 5 % osuuksin.

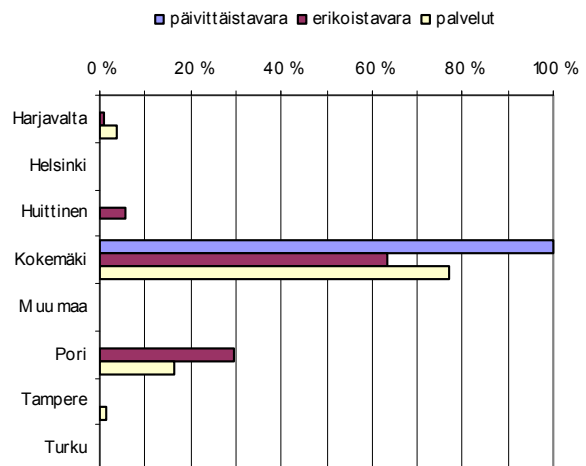
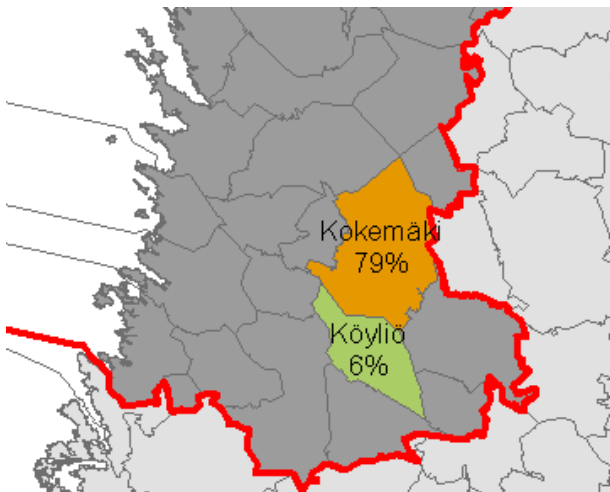
Kokemäki

Kokemäellä on monipuolinen tavara- ja palveluvalikoima, joka ei kuitenkaan poikkea lähikuntien keskusten valikoimasta. Pori vie merkittävän osan erikoistavaran ja palvelujen hankkijoista ja missään tuoteryhmässä ei saavuteta oman kunnan talousmäärää.

Päivittäistavarat hankitaan kuitenkin aina kotikunnasta. Kokemäeltä tehdään etenkin kosmetiikka, kodinkone- ja -elektroniikka-, matkapuhelin-, rakennustarvike- ja alkoholi-hankintoja, mutta niissäkin jäädyään alle kunnan oman talousmäärän. Vaate-, jalkine-, urheiluväline-, tietotekniikka-, kuva- ja äänilevy- ja auto-ostokset tehdään muualta, lähinnä Porista, paitsi autot Huittisista.

Kokemäen vaikutusalue ulottuu heikkona Köyliön kuntaan, jolle Kokemäki on päivittäistavaroiden ja palvelujen suhteen viides ja erikoistavaran suhteen kuudes keskus.

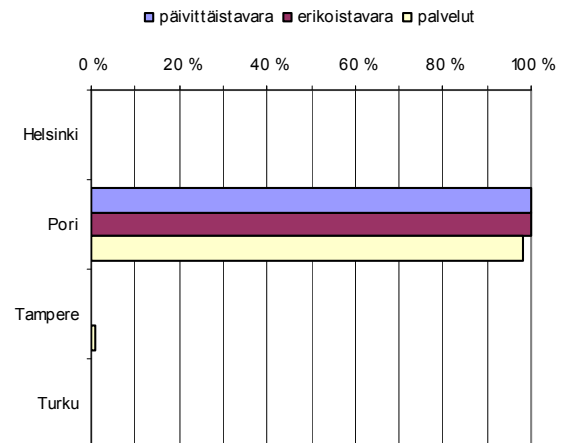
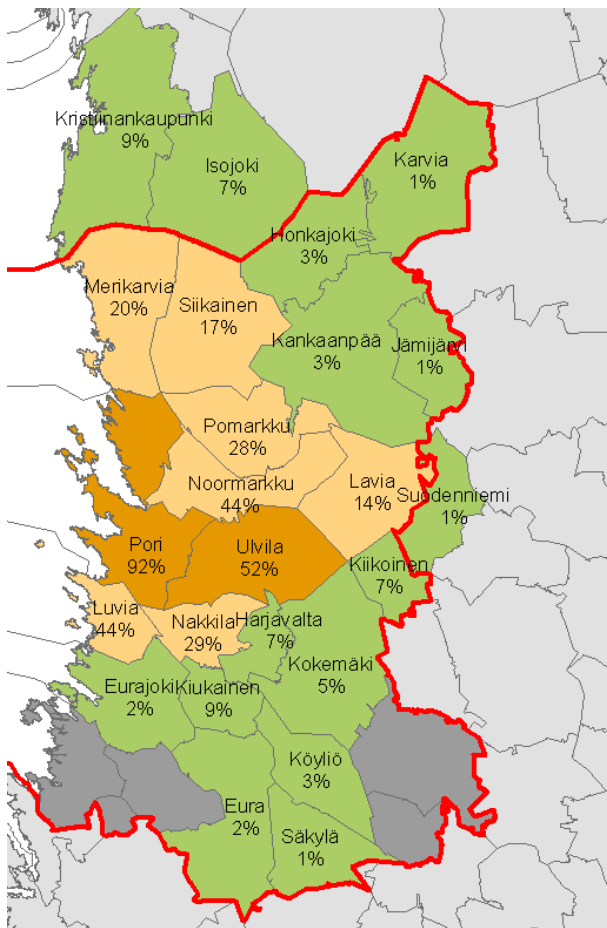
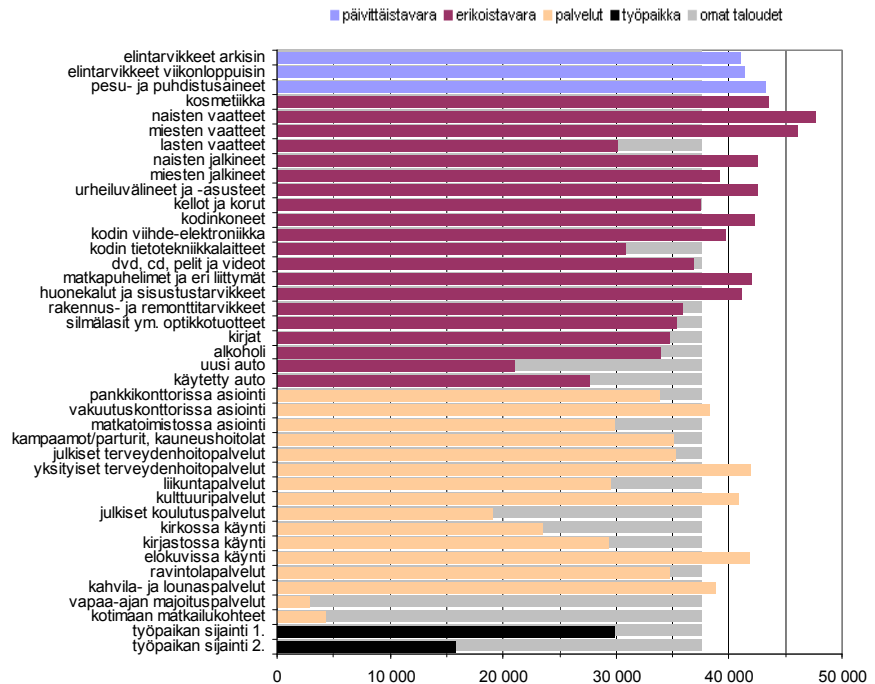
Kokemäkeläisille oma keskus tarjoaa pääosan tavaroista ja palveluista. Oman keskuksen osuus on yli 60 % ja seuraavaksi tärkein keskus on Pori, josta haetaan etenkin erikoistavaroita (30 %) ja palveluja (16 %). Muista keskuksista erottuvat lähinnä Huittinen, erikoistavara-asioinneista 6 % ja Harjavalta, palveluista 3,6 %.

Pori

Porin monipuolinen tavara- ja palveluvalikoima kokoaa asioivia jopa naapurimaakunnista. Useat eri tavara-asioinnit ylittävät kunnan oman talousmäärän, samoin myös palvelut.

Porin vaikutusalue ulottuu pohjoisessa Satakunnan ulkopuolellekin. Pori on tärkein asiointikeskus ulvilalaisille, joiden asioinnit Porissa ylittävät omassa kunnassa tapahtuvat asioinnit. Myös Noormarkun ja Luvian kunnissa ollaan lähellä tätä tilannetta. Vaikutus on merkittävä

vielä Merikarvian, Siikaisten, Pomarkun, Lavian ja Nakkilan talouksille, joista tehdään myös päivittäistavara-asiointeja Poriin. Näitä kauempaa tapahtuu etenkin erikoistavara-asiointeja Kristiinankaupungista, Isojoelta, Kiikoisista, Harjavallasta, Kokemäeltä ja Kiukaisista asti. Asema hallinnollisena keskuksena ja huomattavana työpaikkakeskittymänä tuo sekä asiointien että työmatkojen vuoksi asiakkaita Poriin.

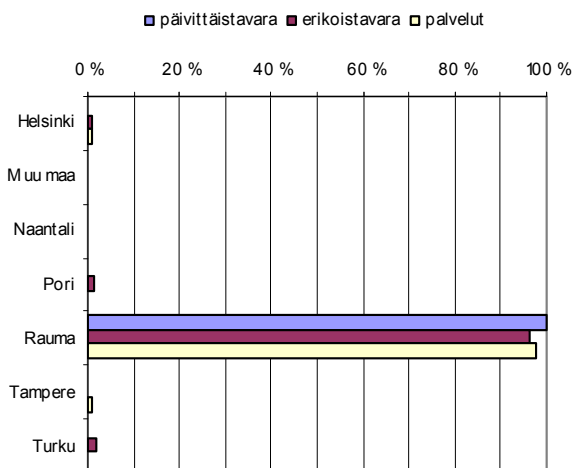
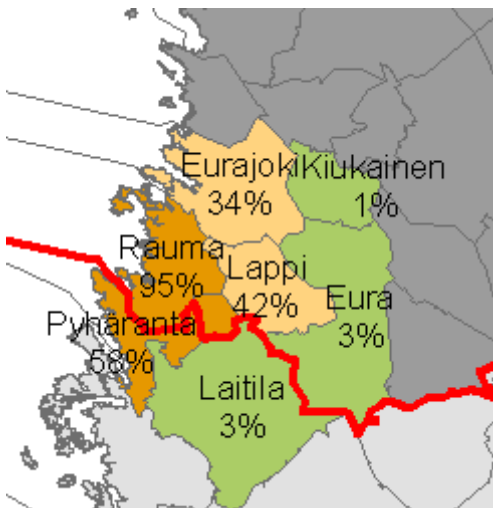
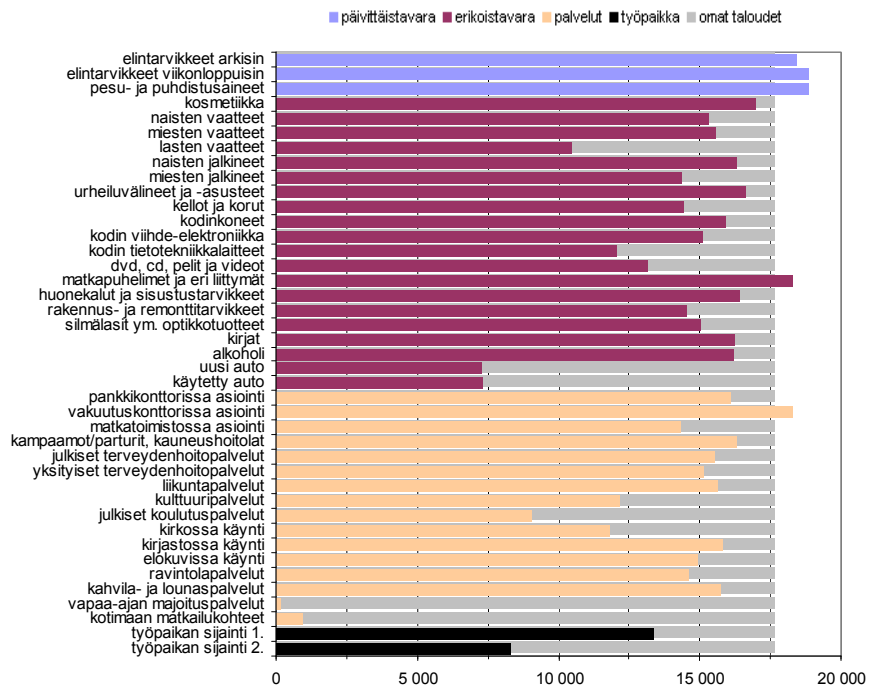
Porilaistaloudet saavat kaikki tavaransa ja lähes kaikki palvelunsa Porista. Palveluissakin ollaan yli 98 % tason ja nuo puuttuvat palveluprosentit jakautuvat Tampereen, Helsingin ja Turun kesken.

Rauma

Rauman monipuolinen tavara- ja palveluvalikoima kokoa asioivia myös maakunnan eteläpuolelta, Pyhärannasta ja Laitilasta. Päivittäistavara-asioinnit ylittävät kunnan oman talousmäärän, samoin matkapuhelin- ja vakuutus-yhtiöasioinnit.

Rauman vaikutusalue ulottuu etelään Satakunnan ulkopuolellekin. Rauma on tärkein asiointikeskus kodsijokilaisille ja pyhärantalaisille, joiden asioinnit Raumalla ylittävät omassa kunnassa tapahtuvat asioinnit.

Vaikutus on merkittävä myös Eurajoen ja Lapin talouksille, joista tehdään myös päivittäistavara-asiointeja Raumalle. Näitä kauempaa tehdään erikoistavara- ja palveluasiointeja Eurasta ja Laitilasta asti. Rauma kerää merkittävänä työpaikkakeskittymänä asiointeja lähiympäristöstään.

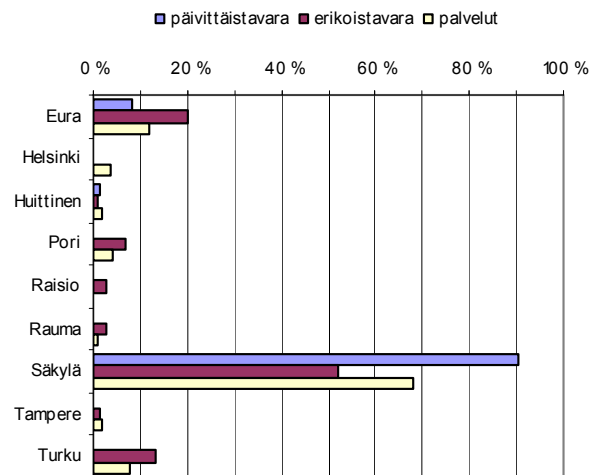
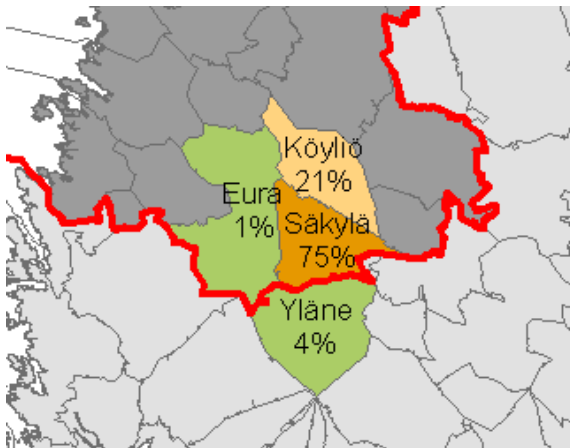
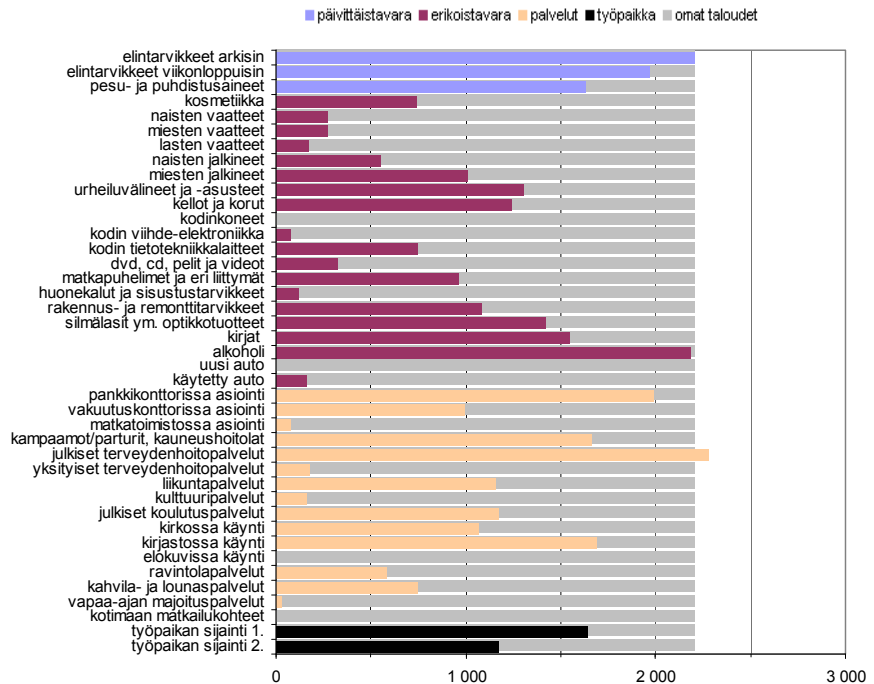

Raumalaistaloudet saavat lähes kaikki tavaransa ja palvelunsa Raumalta (yli 96 %). Erikoistavaroita haetaan puuttuvan osuuden verran Turusta, Porista tai Helsingistä ja palveluja Tampereelta ja Helsingistä.

Säkylä

Säkylästä löytyvät tietyt erikoistavarat ja palvelut, mutta lähes puolet erikoistavara-asioinneista suuntautuu muualle. Säkylästä tehdään etenkin päivittäistavara- ja alkoholi-hankintoja sekä käytetään pankki ja julkisia terveydenhoitopalveluja. Vaate-, jalkine-, kodin ja tietotekniikka-, kuva- ja ääni-levy-, huonekalu- ja auto-ostokset tehdään muualta.

Säkylän vaikutusalue ulottuu Köyliön kuntaan, jolle Säkylä on päivittäistavaroiden suhteen tärkein ja erikoistavaran ja palvelujen suhteen toiseksi tärkein ulkopuolinen keskus. Köyliön asutuksen sijoittuminen ja hyvät tieyhteydet Säkylän suuntaan selittävät korkeaa asiointiosuutta. Lisäksi maakuntarajan yli asioidaan Yläneeltä jonkin verran Säkylässä.

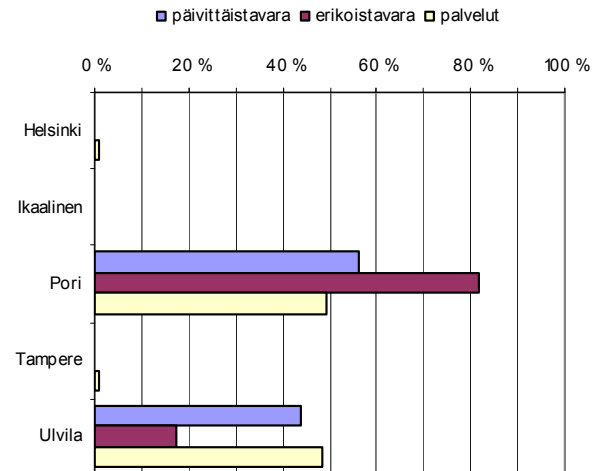
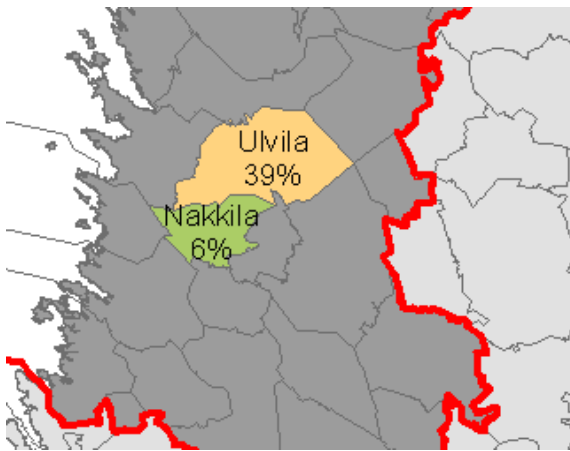
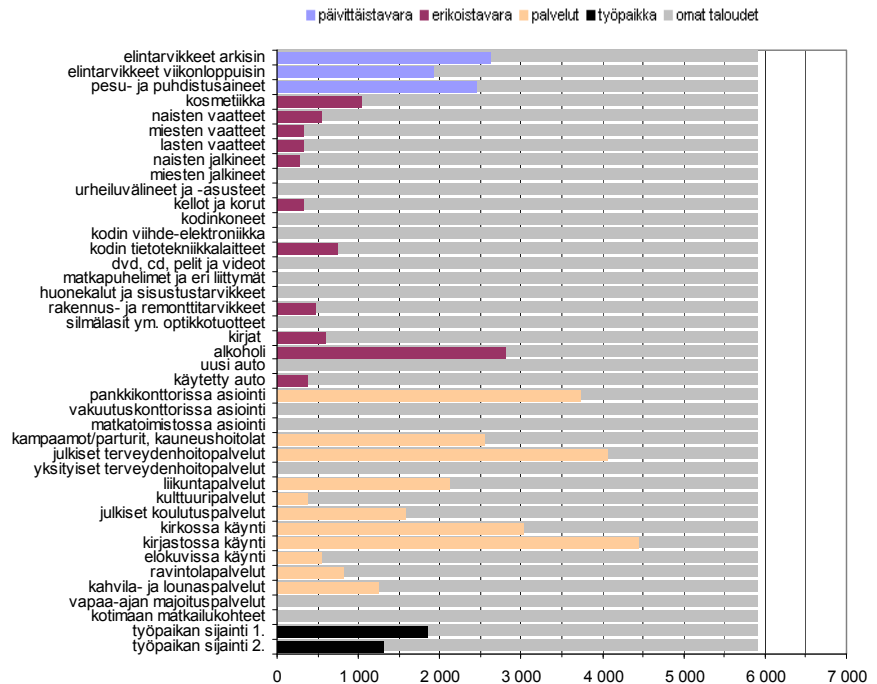

Säkyläläisille oma keskus tarjoaa perusvalikoiman tavaroista ja palveluista. Oman keskuksen osuus on erikoistavaroissa hieman yli 50 %, mutta palveluissa jo lähes 70 %. Puuttuvat erikoistavarat ja palvelut haetaan lähinnä Eurasta, Turusta ja Porista. Päivittäistavara-asioinnit Eurassa ja Huittisissa kertonevat työssäkäynnistä näissä kunnissa.

Ulvila

Ulvila on tyypillinen suuremman keskuksen vaikutusalueelle jäävä asutukseen painottuva kunta. Päivittäistavara- ja alkoholi-asiointit ovat yleisimmät, mutta niissäkin jäädyään alle puoleen kunnan omasta talousmäärästä. Palveluista käytetyimmät ovat pankki- ja julkiset terveydenhoitopalvelut. Valtaosa muista ostokset tehdään muualta.

Ulvilan vaikutusalue ulottuu heikkona Nakkilan kuntaan, jolle Ulvila on päivittäis- ja erikoistavaran suhteen kolmanneksi tärkein ulkopuolinen keskus.

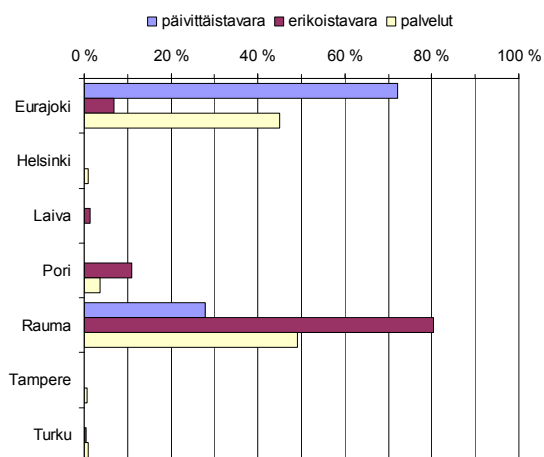
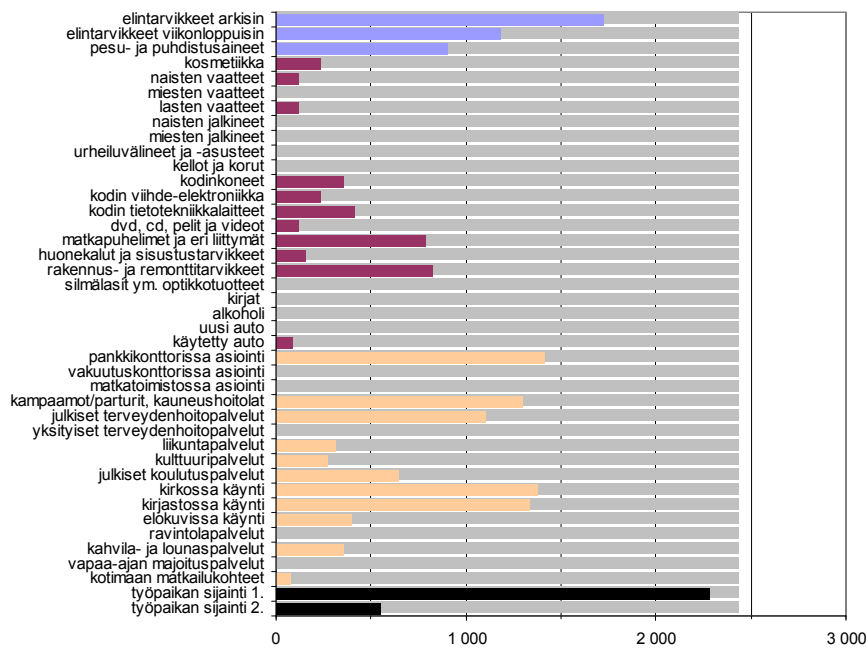

Ulvilasta löytyvät päivittäistavaroiden lisäksi tietyt erikoistavarat ja palvelut, mutta yli puolet päivittäistavara-asioinneistakin suuntautuu Poriin. Oman keskuksen osuus erikoistavaroissa jää alle 20 % eikä palveluissakaan yllätä puoleen. Porin ulkopuolisiin suurkeskuksiin ei ole merkittävää suuntausta.

MUUT KUNTAKESKUKSET

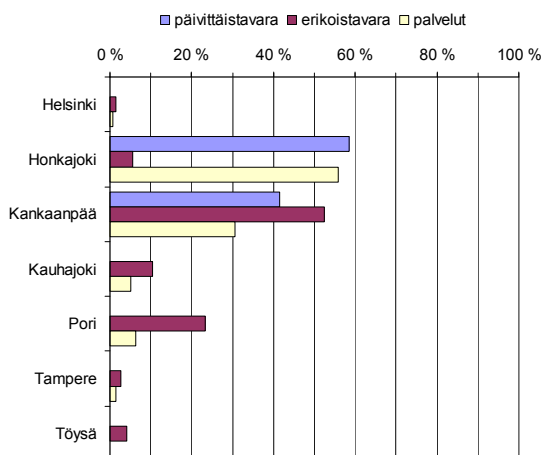
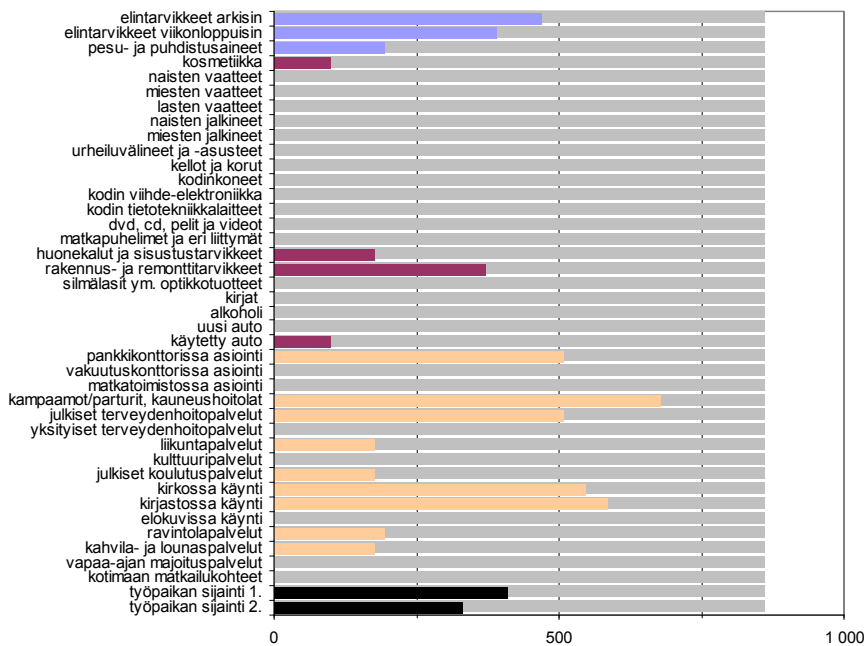
Eurajoki

Eurajoki on tyypillinen suuremman keskuksen vaikutusalueelle jäävä asutukseen ja peruspalveluihin painottuva kunta. Päivittäistavara-asiointit ovat yleisimmät, mutta niissäkin ylletään 70 % lähinnä arkisiin tehtävien elintarvikeostosten kautta. Palveluista käytetyimmät ovat pankki- ja julkiset terveydenhoitopalvelut. Valtaosa erikoistavaraostoksista tehdään Raumalta ja toinen erikoistavaroiden hankintasuunta on Pori, jonka osuus ylittää omasta kunnasta saatavien osuuden. Palveluissa Rauma ylittää niukasti omasta kunnasta haettavien palvelujen määrän.

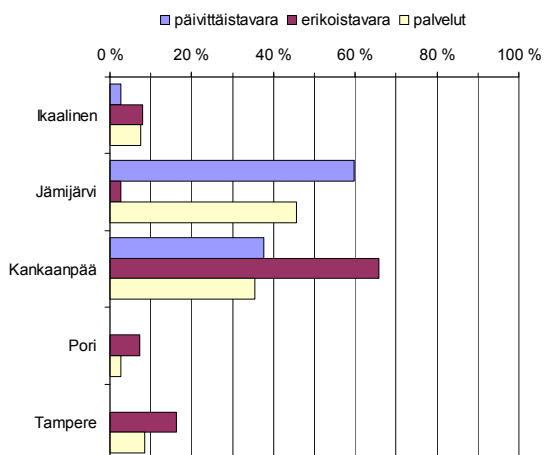
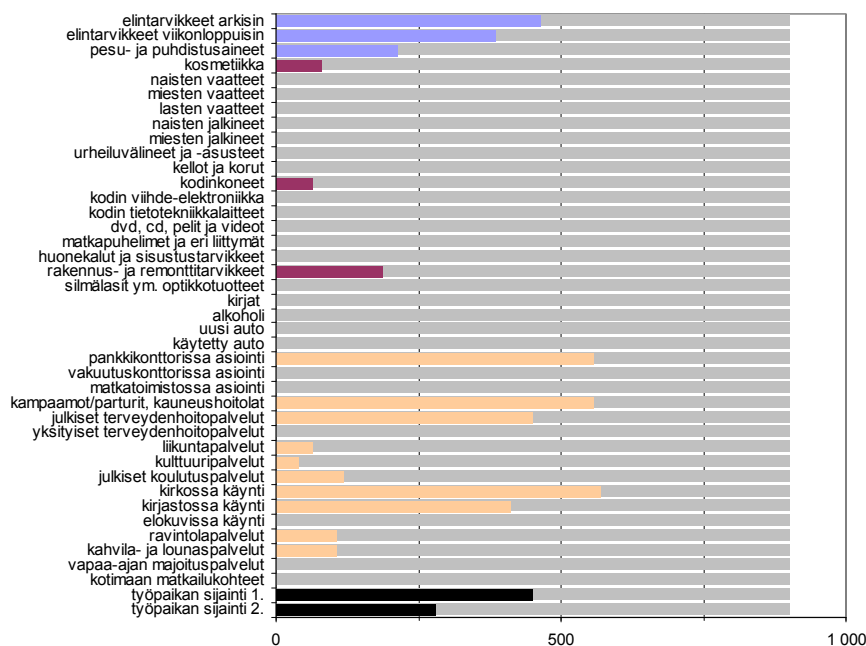
Honkajoki

Honkajoki on tyypillinen pieni kunta, jonka keskus tarjoaa peruspalvelut lähinnä omalle väestölle. Erikoistavaratarjontaa rajoittuu muutamiin tuoteryhmiin. Noin 40 % päivittäistavara-asioinneista suuntautuu lähellä olevaan Kankaanpäähän ja erikoistavaroista yli 50 %. Korkeaa osuutta selittää osin työssäkäynti Kankaanpäässä ja Honkajoki – Kankaanpää tien varren asutus. Seuraavina erikoistavaroiden hankintapaikkoina tulevat Pori hieman yli 20 % osuudella ja Kauhajoki 10 % osuudella. Omasta kunnasta tehdään noin 5 % erikoistavarahankinnoista. Palveluissa oma kunta on tärkein kattaen 55 % päivittäisistä asioinneista, jonka jälkeen tulevat Kankaanpää selvänä toisena keskuksena (30 %), Pori ja Kauhajoki reilun 5 % osuuksin. Käytetyimmät oman kunnan palvelut ovat pankki- ja julkiset terveydenhoitopalvelut.

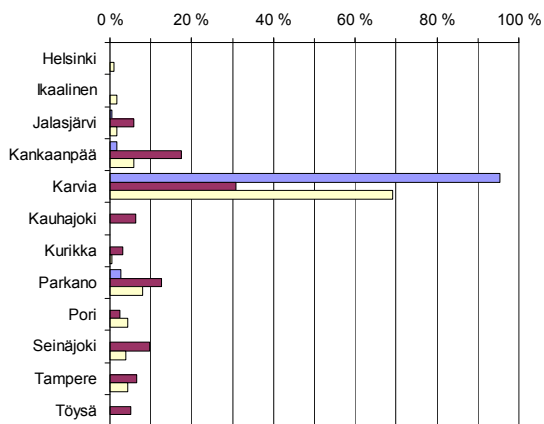
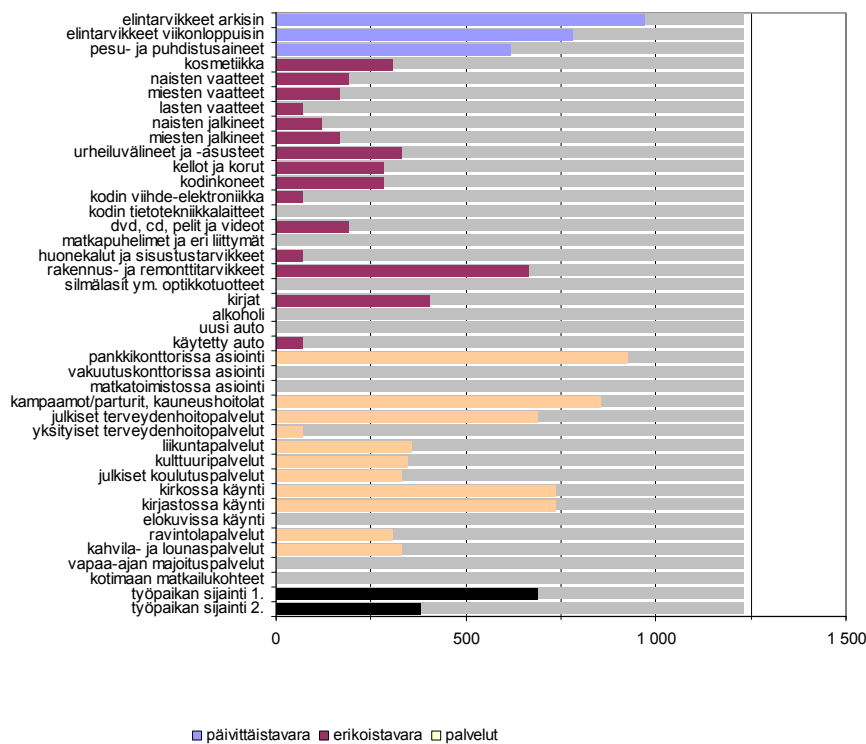
Jämijärvi

Jämijärvi on Honkajokea vastaava pieni kunta toisella puolella Kankaanpäästä. Keskus tarjoaa peruspalvelut lähinnä omalle väestölle. Erikoistavaratarjontaa rajoittuu muutama tuoteryhmään. Lähes 40 % päivittäistavara-asioinneista suuntautuu Kankaanpäähän ja erikoistavaroista yli 60 %. Osan tästä selittää merkittävä työssä käynti Kankaanpäässä. Seuraavina erikoistavaroiden hankintapaikkoina tulevat Tampere noin 15 % osuudella, Ikaalinen ja Pori vajaan 10 % osuuksin. Omasta kunnasta tehdään alle 5 % päivittäisistä erikoistavarahankinnoista. Palveluissa oma kunta on tärkein noin 45 % osuudella, jonka jälkeen tulevat Kankaanpää selvänä toisena palvelukeskuksena 35 % osuudella, ja alle 10 % osuuksin Tampere, Ikaalinen ja Pori. Käytetyimmät palvelut Jämijärvellä ovat pankki- ja julkiset terveydenhoitopalvelut.

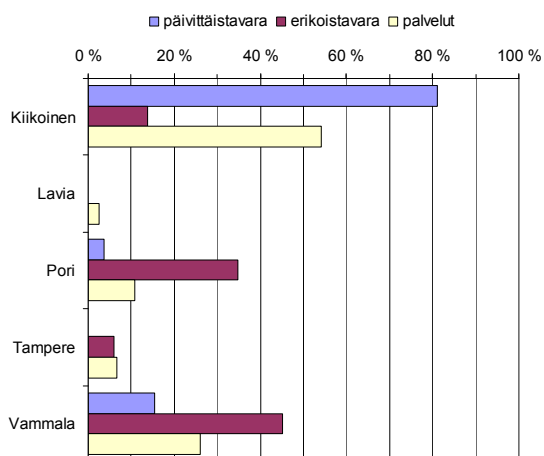
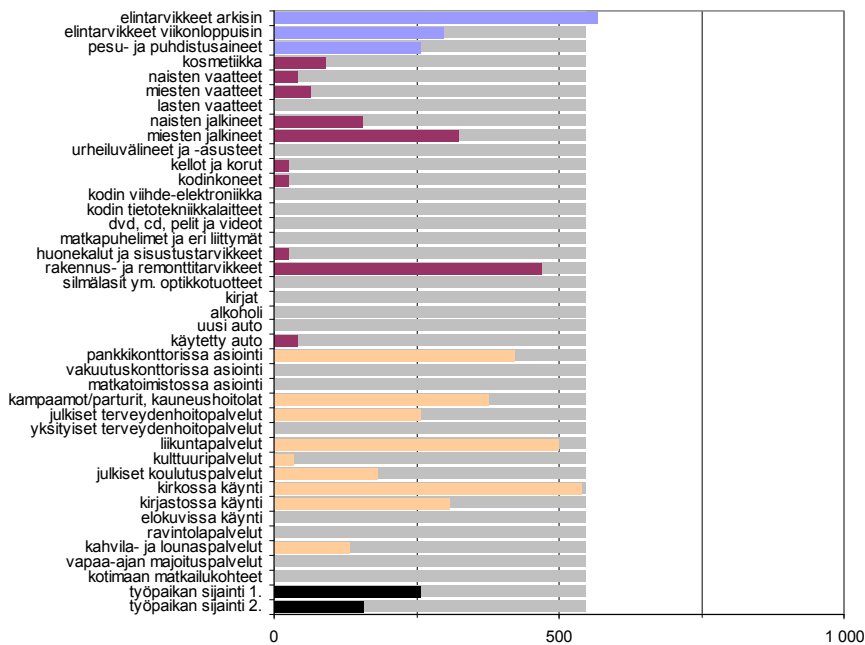
Karvia

Karvia on Pohjois-Satakunnan pienten kuntien kolmikosta kaukaisin ja talousmäärältään suurin. Karviassa on elintarviketarjonnan lisäksi vielä saatavissa useimpia erikoistavaroita. Noin 95 % päivittäistavara-asioinneista tehdään omasta kunnasta ja erikoistavaroistakin 30 %. Seuraavina erikoistavaroiden hankintapaikkoina tulevat Kankaanpää yli 15 % osuudella ja Parkano yli 10 % osuudella, joista tehdään myös puuttuva osuus päivittäistavarahankinnoita. Karvialaisten asiointisuuntautuneisuus on poikkeuksellisen monitahoinen, sillä erikoistavaroissa yli 5 % osuuteen pääsevät myös Seinäjoki, Tampere, Kauhajoki, Jalasjärvi ja Töysä. Palveluissa oma kunta on tärkein lähes 70 % osuudella, jonka jälkeen tulevat alle 10 % osuuksin Parkano, Kankaanpää, Tampere ja Seinäjoki. Käytetyimmät palvelut ovat pankki-, julkiset terveydenhoito-, liikunta ja kulttuuripalvelut.

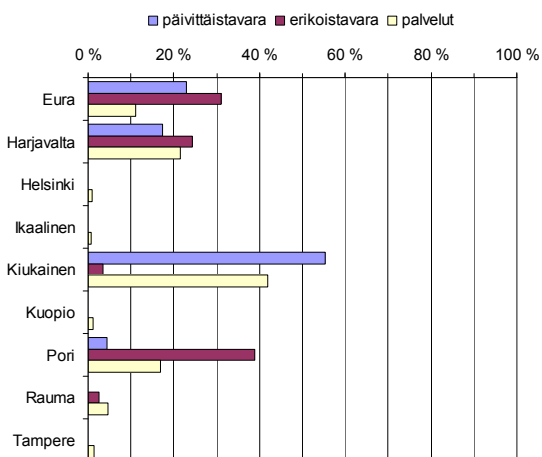
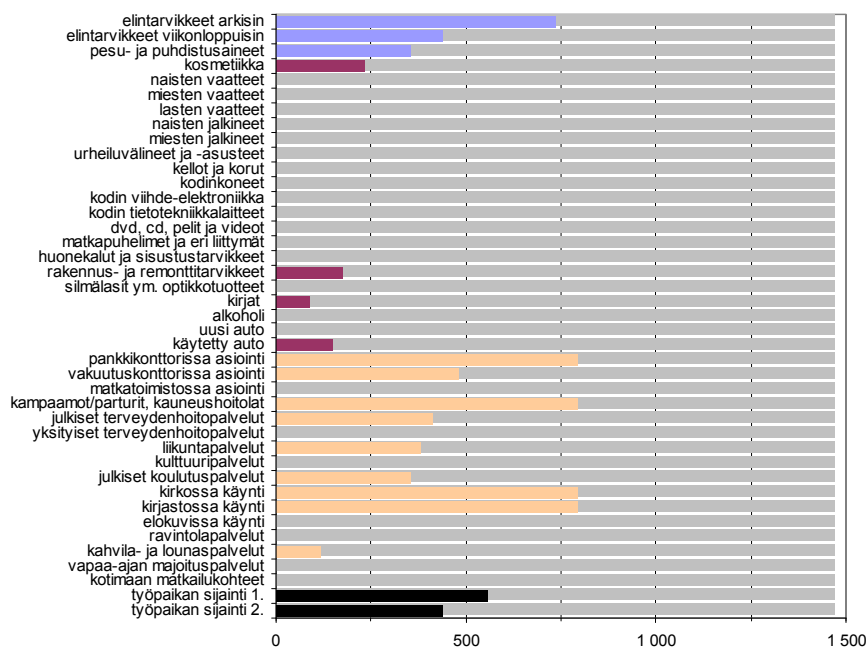
Kiikoinen

Kiikoinen tyypillinen maakuntarajan pienkunta, joka suuntautuu molempiin maakuntiin. Kunnasta löytyy elintarviketarjonnan lisäksi jonkin verran erikoistavaroita sekä palveluja. Päivittäistavara-asioinneista tehdään yli 80 % omasta kunnasta ja elintarvikeasiointit arkisin ylittävät jopa kunnan oman talousmäärän. Loput päivittäistavara-asioinnit suuntautuvat Vammalaan (15 %) ja Poriin (vajaa 5 %). Erikoistavaroista noin 15 % asioinneista tehdään omasta kunnasta ja 45 % Vammalasta ja 35 % Porista, Tampereen osuus on hieman yli 5 %. Omasta kunnasta hankitaan etenkin rakennustarvikkeita ja miesten jalkineita. Palveluissa oman kunnan tarjonta kattaa 55 % päivittäisasiointeista ja käytetyimmät ovat liikunta-, pankki- ja julkiset terveydenhoitopalvelut. Palveluista noin 25 % haetaan Vammalasta, 10 % Porista ja reilu 5 % Tampereelta.

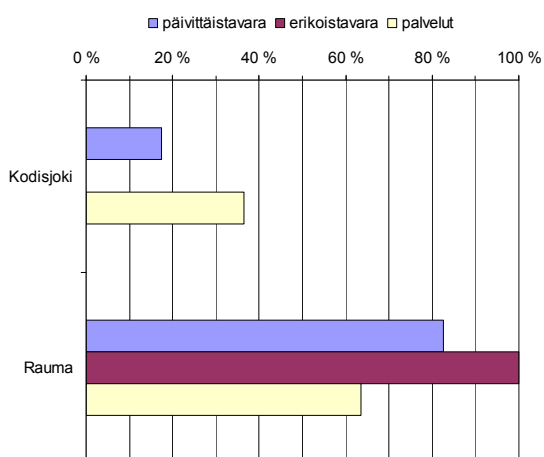
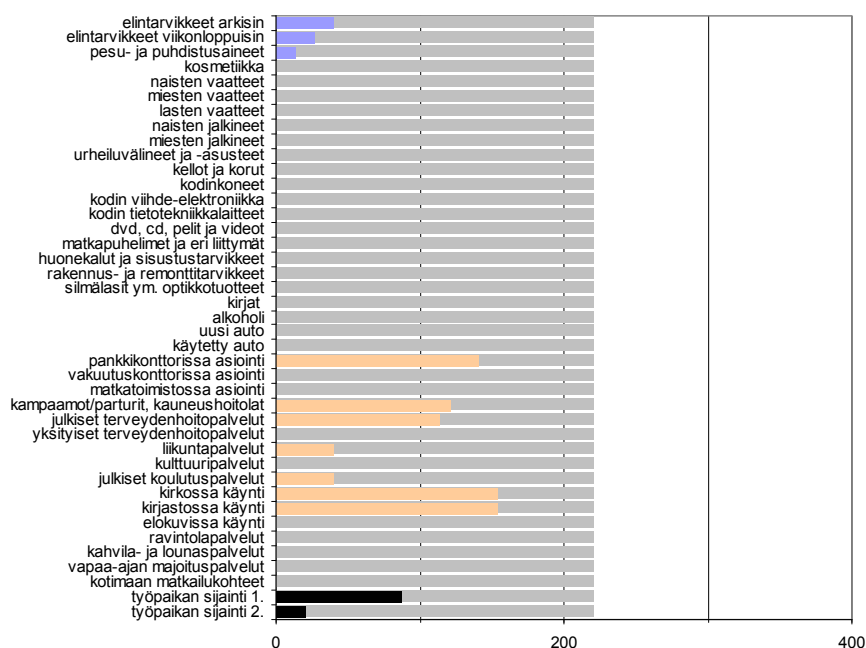
Kiukainen

Kahden keskuksen väliin sijoittuva Kiukainen tarjoaa peruspalvelut omassa kunnassa, mutta erikoistavarat ja -palvelut haetaan joko lähikeskuksista Eurasta tai Harjavallasta tai Porista. Päivittäistavaroista hankitaan noin 55 % omasta kunnasta ja reilu 20 % Eurasta ja vajaa 20 % Harjavallasta sekä Porista vajaa 5 %. Erikoistavaroissa oman kunnan osuus jää alle 5 %, lähinnä kosmetiikkaa rakennustarvikkeita ja kirjoja. Pori nousee erikoistavaroissa tärkeimmäksi keskuksiksi lähes 40 % osuudella, seuraavina Eura noin 30 % ja Harjavalta noin 25 %. Päivittäisistä palveluista Kiukaisista saadaan noin 40 %, kuten pankki-, vakuutus-, julkiset terveyden hoito- ja liikuntapalvelut. Palveluita haetaan myös Harjavallasta (20 %), Porista (15 %) ja Eurasta (10 %).

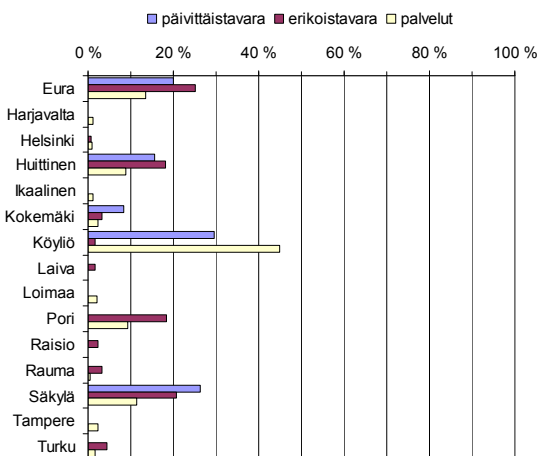
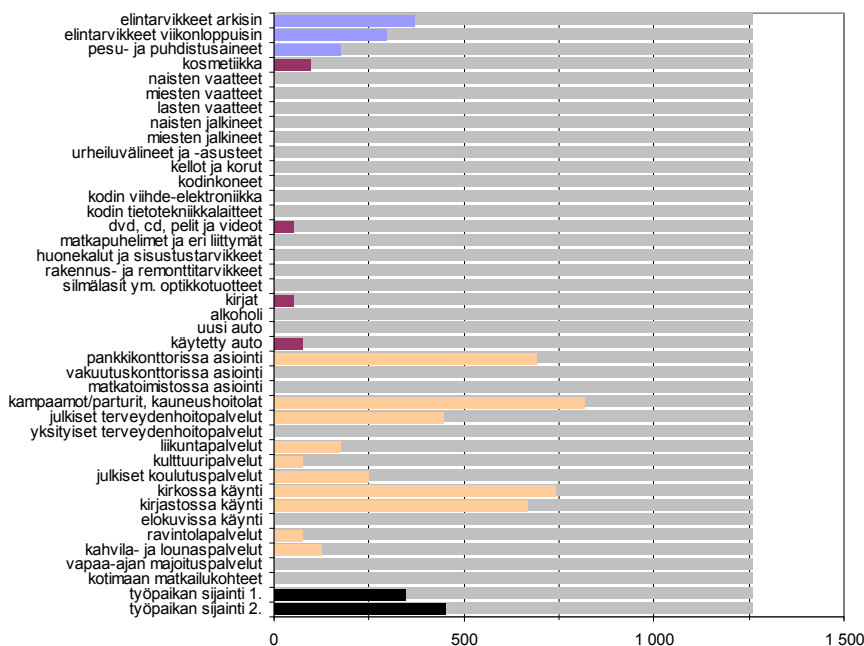
Kodisjoki

Kodisjoki oli kyselyn aikaan vielä oma kuntansa ja siksi tässä tarkastelussa mukana. Kodisjoki on suuren keskuksen vaikutusalueelle jäävä asutukseen painottuva pienkunta. Päivittäistavara-asiointit omasta kunnasta ovat yleisimmät, mutta niissäkään ei yllätä aivan 20 %. Erikoistavarat hankitaan kokonaan Raumalta. Palveluista käytetyimmät ovat pankki- ja julkiset terveydenhoitopalvelut. Palveluissa Rauma kuitenkin ylittää 60 % osuudellaan omasta kunnasta haettavien palvelujen määrän.

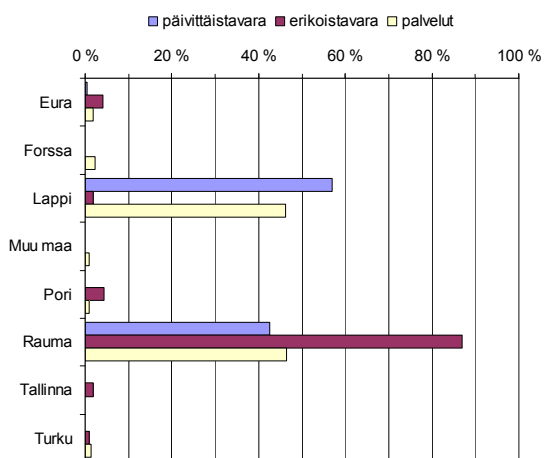
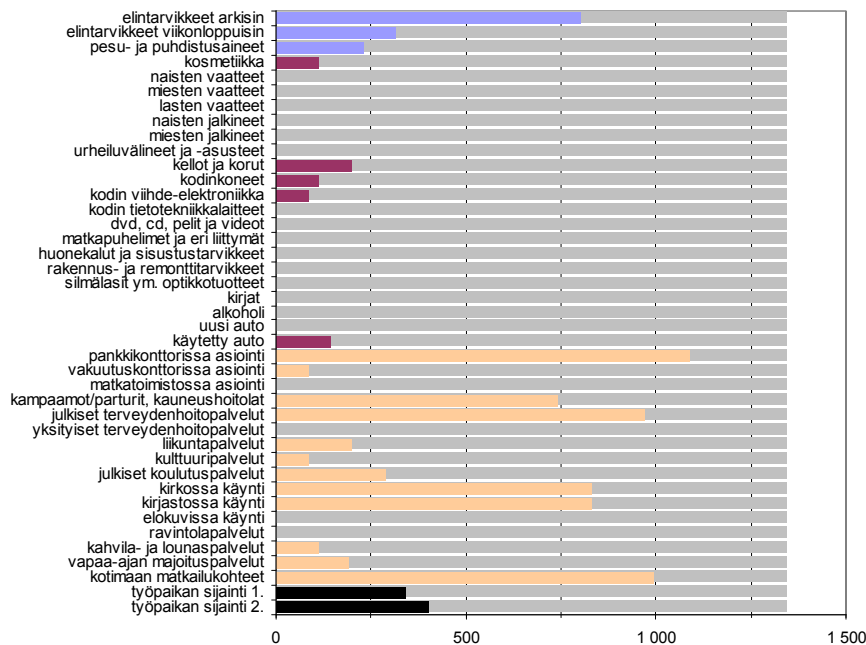
Köyliö

Köyliö on isompien keskuksien väliin jäävä kunta, jonka taloudet suuntautuvat oman keskuksen ohella liikenneyhteyksiltään lähimpään tai tarjonnaltaan soveltuvaan keskukseen. Oman keskuksen päivittäistavara-asioinnit, 30 %, ylittävät juuri ja juuri lähimmän ulkopuolisen keskuksen, Säkylän reilun 25 % osuuden. Seuraavina tulevat Eura (20 %), Huittinen (15 %) ja Kokemäki (vajaa 10 %). Erikoistavaroissa oman kunnan osuus jää alle 2 % ja hankinnat tehdään Eurasta, Säkylästä, Porista tai Huittisista, joiden osuudet vaihtelevat Euran 25 % Huittisten 18 %. Palveluissa oman kunnan osuus on noin 45 %, käsittäen etenkin pankki- ja julkiset terveydenhoitopalvelut. Muutoin palveluja haetaan etenkin Eurasta, Säkylästä, Porista ja Huittisista, joiden osuudet ovat 10 % molemmiin puolin.

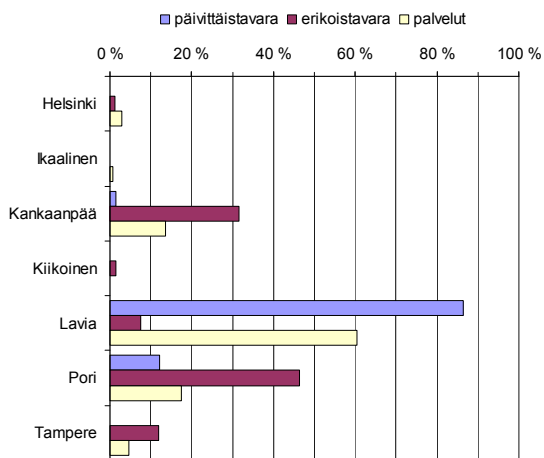
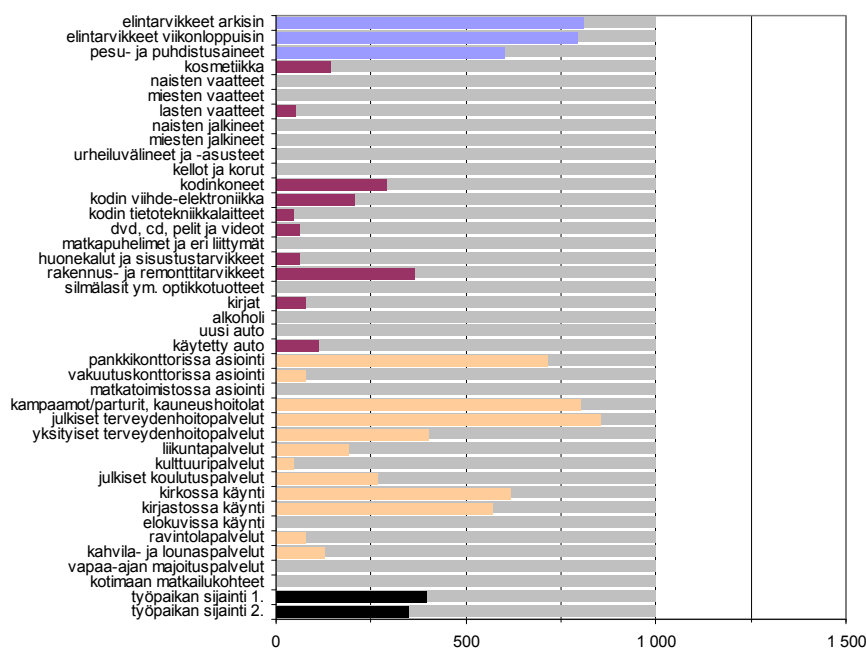
Lappi

Lappi on Eurajoen kaltainen, vaikkakin pienempi Rauman vaikutusalueen asutukseen ja peruspalveluihin painottuva kunta. Päivittäistavara-asiointit ovat yleisimmät, mutta niissäkin ylletään noin 55 % arkisin tehtävien elintarvikeostosten kautta, lopun suuntautuessa Raumalle. Rauman vetovoima näkyy sinänsä vahvan Euran keskuksen vähäisenä osuutena Lapin talousalueella. Syynä voivat olla asutuksen painottuminen Lapin keskustan ja Rauman väliselle alueelle, vahva työssäkäyntisuuntaus ja tottumukset. Valtaosa erikoistavaraostoksista (yli 85 %) tehdään Raumalta ja muina erikoistavaroiden hankintasuuntina ovat Pori ja Eura, joiden vajaan 5 % osuus ylittää oman kunnan osuuden. Palveluissa Rauma ylittää niukasti omasta kunnasta haettavien palvelujen määrän. Palveluista käytetyimmät ovat pankki- ja julkiset terveydenhoitopalvelut. Erikoisuutena on kunnan kokoon nähden merkittävä kotimaan matkailukohde merkitys, sillä kaikki tutkimuksen kävijät ovat muista kunnista. Tutkimuksessa vain Porissa on suurempi kotimaan matkailukohteen käyttäjämäärä.

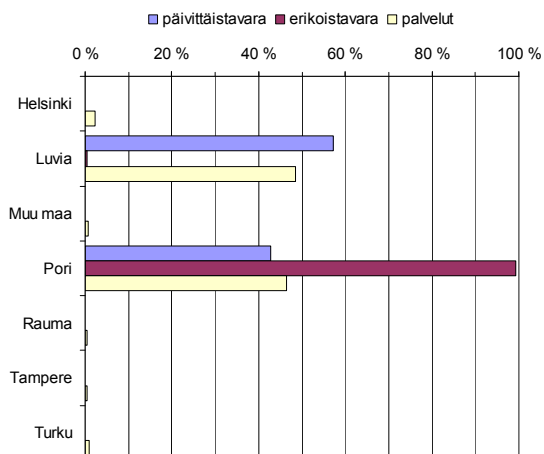
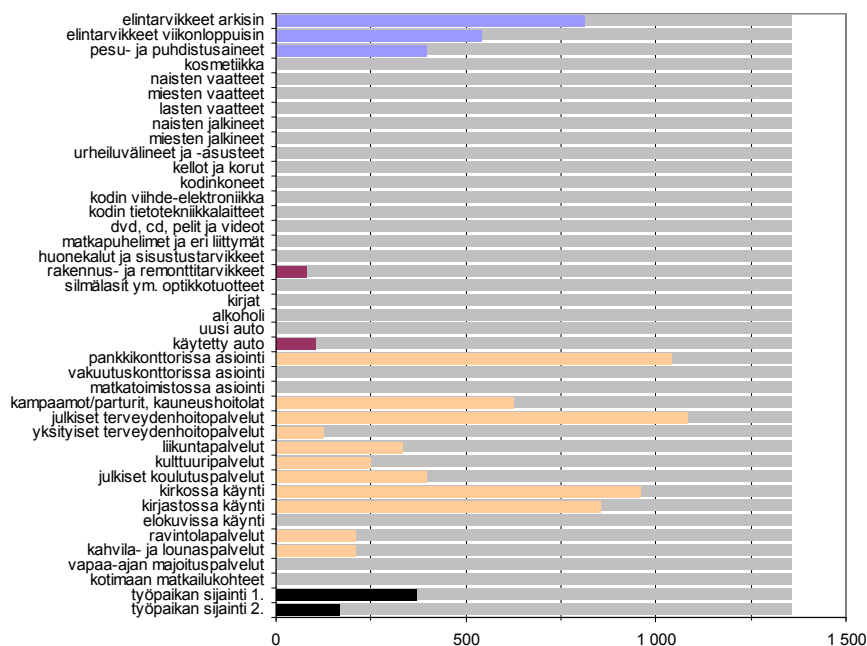
Lavia

Lavia on yksi kaukaisista Porin vaikutusalueeseen kuuluvista pienistä kunnista. Päivittäistavara-asioinneissa pidetään hyvä yli 85 % taso ja joitakin erikoistavaroitakin on saatavana, kuten rakennustarvikkeita ja kodintekniikkaa. Päivittäistavaroissa Pori vie yllättävän suuren hieman yli 10 % osuuden, joka voi osin johtua Porissa työssäkäyvistä. Erikoistavaroissa Pori vie yli 45 % asioinneista ja Kankaanpää on toisena hieman yli 30 % osuudella. Tampereenkin hieman yli 10 % osuus ylittää Lavian oman alle 10 % jäävän osuuden. Palveluissa Lavian oma osuus on yli 60 % Porin ja Kankaanpään seurattessa yli ja alle 15 % osuuksiin, Tampere yltää vajaaseen 5 %.

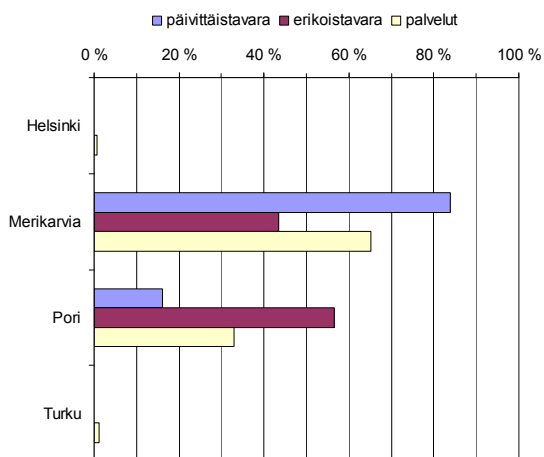
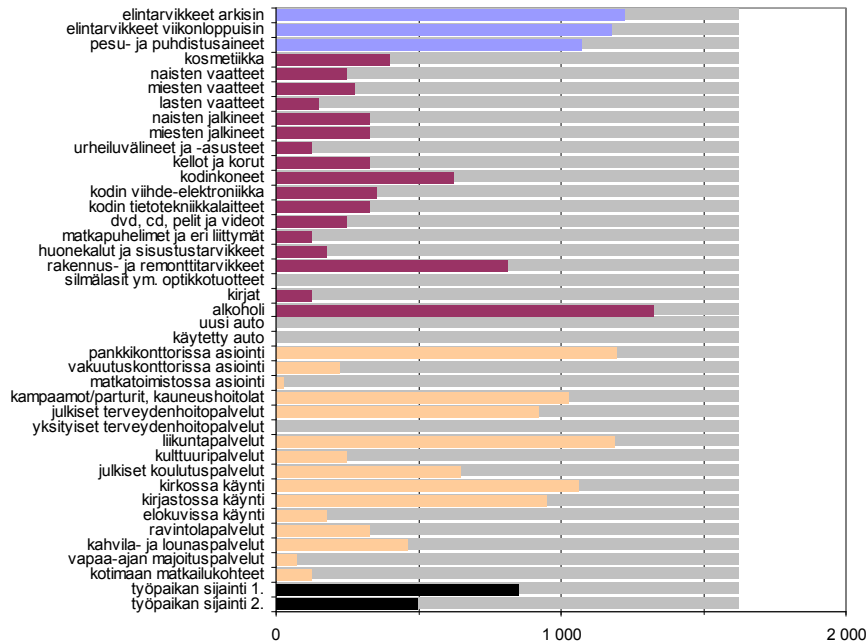
Luvia

Luvia Porin lähinaapurina on tyypillinen ison keskuksen asutus- ja lähipalvelukunta. Päivittäistavaroissa ylitetään 55 %, mutta erikoistavaroissa ei juuri ole tarjontaa, vaan yli 99 % haetaan Porista. Palveluissa päästään lähes 50 % ja niissä nousevat tavanomaiset pankki- ja terveydenhoito. Porin osuus palveluasioinneista on hieman yli 45 %.

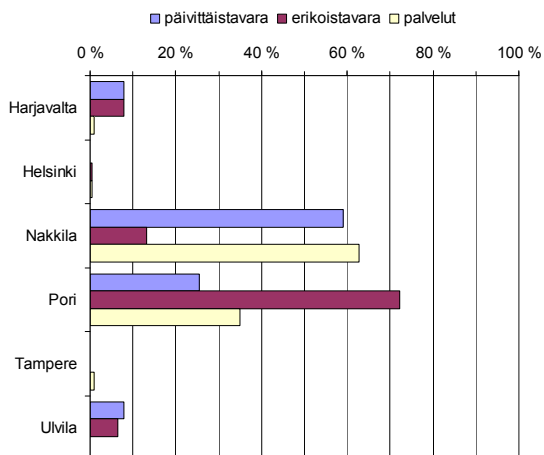
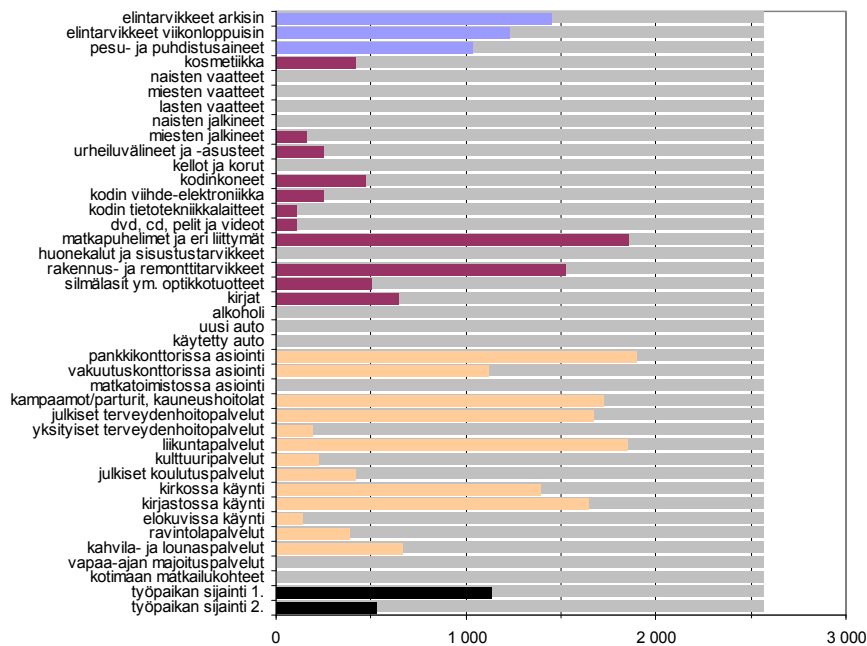
Merikarvia

Merikarvia on Porin vaikutusalueen ulkovyöhykkeen pieni kunta. Päivittäistavara-asioinneissa pidetään hyvä lähes 85 % taso ja erikoistavaroitakin on saatavana varsin laaja valikoima alkoholista rakennustarvikkeisiin, kodintekniikkaan ja vaatteisiin ja jalkineisiin asti. Päivittäistavaroissa Pori vie noin 15 % osuuden, joka voi osin johtua Porissa työssäkäyvistä. Erikoistavaroissa Pori vie 55 % asioinneista, mutta loput 45 % jää omaan kuntaan. Palveluissa oma osuus on noin 65 % ja loput haetaan lähinnä Porista. Omissa palveluissa nousevat etenkin pankki-, liikunta- ja julkiset terveydenhoitopalvelut.

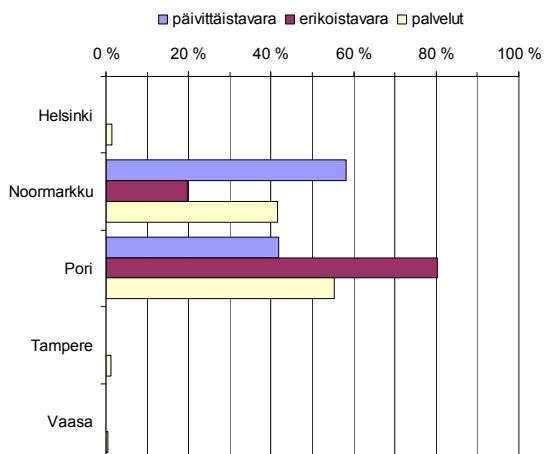
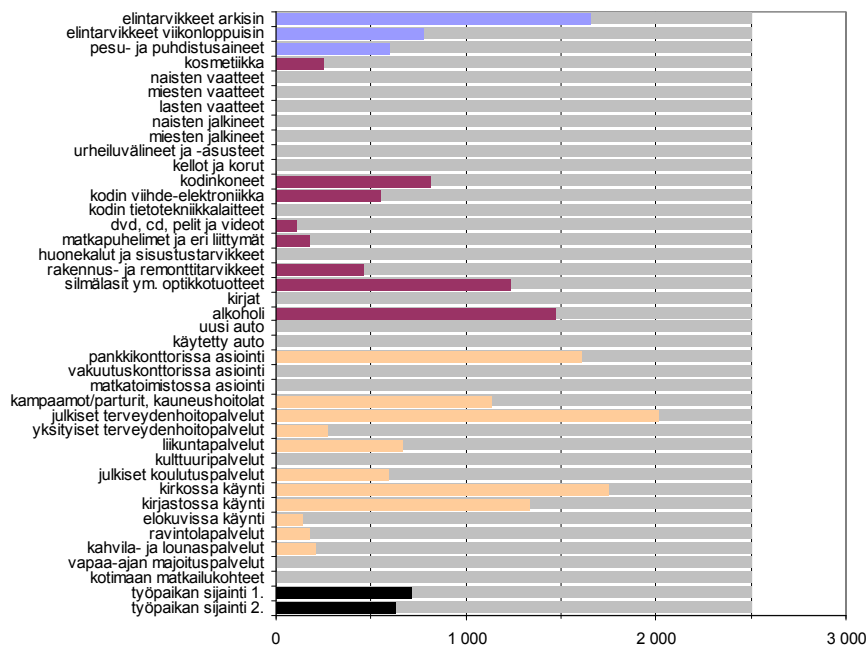
Nakkila

Nakkila on Porin vaikutusalueen lähivyöhykkeen pieni kunta. Päivittäistavara-asioinneissa saavutetaan edelleen lähes 60 % taso ja erikoistavaroitakin on saatavana jonkin verran puhelimista rakennustarvikkeisiin, optikkaan kirjoihin ja kodintekniikkaan asti. Päivittäistavaroissa Pori vie noin 25 % osuuden, joka johtuu Porissa työssäkäyvistä. Naapurikunnat saavat myös vajaan 10 % osuudet. Erikoistavaroissa Pori vie yli 70 % asioinneista, Nakkilaan jää vajaa 15 % ja Harjavaltaan ja Ulvilaan vajaan 10 % osuudet. Palveluissa Nakkilan oma osuus on yli 60 % ja loput haetaan Porista. Nakkilassa on tarjolla etenkin pankki-, vakuutus-, liikunta- ja julkiset terveydenhoitopalvelut.

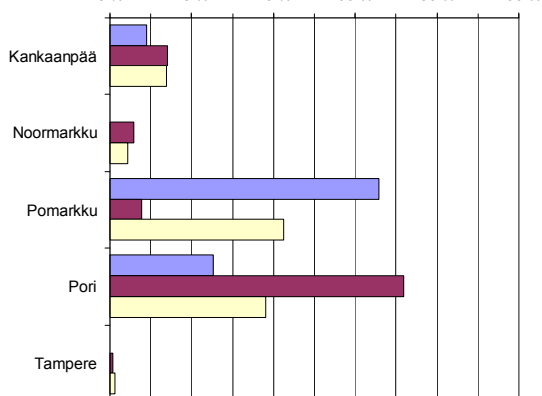
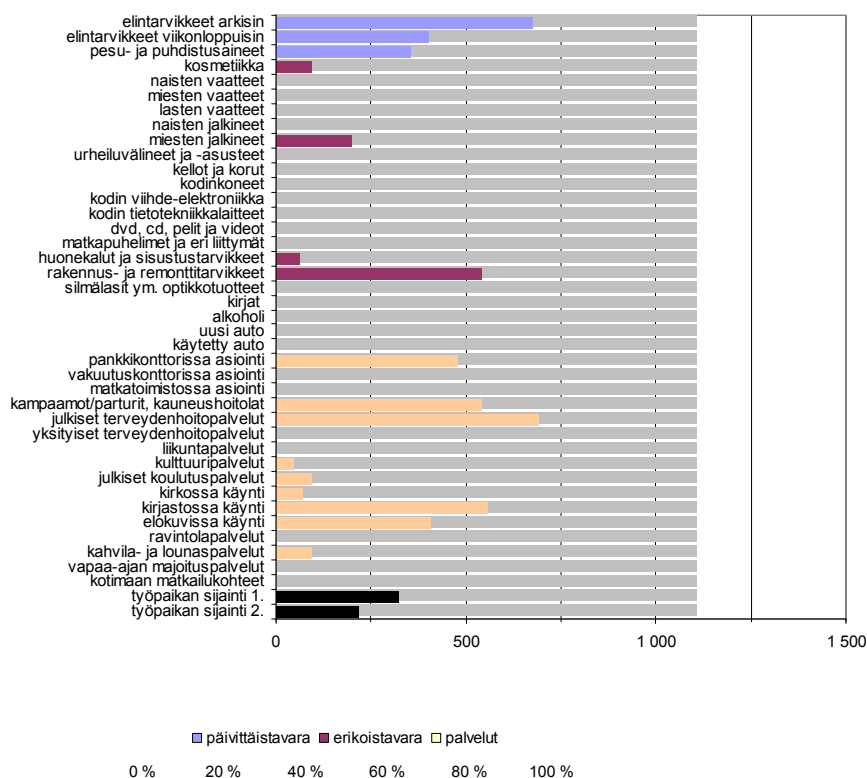
Noormarkku

Porin lähinaapurina Noormarkku on tyypillinen ison keskuksen asutus- ja lähipalvelukunta. Päivittäistavaroissa jäädään hieman 60 %, ja erikoistavaroissa tarjonta on rajallinen, sillä 80 % haetaan Porista. Noormarkussa käytetään etenkin alkoholi-, optiikka- ja kodinelektroniikkaliikkeitä. Palveluissa oman kunnan osuus on hieman yli 40 % ja niissä nousevat tavanomaiset pankki- ja terveydenhoito. Porin osuus palveluista on 55 % ja muiden keskusten marginaalinen.

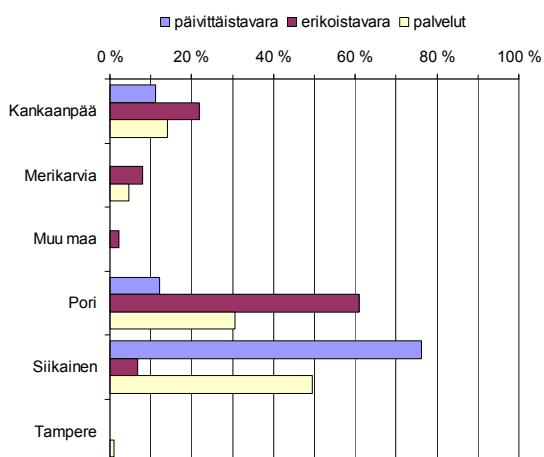
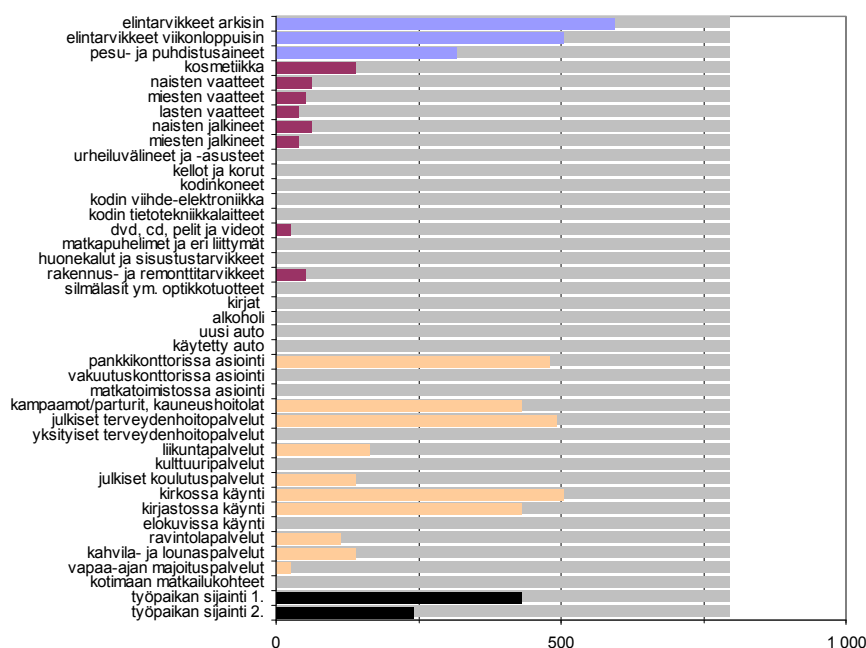
Pomarkku

Porin vaikutusalueen ulkovyöhykkeen pienenä kuntana Pomarkku pitää Noormarkkua paremmin päivittäistavara-asioinnit omassa kunnassa. Syynä tähän lienee etäisyyden lisäksi Porissa työssäkäyvien pienempi osuus. Päivittäistavara-asioinneissa saavutetaan 65 % taso, mutta erikoistavaroissa tarjonta rajoittuu muutamiin tuoteryhmiin, kuten rakennustarvikkeisiin ja miesten jalkineisiin. Päivittäistavaroissa Pori vie noin 25 % osuuden ja Kankaanpää vajaa 10 %. Erikoistavaroissa Pori vie yli 70 % asioinneista, Kankaanpää vajaa 15 % ja omasta kunnasta hankitaan erikoistavaroita hieman enemmän kuin naapurista Noormarkusta, jonka osuus on reilu 5 %. Palveluissa Pomarkun oma osuus on hieman yli 40 % ja Porin hieman alle. Lisäksi käytetään Kankaanpään ja Noormarkun palveluja. Tavallisten pankki- ja julkisten terveydenhoitopalvelujen lisäksi esiin nousee myös elokuvissa käynti.

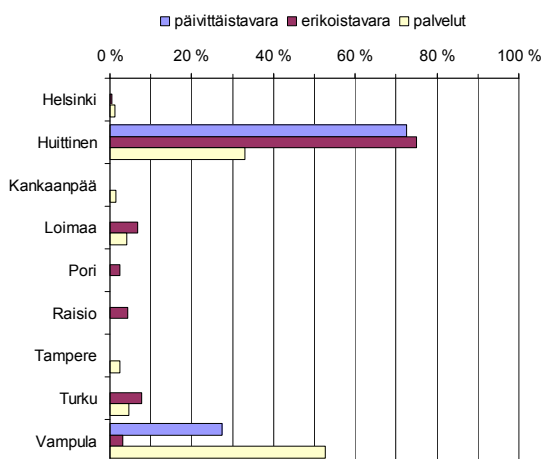
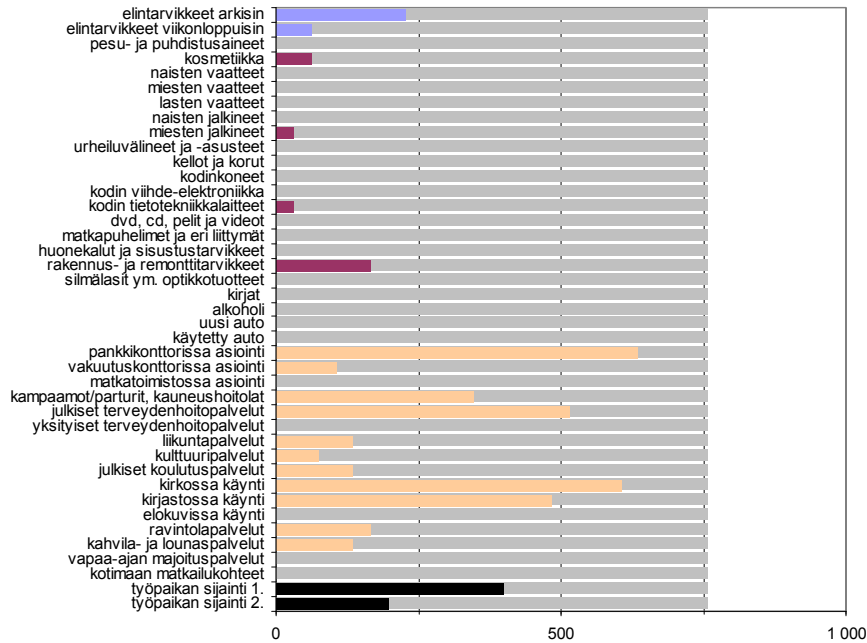
Siikainen

Siikainen kaukaisena Porin vaikutusalueen pienenä kuntana pitää päivittäistavara-asioinneissa hyvän yli 75 % tason. Päivittäistavaroissa Pori ja Kankaanpää vievät hieman yli 10 % osuudet, joka voi osin johtua työssäkävivistä. Joitakin erikoistavaroitakin on saatavana, kuten vaatteita, jalkineita ja rakennustarvikkeita. Erikoistavaroissa Pori vie yli 60 % asioinneista ja Kankaanpää on toisena hieman yli 20 % osuudella. Merikarvian hieman alle 10 % osuus ylittää kunnan oman noin 7 % osuuden. Palveluissa Siikaisten oma osuus on noin 50 % ja Porin osuus 30 % Kankaanpään seurattessa noin 15 % osuudella. Merikarvia ylittää palveluissa vajaaseen 5 %. Omissa palveluissa nousevat etenkin pankki- ja julkiset terveydenhoitopalvelut.

Vampula

Vampula on Huittisten lähinaapurina maaseutumainen asutus- ja lähipalvelukunta, josta käydään paljon Huittisissa töissä. Päivittäistavara-asioinneissa jäädään alle 30 % ja erikoistavaravalikoima on vähäinen, lähinnä rakennustarvikkeita. Asioinneista yli 70 % päivittäistavaroissa ja 75 % erikoistavaroissa suuntautuu Huittisiin. Oman erikoistavaraosuuden 3 % ylittävät lisäksi Turku, Loimaa ja Raisio. Palveluissa oman kunnan osuus nousee yli 50 % ja tavanomaiset pankki- ja julkinen terveydenhoito ovat käytetyimmät. Huittisten osuus palveluasioinneista on hieman yli 30 % ja Turku ja Loimaa keräävät vajaat 5 % kumpikin.

4.3.3. Asiointi oman kunnan ulkopuolisiin keskuksiin

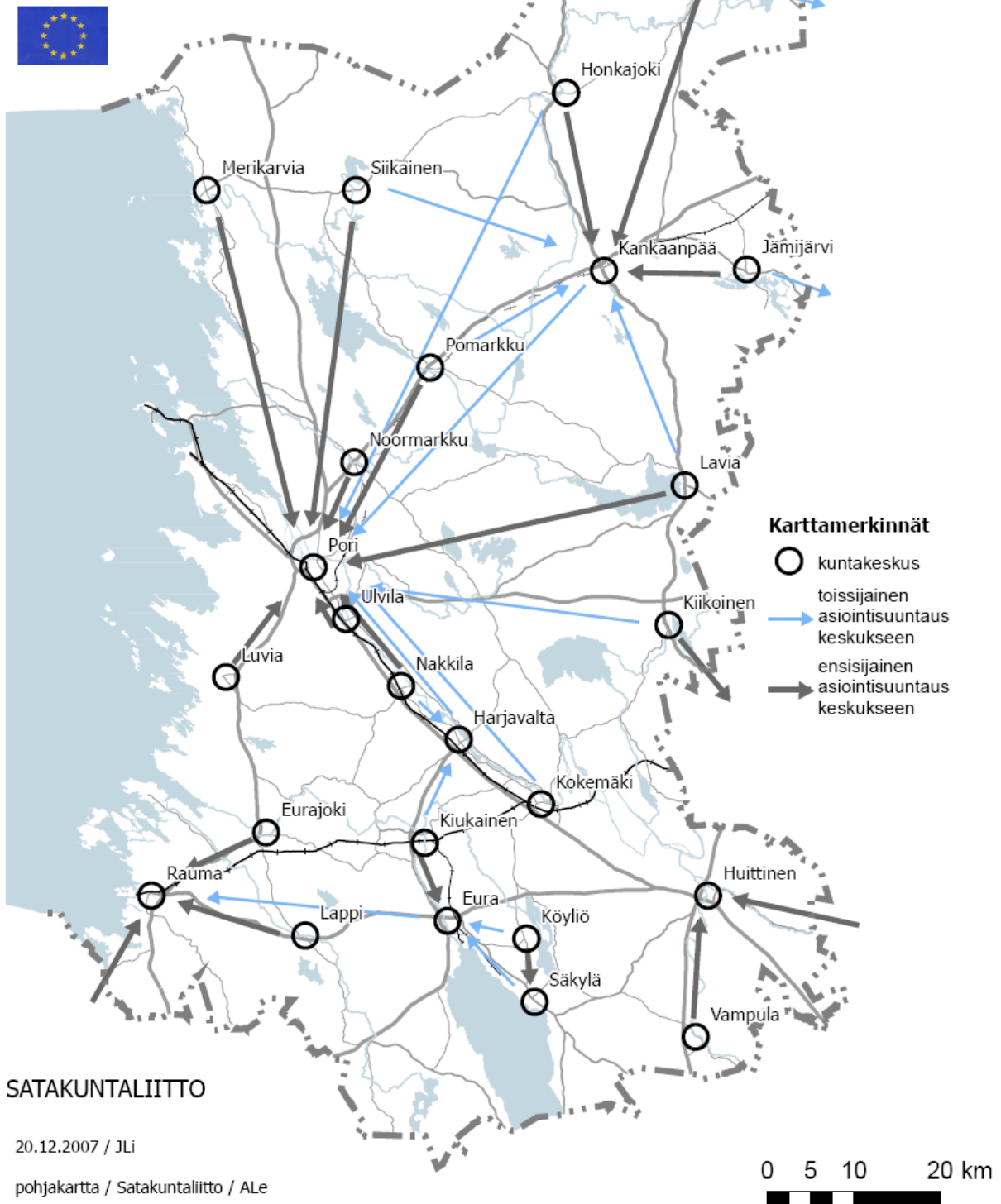
Kuvassa 15 esitetään asiointien suuntautuminen Satakunnan alueella. Kuvaa tulee tarkastella lähinnä suuntaa-antavana keskushahmotelmana, jossa on yhdistetty ja yleistetty vaikutusalue tutkimuksen kuntakohtaisen tarkastelun tulokset yhdelle kartalle. Asiointien suuntaus kuvaa merkittäviä asiointivirtoja oman kuntakeskuksen ulkopuolelle. Asiointit omassa kunnassa on esitetty jo aiemmin kuvassa 14. Ensisijainen asiointisuuntaus kuvaa tärkeintä oman kuntakeskuksen ulkopuolista keskusta. Näihin suuntautuu yleensä myös päivittäistavara-asiointeja tai merkittävä osuus erikoistavara-asioinneista. Tarkastelussa on otettu huomioon kuntakohtaisesti suurin yli 10 prosentin asiointisuuntaus oman kunnan ulkopuolelle. Toissijaiset asiointisuuntaukset kuvaavat joko seuraavaksi tärkeintä vielä merkittävää asiointisuuntaa tai asiointikeskuskunnasta tapahtuvaa tärkeintä, mutta lähinnä erikoistavaroihin painottuvaa asiointisuuntaa. Tarkemmat perusteet suuntauksille ja niiden vahvuudet selviävät kuntakohtaisista asiointisuuntautuneisuuden tarkasteluista.

Satakunnassa merkittävin asiointikeskus on Pori, jonne on ensisijainen asiointisuuntaus kahdeksasta ja toissijainen viidestä kunnasta. Rauma on kolmen ensisijaisen ja yhden toissijaisen asiointisuuntauksen keskus, jonne yksi ensisijaisista suuntauksista tulee maakunnan ulkopuolelta, Pyhärannasta. Lisäksi vaikutusalue selvityksessä vielä mukana olleen Kodisjoen asiointit suuntautuivat Raumalle. Kankaanpää on Pohjois-Satakunnan kuntien asiointikeskus, jonne suunnataan ensisijaisesti kolmesta ja toissijaisesti kolmesta. Lisäksi Satakunnan ulkopuolelta Parkanosta tehdään merkittävästi asiointeja Kankaanpäähän noin toissijaista suuntausta vastaavalla tasolla. Neljäs merkittävä asiointikeskus on Huittinen, jonne suunnataan etenkin Vampulasta ja Satakunnan ulkopuolelta Punkalaitumelta. Myös Äetsän eteläosat ovat

SATAKUNNAN MAAKUNTAKAAVA

Valmisteluvaiheen aineisto:

Aluerakenne / keskusverkko
Asiointien suuntautuminen

Kuva 15 Asiointien suuntautuminen kuntakeskuksen ulkopuolisiin keskuksiin

5. Satakunnan keskukset

5.1. Keskukset asutuksen mukaan

Asutuksen tyypitykseen on käytetty SYKEN YKR-ruutuaineiston perusteella tehtyä YKR-aluejakoja. YKR-taajama on vähintään 200 asukkaan alue, jossa rakennusten tiheys, kerrosala ja ryhmittyminen muodostavat taaja-asutusta. Taajamien ulkopuolelle jäävä alue on kylä- tai haja-asutusaluetta.

Taulukko 4 Väestön jakautuminen eri asutustyyppeihin

Kunta	Väestö 2005	Asukas- tiheys as/km²	YKR taajama- väestö	#	YKR taajama- väestö %	YKR kylä- väestö %	YKR haja- asutus- väestö%	YKR taajama- ala km²	YKR taajaman asukastiheys as/km²	#
Pori	76 144	147	71 963	1	95 %	2 %	2 %	99	730	1
Rauma	37 114	127	35 133	2	95 %	2 %	3 %	61	579	2
Ulvila	13 803	34	11 596	3	84 %	9 %	4 %	25	456	4
Kankaanpää	12 618	18	8 801	4	70 %	16 %	13 %	16	554	3
Harjavalta	7 673	62	6 978	5	91 %	6 %	4 %	19	375	5
Eura	9 449	22	6 928	5	73 %	15 %	12 %	22	310	9
Huittinen	9 064	23	6 666	7	74 %	8 %	18 %	22	301	10
Noormarkku	6 116	19	4 838	8	79 %	10 %	11 %	13	376	5
Kokemäki	8 365	17	4 820	8	58 %	23 %	19 %	16	299	10
Nakkila	5 832	32	4 229	10	73 %	17 %	10 %	19	218	20
Säkylä	4 937	30	4 113	10	83 %	6 %	10 %	14	287	13
Eurajoki	5 834	17	3 537	12	61 %	24 %	15 %	11	320	7
Merikarvia	3 582	8	1 948	13	54 %	17 %	28 %	9	223	20
Luvia	3 325	20	1 851	14	56 %	31 %	13 %	7	274	16
Kiukainen	3 358	22	1 799	14	54 %	22 %	21 %	9	193	24
Lappi	3 267	16	1 554	16	48 %	38 %	14 %	6	276	16
Pomarkku	2 528	8	1 490	16	59 %	11 %	30 %	5	274	16
Köyliö	2 948	12	1 220	18	41 %	40 %	19 %	6	210	22
Lavia	2 195	7	944	19	43 %	15 %	41 %	3	290	13
Karvia	2 825	6	892	19	32 %	35 %	34 %	3	324	7
Honkajoki	2 011	6	845	19	42 %	35 %	24 %	3	246	19
Jämijärvi	2 183	10	765	19	35 %	26 %	39 %	3	291	13
Vampula	1 704	12	545	23	32 %	29 %	37 %	3	203	23
Siikainen	1 800	4	524	23	29 %	22 %	49 %	2	299	10
Kiikoinen	1 291	9	335	23	26 %	22 %	50 %	2	137	25
Satakunta	229 966	29	184 314		80 %	10 %	9 %	398	463	
Pohjois-Satakunta	24 923	9	13 106		53 %	21 %	25 %	32	408	
Porin seutukunta	138 136	40	116 924		85 %	7 %	7 %	237	494	
Rauman seutukunta	66 907	37	54 284		81 %	11 %	8 %	129	420	

Taulukko 4 on järjestetty YKR taajamaväestön määrän mukaan, joka suuruusluokittain seuraa kunnan väestömäärää. Taajamien väestön osuus kunnan väestöstä kuvaa myös asutuksen keskittymistä ja sitä kautta mahdollistuvia palveluja. YKR-taajamaväestön osuus kunnan väestöstä ylittää 90 % kolmessa kaupungissa, Raumalla, Porissa ja Harjavallassa. Taajamaväestön osuus ylittää 70 % seitsemässä muussakin kunnassa: Eura, Huittinen, Kankaanpää, Nakkila, Noormarkku, Säkylä ja Ulvila. Koko Satakunnan väestöstä 80 % asuu taajamissa. Porin ja Rauman

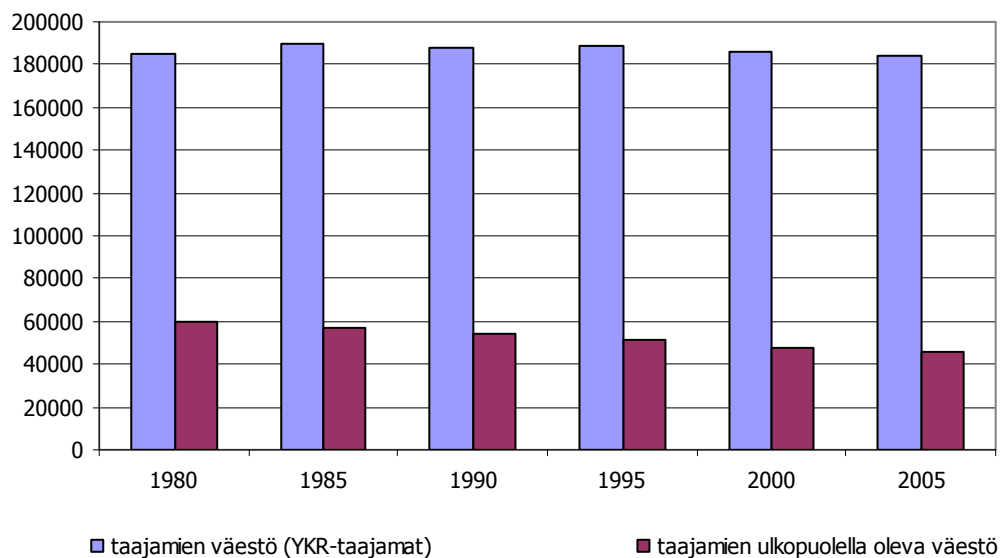
seutukunnissa taajamaväestön osuus on hieman yli 80 %, mutta Pohjois-Satakunnassa, jossa on keskustaajamien ulkopuolella paljon maaseutumaista kylä- tai haja-asutusta, taajamaväestön osuus jää 53 prosenttiin.

Väestön sijoittumisessa ja asukastiheydessä ero on Satakunnassa suuria eroja. Maapinta-alaltaan kolmanneksen kattavassa Pohjois-Satakunnassa asuu kymmenesosa maakunnan väestöstä, joten asukastiheys on varsin alhainen, noin 9 asukasta neliökilometrillä. Porin ja Rauman seutukunnissa asukastiheys on nelinkertainen, lähes 40 asukasta neliökilometrillä. Asukasatiheyden ero ei ole niinkään seutukuntakohtainen, vaan koskee koko Kokemäenjoen pohjoispuolista aluetta lukuun ottamatta Noormarkun ja Kankaanpään keskustaajamia. Väestön jakautumista Satakunnassa kuvaa asukastiheyskartta (Kuva 17).

Asutuksen keskittymistä kuvaa myös taajaman asukastiheys, jota käytetään toisena luokitustekijänä. Taajaman asukastiheys vaihtelee 137 asukkaasta 730 asukkaaseen neliökilometrillä. Tihein taajama-asutus on väkiluvultaan suurimmissa kunnissa Porissa, Raumalla, Kankaanpäässä ja Ulvilassa. Muiden kuntien taajamien asukastiheys jää alle koko Satakunnan keskimääräisen taajamien tiheyden.

Taajamaväestön muutokset ovat olleet määrällisesti varsin vähäisiä, mutta taajamien ulkopuolisen väestön määrä on vähentynyt selvästi. Tämän vuoksi taajamaväestön suhteellinen osuus on kasvanut viimeisen parinkymmenen vuoden ajan (Kuva 16).

Satakunta: taajamoituminen 1980 - 2005

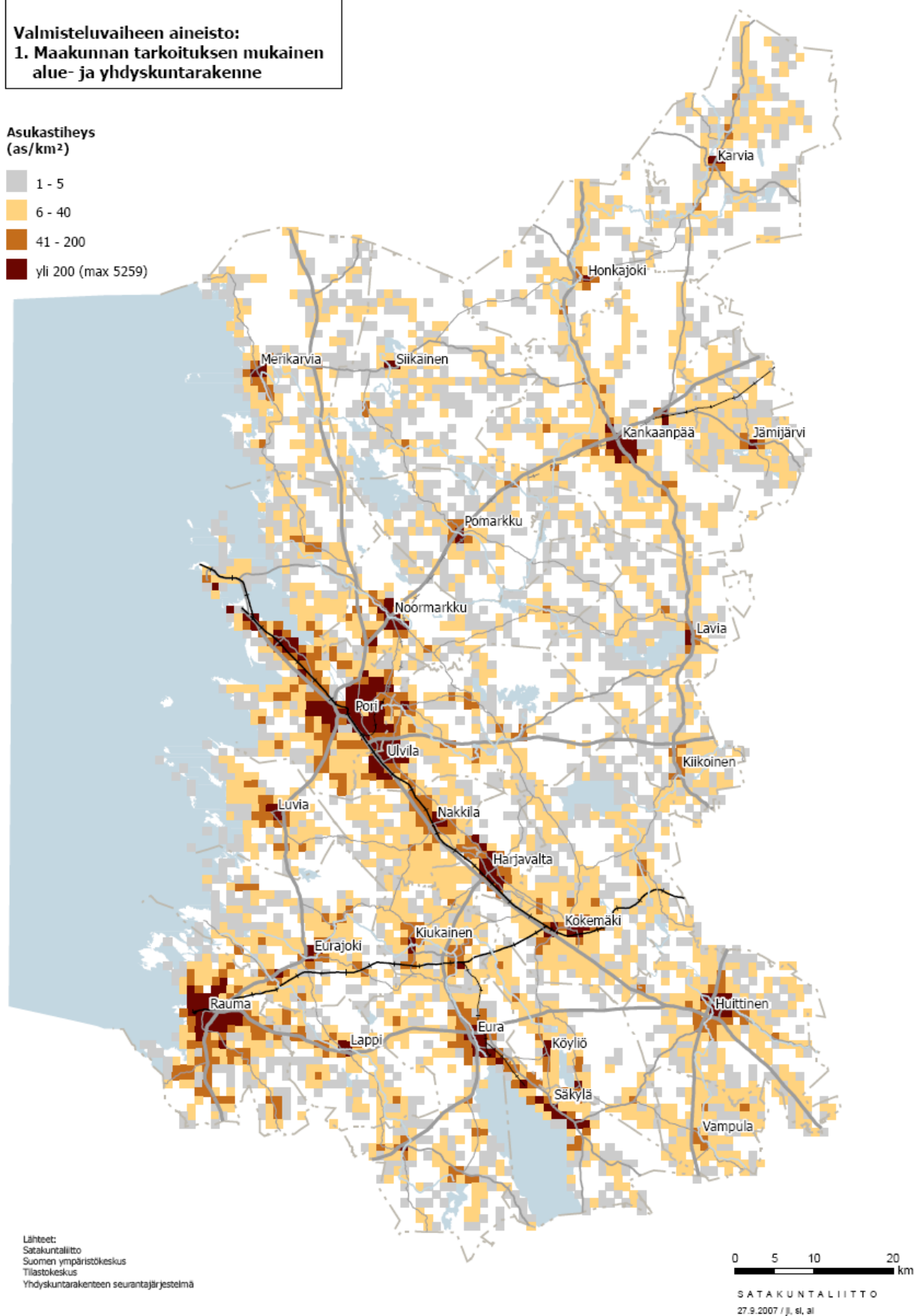
Kuva 16 YKR- taajamarajauksen 2005 ja rajauksen ulkopuolelle jäävän väestön muutokset

SATAKUNNAN MAAKUNTAKAAVA

Valmisteluvaiheen aineisto:
1. Maakunnan tarkoituksen mukainen
alue- ja yhdyskuntarakenne

Asukastiheys
(as/km²)

- 1 - 5
- 6 - 40
- 41 - 200
- yli 200 (max 5259)

Kuva 17 Satakunnan asukastiheys 1 km² ruuduissa

5.2. Keskukset työpaikkojen mukaan

Työpaikkarakennetta tarkasteltiin mm. Tilastokeskuksen kuntakohtaisen työssäkäyntitilaston perusteella. Tarkasteluun käytettiin vuoden 2005 työssäkäyntitietoja, vaikka ne ovat vielä ennakkotietoja, ja vertailuvuosina olivat 1995 ja 2000 (taulukko 5).

Taulukko 5 Satakunnan työpaikkojen toimialarakenne

toimialaluokitus	1995	2000	2005*	2005 %
Yhteensä	86 285	91 711	93 616	
(A-B) Maa- ja metsätalous	6 772	5 763	4 426	5 %
(C) Kaivostoiminta ja louhinta	213	241	270	0,3 %
(D) Teollisuus	24 125	24 864	23 074	25 %
(E) Sähkö-, kaasu- ja vesihuolto	1 397	1 335	1 464	2 %
(F) Rakentaminen	4 753	5 389	6 138	7 %
(G-H) Kauppa, majoitus- ja ravintolatoiminta	10 322	11 207	11 453	12 %
(I) Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne	5 978	6 590	6 857	7 %
(J-K) Rahoitus-, vakuutus-, ym. toiminta	7 179	8 509	9 247	10 %
(L-Q) Yhteiskunnalliset palvelut	23 500	26 337	28 745	31 %
Toimiala tuntematon	2 046	1 476	1 942	2 %

Toimialaluokituksesta yleistettiin toimialat kolmeen ryhmään: Alkutuotanto sisältää ryhmät A-B eli maa- ja metsätalouden, Jalostus kattaa ryhmät C-F ja Palvelut ryhmät G-Q, muut ryhmässä on toimialaltaan tuntemattomat työpaikat.

Alkutuotannon työpaikkojen määrä on Satakunnan alueella vähentynyt noin 1300 vuodesta 2000 ja 2350 paikkaa vuodesta 1995 vuoteen 2005 (taulukko 5). Jalostuksen työpaikkojen määrän muutokset ovat kohdistuneet erityisesti teollisuuteen selvänä vähenemänä ja rakentamiseen kasvuna. Teollisuuden työpaikkojen määrä on kuitenkin kääntynyt vuoden 2004 jälkeen nousuun ja vuoden 2005 ennakkotiedoissa suunta jatkuu. Rakentamisen työpaikkojen kasvu on ollut jatkuvampaa. Palvelualoilla työpaikkojen määrän lisäys on ollut lukumääräisesti suurinta. Yhteiskunnalliset palvelut ovat toimialana kasvaneet teollisuutta suuremmaksi. Palveluiden ryhmään kuuluva kauppa, majoitus- ja ravintolatoiminta on toimialoista kolmanneksi suurin.

Alkutuotannon osuus työpaikoista on koko Satakunnassa 5 % ja kuntakohtaisesti vaihtelu on välillä 1 - 33 % (taulukko 6). Pienissä yleensä alle 3000 asukkaan kunnissa voi työpaikoista olla yli 20 % alkutuotannossa. Näitä kuntia ovat Honkajoki, Jämijärvi, Karvia, Kiikoinen, Kiukainen, Köyliö, Lavia, Siikainen ja Vampula. Toisaalta maa- ja metsätalouden työpaikkoja voi olla lukumääräisesti paljon myös kaupunkikunnissa. Satakunnassa lukumääräisesti eniten alkutuotannon työpaikkoja on Huittisissa (364), Porissa (309), Kankaanpäässä (280), joiden jälkeen vasta tulevat Honkajoki (277) ja Karvia (269).

Palvelutyöpaikkojen osuus kaikista työpaikoista on yleensä suurin (taulukko 6). Satakunnassa palvelutyöpaikkojen osuus on noin 60 % ja se vaihtelee kuntakohtaisesti Kiukaisten 37 prosentista aina Porin 69 prosenttiin. Satakunnan palvelutyöpaikkojen osuus on 60 % ja keskimääräistä enemmän palvelutyöpaikkoja on Porissa, Kankaanpäässä, Noormarkussa, Säkylässä, Ulvilassa, Kokemäellä ja Huittisissa. Lähellä isoa keskusta sijaitsevilla kunnissa saattaa palvelutyöpaikkojen osuus nousta korkeaksi, jos kunnan työpaikkaomavaraisuus on alhainen. Palvelutyöpaikkojen osuus jää alhaisemmaksi taas niissä kunnissa, joissa on keskimääräistä enemmän jalostuksen työpaikkoja. Palvelujen osuus vain jää muutamissa kuntien jalostusta pienemmäksi. Nämä kunnat, Eura, Eurajoki, Kiukainen ja Lappi, ovat 3000 - 10000 asukkaan kuntia, joissa on yksi tai useampia

jalostuksen työpaikkakeskittymiä. Jalostuksen osuus Satakunnan työpaikoista on noin 33 % ja vaihteluväli on Vampulan 20 prosentista Euran 54 prosenttiin asti (taulukko 6).

Taulukko 6 Satakunnan kuntien työpaikat toimialoittain

Kunta	Työpaikat 2005 / %		alku- tuotanto	jalostus	palvelut	palvelutyö- paikat	#
Pori	34 436	37 %	1 %	28 %	69 %	23 855	1
Rauma	17 016	18 %	1 %	38 %	59 %	10 058	2
Kankaanpää	5 564	6 %	5 %	27 %	66 %	3 657	3
Ulvila	3 728	4 %	4 %	32 %	62 %	2 304	4
Huittinen	3 830	4 %	10 %	28 %	60 %	2 289	4
Harjavalta	3 761	4 %	1 %	43 %	54 %	2 036	6
Kokemäki	3 042	3 %	8 %	29 %	60 %	1 824	7
Eura	4 343	5 %	5 %	54 %	39 %	1 700	8
Säkylä	2 418	3 %	4 %	31 %	63 %	1 533	9
Noormarkku	1 458	2 %	10 %	22 %	64 %	936	10
Eurajoki	2 253	2 %	8 %	52 %	38 %	866	11
Nakkila	1 812	2 %	6 %	46 %	46 %	826	11
Merikarvia	1 109	1 %	13 %	33 %	51 %	570	13
Kiukainen	1 084	1 %	22 %	38 %	37 %	406	14
Karvia	1 002	1 %	27 %	29 %	39 %	395	14
Honkajoki	851	1 %	33 %	20 %	44 %	372	14
Köyliö	767	1 %	26 %	23 %	48 %	367	14
Luvia	809	1 %	11 %	42 %	44 %	359	14
Lappi	942	1 %	11 %	47 %	38 %	354	14
Lavia	640	1 %	25 %	22 %	49 %	314	20
Pomarkku	632	1 %	13 %	32 %	49 %	308	20
Jämijärvi	661	1 %	23 %	28 %	45 %	300	20
Vampula	531	1 %	30 %	20 %	46 %	245	20
Siikainen	589	1 %	23 %	33 %	40 %	236	20
Kiikoinen	338	0,4 %	20 %	20 %	57 %	192	20
Satakunta	93 616	100 %	5 %	33 %	60 %	56 302	
Pohjois-Satakunta	9 645	10 %	14 %	26 %	57 %	5 466	
Porin seutukunta	55 148	59 %	3 %	30 %	64 %	35 552	
Rauman seutukunta	28 823	31 %	4 %	41 %	53 %	15 284	

Työpaikkojen jakautuminen kunnittain ja päätoimialaryhmittäin esitetään kuvassa 18. Tarkempi tarkastelu työpaikkaruudittain (1km²) kertoo työpaikkojen sijoittumisesta maakuntaan (kuva 19).

Palvelutyöpaikat sijoittuvat pääasiassa kuntakeskuksiin ja siksi palvelutyöpaikkojen määrä on valittu yhdeksi keskusverkkoa kuvaavaksi tekijäksi ja taulukon 4 järjestysperusteeksi. Eniten palvelutyöpaikkoja on Porissa, Raumalla, Kankaanpäässä, Ulvilassa, Huittisissa, Harjavallassa, Kokemäellä, Eurassa ja Säkylässä, joissa on yhteensä lähes 88 % Satakunnan kaikista palvelutyöpaikoista.

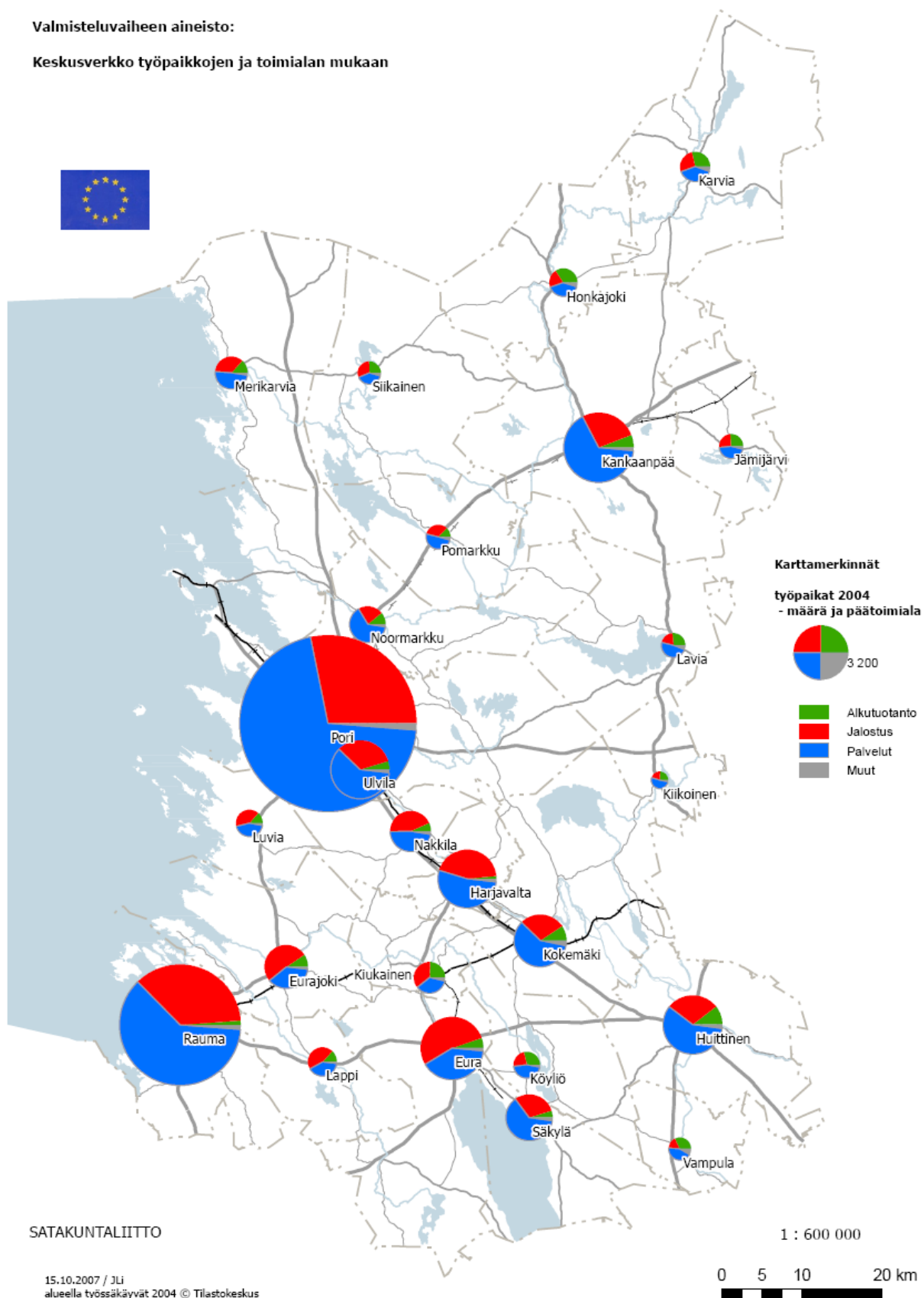
5.2.1. Työssäkäynti, -alueet ja pendelöintisuunnat

Työssäkäyntiaineistona käytetään osaksi vuoden 2003 lopun tilannetta, josta on käytettävissä työmatkatiedot. Työvoima-, työpaikka- ja työpaikkaomavaraisuustiedot on saatavissa myös vuosilta 2004 ja ennakkotietoina vuodelta 2005. Erot näissä tiedoissa eivät ole kovin suuria, mutta yleinen työpaikkojen lisäys voidaan havaita. Työpaikkaomavaraisuus ilmaisee alueella työssäkäyvien ja

SATAKUNNAN MAAKUNTAKAAVA

Valmisteluvaiheen aineisto:

Keskusverkko työpaikkojen ja toimialan mukaan

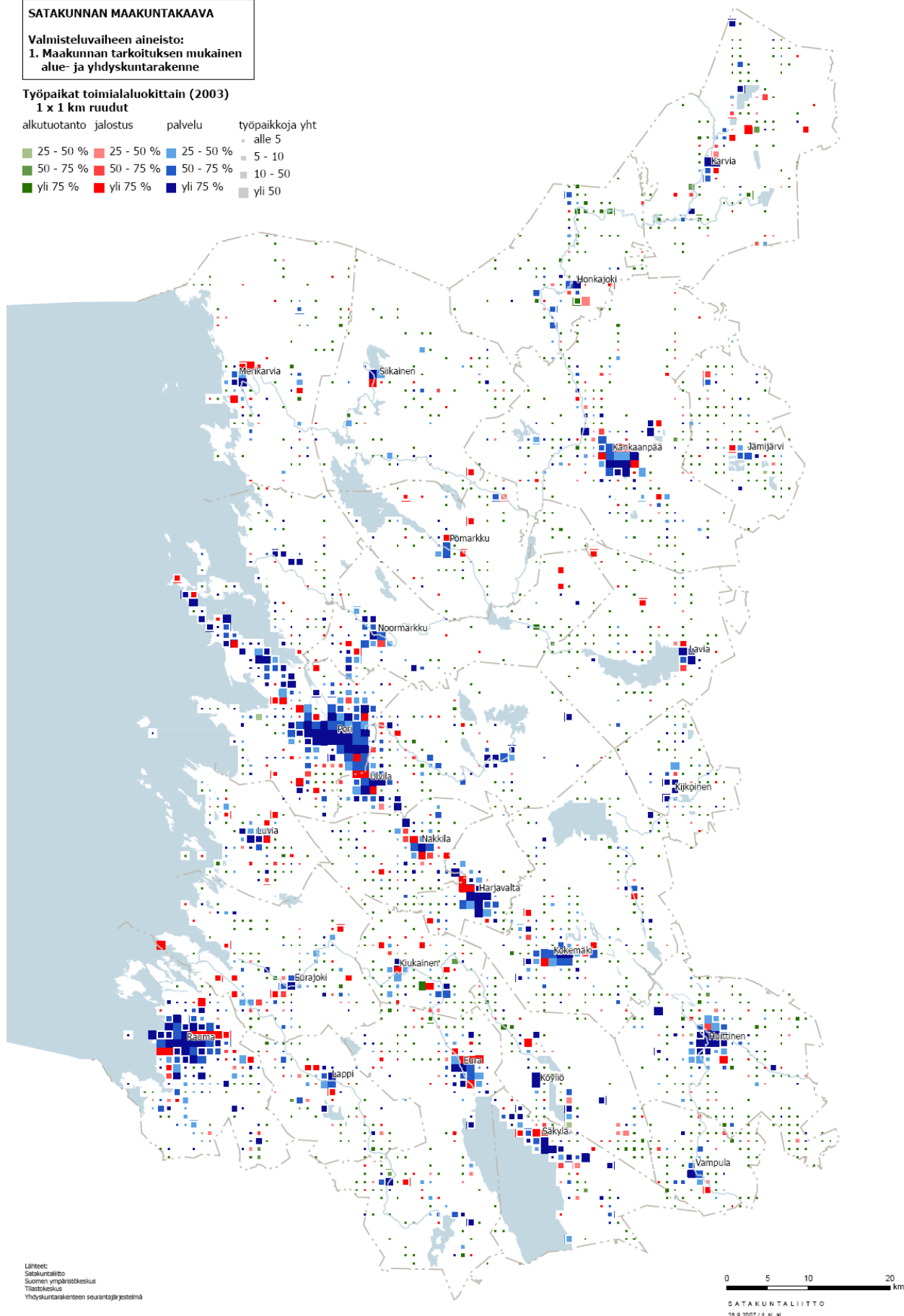
Kuva 18 Satakunnan työpaikkojen jakautumien kunnittain ja päätoimialojen osuudet

SATAKUNNAN MAAKUNTAKAAVA

Valmisteluvaiheen aineisto:
1. Maakunnan tarkoituksen mukainen
alue- ja yhdyskuntarakenne

Työpaikat toimialaluokittain (2003)
1 x 1 km ruudut

alkutuotanto	jälöstus	palvelu	työpaikkoja yht.
25 - 50 %	25 - 50 %	25 - 50 %	alle 5
50 - 75 %	50 - 75 %	50 - 75 %	5 - 10
yli 75 %	yli 75 %	yli 75 %	10 - 50
			yli 50

Kuva 19 Satakunnan työpaikat 1 km² ruuduissa

alueella asuvan työllisen työvoiman määrän välisen suhteen. Työllinen työvoima on se osa työvoimasta, joka on töissä. Pendelöinnillä tarkoitetaan ylikunnallista työssäkäyntiä eli työpaikka on asuinkunnan ulkopuolella.

Työssäkäyntialueena Satakunta on lähes työpaikkaomavarainen, ja vaikka reilu 6 % työvoimasta käy töissä maakunnan ulkopuolella niin lähes 5 % työvoimasta tulee maakunnan ulkopuolelta. Työvoiman liikkuminen on lähinnä maakunnan omien kuntien välistä. Seitsemän kuntaa ovat selviä työpaikkakeskittymiä: Harjavalta, Pori, Eura, Säkylä, Kankaanpää, Rauma ja Huittinen. Näiden työpaikkaomavaraisuus on yli 100 % eli oma työllinen työvoima on pienempi kuin työpaikkojen määrä (taulukko 7). Työpaikkaomavaraisuus on kuvattu kuvassa 20, jossa on myös kuntien väliset merkittävimmät pendelöinti- eli työssäkäyntivirrat. Suurimmat työssäkäyntivirrat ovat Porin ja Rauman ympäristökuntien ja keskuskunnan välisiä, kuten Ulvila – Pori (2635) Noormarkku – Pori (1081), Eurajoki – Rauma (960) ja Pori – Ulvila (901). Yli viidensadan työssäkäyntivirta on myös väleillä Luvia – Pori, Nakkila – Pori ja Rauma – Eurajoki. Merkittävää ylimaakunnallista pendelöintiä on mm. Kankaanpää – Parkano, Huittinen – Vammala ja Äetsä ja Rauma – Pyhäranta ja Laitila väleillä. Tarkemmat kuntien välisen pendelöinnin tiedot ovat liitetaulukossa 2.

Taulukko 7 Satakunnan työssäkäynti ja työvoiman liikkuvuus

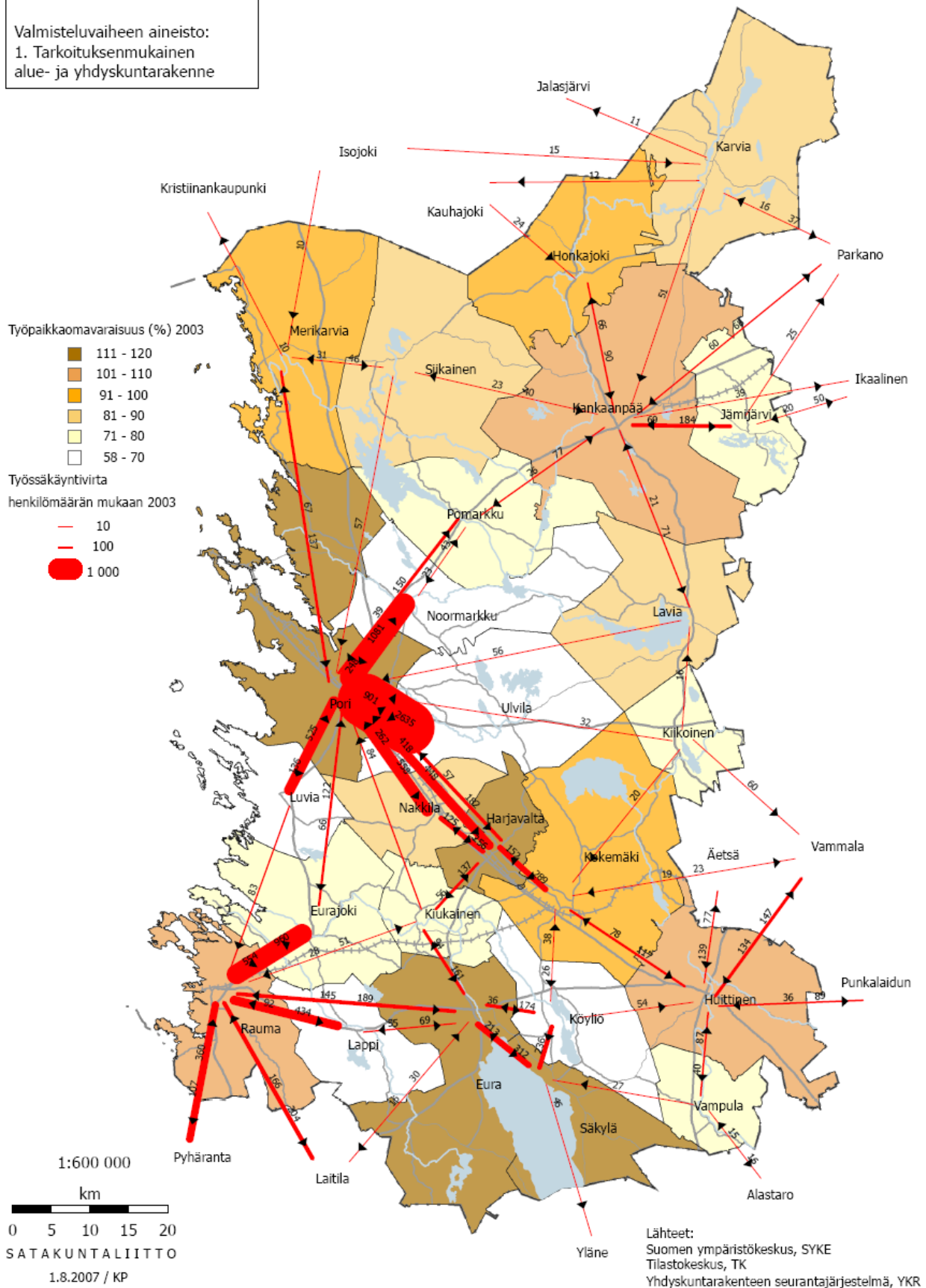
31.12.2003	työllinen työvoima	työpaikat	omassa kunnassa	toisessa kunnassa pende ulos	toisesta kunnasta pende sisään	pende- tase sisään- ulos	työpaikka- oma- varaisuus	#
asuinkunta	kunnassa	työssäkäynti (henk)						
Harjavalta	3 146	3 758	2 070	1 076	1 688	612	119 %	1
Pori	29 995	33 686	25 738	4 257	7 948	3 691	112 %	2
Eura	3 923	4 383	2 895	1 028	1 488	460	112 %	3
Säkylä	2 258	2 506	1 512	746	994	248	111 %	4
Kankaanpää	5 069	5 335	4 224	845	1 111	266	105 %	5
Rauma	15 702	16 464	13 010	2 692	3 454	762	105 %	6
Huittinen	3 747	3 855	2 853	894	1 002	108	103 %	7
Honkajoki	842	822	658	184	164	-20	98 %	8
Kokemäki	3 372	3 151	2 344	1 028	807	-221	93 %	9
Merikarvia	1 281	1 174	986	295	188	-107	92 %	10
Karvia	1 093	976	873	220	103	-117	89 %	11
Siikainen	682	578	463	219	115	-104	85 %	12
Lavia	787	662	515	272	147	-125	84 %	13
Nakkila	2 348	1 912	1 174	1 174	738	-436	81 %	14
Eurajoki	2 429	1 955	1 099	1 330	856	-474	80 %	15
Vampula	697	557	450	247	107	-140	80 %	16
Kiukainen	1 326	1 049	714	612	335	-277	79 %	17
Pomarkku	881	667	522	359	145	-214	76 %	18
Jämijärvi	865	640	518	347	122	-225	74 %	19
Kiikoinen	460	326	268	192	58	-134	71 %	20
Lappi	1 321	874	646	675	228	-447	66 %	21
Ulvila	5 839	3 702	2 292	3 547	1 410	-2 137	63 %	22
Köyliö	1 238	750	560	678	190	-488	61 %	23
Luvia	1 364	810	574	790	236	-554	59 %	24
Noormarkku	2 431	1 418	981	1 450	437	-1 013	58 %	25
Kodisjoki	227	108	72	155	36	-119	48 %	
yht	93 323	92 118	68 011	25 312	24 107			
Satakunta	93 323	92 118	87 199	6 124	4 919	-1 205	99 %	

Lähde: Tilastokeskus ja SYKE (YKR työmatkat)

SATAKUNNAN MAAKUNTAKAAVA

Valmisteluvaiheen aineisto:

1. Tarkoituksenmukainen
alue- ja yhdyskuntarakenne

Kuva 20 Työpaikkaomavaraisuus ja työssäkäyntivirrat (pendelöinti)

5.3. Keskukset palvelujen mukaan

5.3.1. Koulutuspalvelut

Kuntien järjestämä peruskoulutus jaetaan peruskoulun ala-(1-6) ja yläluokkiin (7-9). Peruskoulun alaluokkien kouluja oli vuonna 2006 Satakunnassa 134 kappaletta ja ne sijoittuvat kuntakeskusten ohella taajamiin ja kyliin. Yläluokkien opetus on keskitetty yleensä kuntakeskuksiin ja osa kouluista toimii lukion kanssa yhteistyössä. Peruskoulut on otettu huomioon kyläverkkoselvityksessä.

Jatkokoulutuksen eli toisen asteen koulutuspaikat jakautuvat lukioihin ja ammatillisen koulutukseen. Satakunnassa on 22 lukiokoulutusta antavaa erillistä oppilaitosta, joissa oli yhteensä 4346 oppilasta vuonna 2006 (Taulukko 8 ja kuva 21). Pori on ainoa kunta Satakunnassa, jossa toimii vielä useita lukioita. Raumalla siirryttiin syksyllä 2007 kolmesta lukiosta yhteen 800 oppilaan lukioon, joka on Satakunnan suurin. Pääosassa lukiosta on noin 150 – 300 oppilasta ja alle sadan oppilaan lukiota Satakunnassa on viisi. Lukioden oppilasmääriä ei otettu mukaan lopulliseen keskustarkasteluun, koska lukio on jatko-opiskeluun valmistavaa koulutusta, eikä ammattiin johtavaa koulutusta.

Taulukko 8 Koulutuspalvelut Satakunnassa, opiskelijat tutkintoon johtavassa koulutuksessa (ei aikuiskoulutus eikä näyttötutkinnot)

kunta	lukio	amm. oppilaitos	ammatti- korkeakoulu	yliopisto	yht	osuus	koulutus- palvelut #
Pori	1 507	2 364	4 020	1 820	8 204	54 %	1
Rauma	792	1 338	1 720	750	3 808	25 %	2
Kankaanpää	273	516	360		876	6 %	3
Huittinen	233	276	405		681	4 %	4
Kokemäki	160	614			614	4 %	5
Ulvila	307	490			490	3 %	6
Harjavalta	108	74	320		394	3 %	7
Nakkila	121	179			179	1 %	8
Eura	170				0	0 %	15
Eurajoki	153				0	0 %	15
Honkajoki	89				0	0 %	15
Jämijärvi					0	0 %	15
Karvia					0	0 %	15
Kiikoinen					0	0 %	15
Kiukainen	69				0	0 %	15
Köyliö					0	0 %	15
Lappi					0	0 %	15
Lavia	77				0	0 %	15
Luvia					0	0 %	15
Merikarvia	76				0	0 %	15
Noormarkku					0	0 %	15
Pomarkku	67				0	0 %	15
Siikainen					0	0 %	15
Säkylä	144				0	0 %	15
Vampula					0	0 %	15
Satakunta	4 346	5 851	6 825	2 570	15 246		
Pohjois-Satakunta	439	516	360	0	876	6 %	
Porin seutukunta	2 579	3 997	4 745	1 820	10 562	69 %	
Rauman seutukunta	1 328	1 338	1 720	750	3 808	25 %	

Ammatillisen koulutuksen järjestäjinä maakunnalliset keskukset Pori ja Rauma ovat tärkeässä asemassa, mutta pienemmät oppilaitokset toisaalta täydentävät palveluverkkoa ja toisaalta

erityisalojen koulutustarpeita. Kokemäki onkin oppilasmäärältään maakunnan kolmanneksi suurin koulutuspaikkakunta kahden eri koulutuskuntayhtymän oppilaitoksen vuoksi. Pitkät perinteet maatalous- ja puutarha-alalla tuo paikkakunnalle vuosittain vajaa sata uutta opiskelijaa (kuva 21).

Korkeakoulutuksen järjestäjiä on ammattikorkeakoulutasolla Satakunnassa kaksi, Satakunnan ammattikorkeakoulu ja Diakonia-ammattikorkeakoulu. Opiskelijoita on viidessä eri kaupungissa yhteensä yli 6800 (kuva 21).

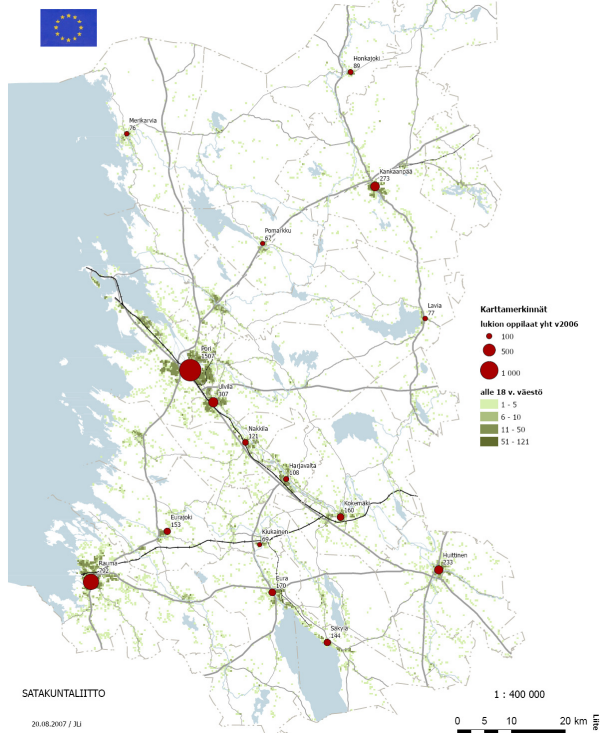
Yliopisto-opetus on keskittynyt Poriin ja Raumalle (kuva 21). Porin yliopistokeskuksessa toimivat Tampereen teknillinen yliopisto, Turun kauppakorkeakoulu, Turun yliopisto, Tampereen yliopisto ja Taideteollinen korkeakoulu ja monialaisessa opetuksessa on noin 1800 opiskelijaa. Yliopistokeskuksessa voi suorittaa teknisen alan, kauppatieteiden, humanistisen, yhteiskuntatieteen tai taiteen korkeakoulututkinnon. Turun yliopiston alaisessa Rauman opettajankoulutuslaitoksessa on noin 750 kasvatustieteiden opiskelijaa.

Keskusten jatkokoulutuksen paikkatarjontaa tarkasteltaessa Porin ja Rauman asema on selvä etenkin korkeakoulutuksen opiskelijamäärien vuoksi. Jatkokoulutuspaikoista yli puolet sijaitsee Porissa ja neljännes Raumalla. Ero seuraavina oleviin Kankaanpäähän ja Huittisiin on merkittävä, vaikka näissäkin kunnissa toimii ammattikorkeakoulu. Kokemäki ja Ulvila nousevat seuraaviksi ammattioppilaitosten oppilasmäärillä ja näiden jälkeen tulevat Harjavalta ja Nakkila.

SATAKUNNAN MAAKUNTAKAAVA

Valmisteluvaiheen aineisto:

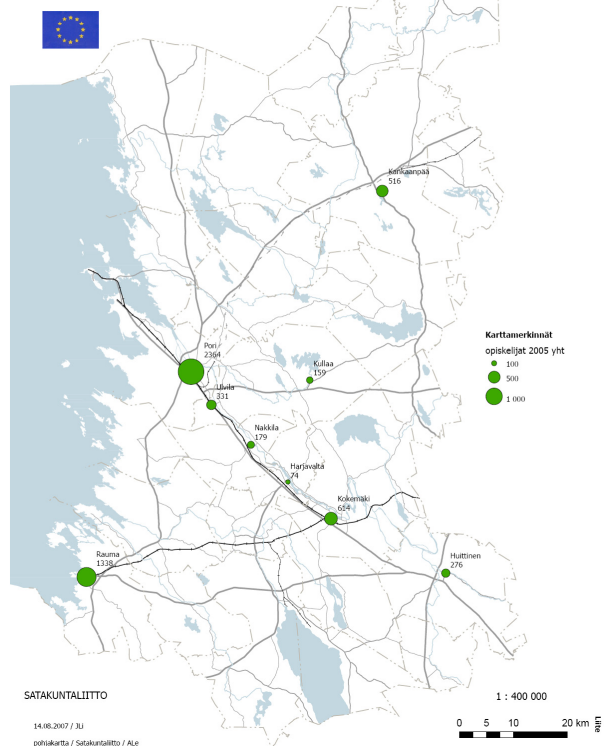
Aluerakenne / keskusverkko
Tutkintoon johtava koulutus
lukion oppilaat 2006

SATAKUNNAN MAAKUNTAKAAVA

Valmisteluvaiheen aineisto:

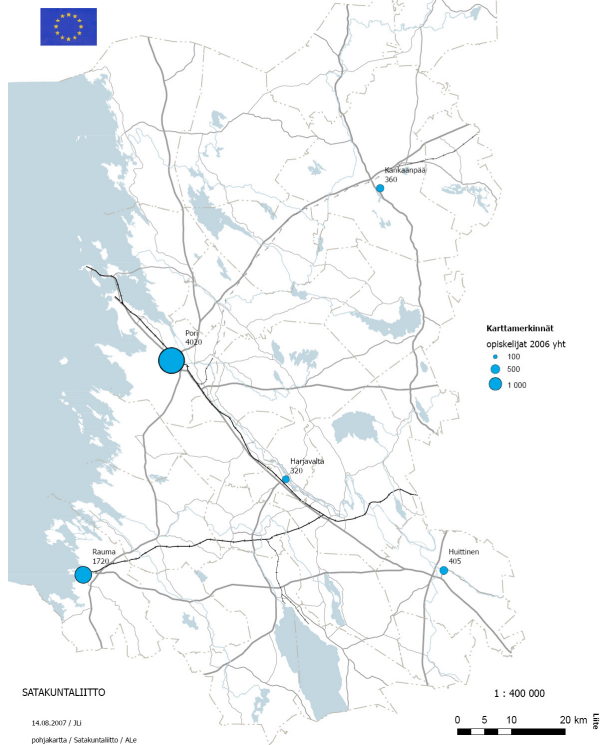
Aluerakenne / keskusverkko
Tutkintoon johtava koulutus
opiskelijat 2005
Ammatilliset oppilaitokset

SATAKUNNAN MAAKUNTAKAAVA

Valmisteluvaiheen aineisto:

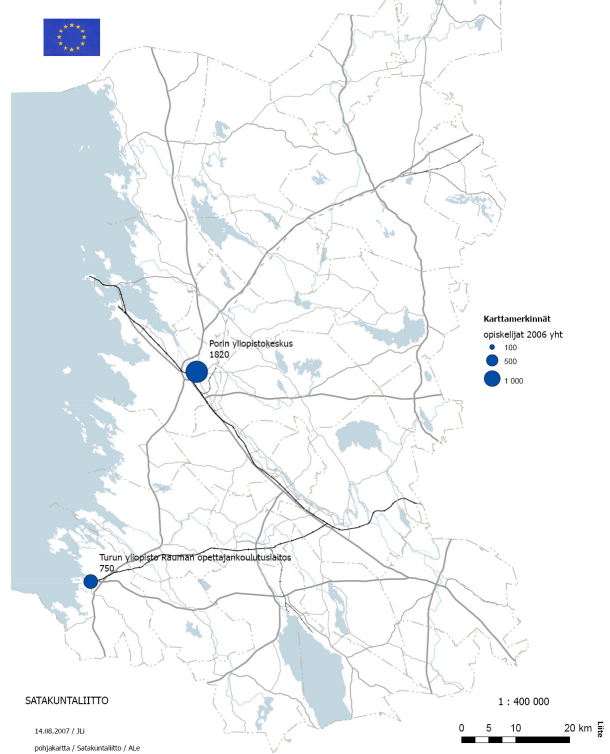
Aluerakenne / keskusverkko
Tutkintoon johtava koulutus
opiskelijat 2006
Ammattikorkeakoulut

SATAKUNNAN MAAKUNTAKAAVA

Valmisteluvaiheen aineisto:

Aluerakenne / keskusverkko
Tutkintoon johtava koulutus
opiskelijat 2006
Yliopistot

Kuva 21 Tutkintoon johtavan koulutuksen opiskelijamäärät (ei aikuis-/näyttöopinnot)

5.3.2.Terveystenhuollon palvelut

Satakunnan terveydenhuolto on järjestetty kuntien, kuntien välisen yhteistyön ja kuntayhtymien kautta. Vastaanottopalvelut ovat kuntakeskuksissa arkipäivisin ja päivystykset toimivat arki-iltoisin pääterveyskeskusten kautta. Yö- ja viikonloppupäivystykset on keskitetty alue- tai keskussairaaloille. Satakunnan sairaanhoitopiiriin kuuluvat kaikki Satakunnan kunnat, paitsi Kiikoinen, joka kuuluu Pirkanmaan ja Vampula, joka kuuluu Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin (Kuva 22). Sairaanhoitopiirit järjestävät erikoissairaanhoidon palvelut. Satakunnan sairaanhoitopiirillä on Porissa olevan keskussairaalan lisäksi aluesairaala Raumalla sekä Harjavallassa olevat Satalinnan sairaala, joka on keskittynyt kuntoutustoimintaan ja Harjavalan sairaala, jossa ovat psykiatrian osastot.

Terveystenhuollon palvelujen luokituksen muodostuminen on kuvattu taulukossa 9. Sairaaloipalveluille on annettu korkeampi pistemäärä, samoin kuin usean kunnan terveyskeskukselle. Muut terveyskeskukset tai -asemat ovat tuoneet yhden pisteen samoin kuin iltaipivystys. Vuodepaikkojen pisteytykseen ei ole laskettu keskussairaalan vuodepaikkoja.

Taulukko 9 Terveystenhuollon järjestäminen

Kunta	SHP keskus- sairaala	SHP erikois/ alue- sairaala	usean kunnan terveys- keskus	oma terveys- keskus/ asema	ilta- päivystys	vuode- osaston paikat	yht	terveyden- huollon palvelut #
Pori	10	0	3	8	1	12,4	34,4	1
Rauma	0	5	3	3	0	3,8	14,8	2
Harjavalta	0	7,5	3	0	1	2,7	14,2	3
Kankaanpää	0	0	3	0	1	2,7	6,7	4
Huittinen	0	0	3	0	1	1,9	5,9	5
Säkylä	0	0	3	0	1	1,1	5,1	6
Ulvila	0	0	0	2	1	1,2	4,2	7
Kokemäki	0	0	0	2	0	1,4	3,4	8
Eura	0	0	0	1	0	1,8	2,8	9
Noormarkku	0	0	0	1	0	1,7	2,7	10
Lavia	0	0	0	1	0	1,1	2,1	11
Kiukainen	0	0	0	2	0	0,0	2,0	12
Merikarvia	0	0	0	1	0	0,2	1,2	13
Eurajoki	0	0	0	1	0	0,0	1,0	15
Honkajoki	0	0	0	1	0	0,0	1,0	15
Jämijärvi	0	0	0	1	0	0,0	1,0	15
Karvia	0	0	0	1	0	0,0	1,0	15
Kiikoinen	0	0	0	1	0	0,0	1,0	15
Köyliö	0	0	0	1	0	0,0	1,0	15
Lappi	0	0	0	1	0	0,0	1,0	15
Luvia	0	0	0	1	0	0,0	1,0	15
Nakkila	0	0	0	1	0	0,0	1,0	15
Pomarkku	0	0	0	1	0	0,0	1,0	15
Siikainen	0	0	0	1	0	0,0	1,0	15
Vampula	0	0	0	1	0	0,0	1,0	15

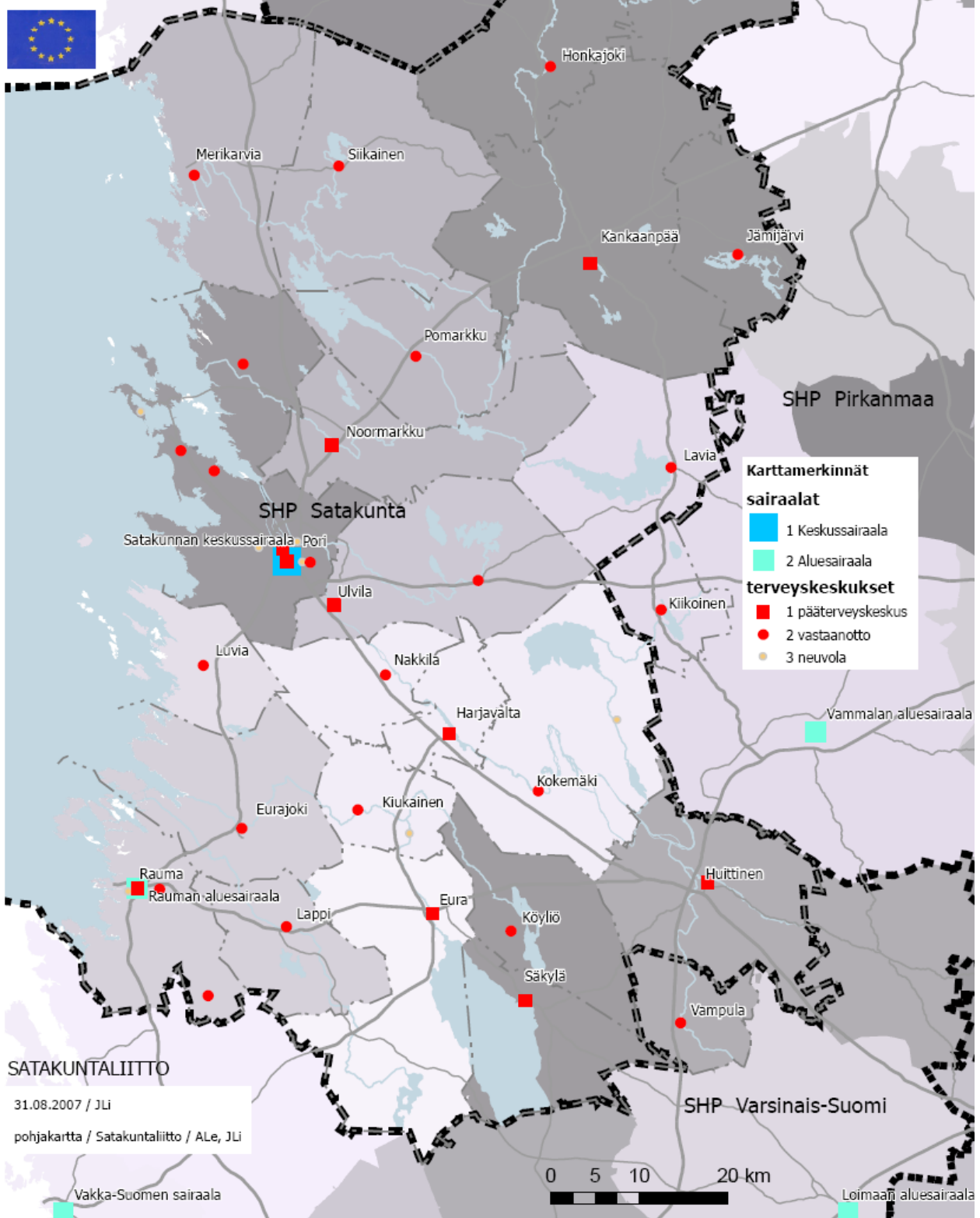
Erikoissairaaloitason palvelut nostavat Porin, Rauman ja Harjavalan terveydenhuollon palvelutarjonnassa omalle tasolle. Seuraavina olevissa Kankaanpäässä, Huittisissa ja Säkylässä toiminta usean kunnan ipivystävänä terveyskeskuksena tai terveysasemien määrä ja vuodeosasto luovat eroa pienempiin peruspalvelukuntiin.

SATAKUNNAN MAAKUNTAKAAVA

Valmisteluvaiheen aineisto:

Perusterveydenhuollon vastaanotot

- sairaalat
- terveyskeskukset

Kuva 22 Perusterveydenhuollon järjestelyt, sairaalat ja terveyskeskukset vuonna 2007

5.3.3. Kaupan palvelut

Kaupan palvelutarjontaa on tarkasteltu pääosin yleisesti kuntatasolla, mutta päivittäistavarakaupan osalta myös sijainnin tasolla. Kaupan eri osatekijöistä muodostettiin kaupan palvelujen kokonaisluokitus. Osatekijöinä käytettiin päivittäistavaramyynnin arvoa ja kauppojen määrää, erikoistavarakauppojen määrää, päivittäistavarakaupan myyntipinta-alaa ja myynnin siirtymää suhteellisenä ja euromääräisenä (taulukko 10). Kauppojen määrät selvitettiin toimipaikkarekisteristä ja kaupan myynti ja pinta-alatiedot AC Nielsenin myymälärekisteristä¹⁵.

Taulukko 10 Kaupan palvelujen osatekijät

Kunta	PT myynti	PTkauppa määrä	ETkauppa määrä	PTkauppa ala	PTkaupan siirtymä%	PTkaupan siirtymä €	summa	keskiarvo	mediaani	kaupan palvelut #
Pori	1	1	1	1	2	1	7	1,2	1,0	1
Rauma	2	2	2	2	4	2	14	2,3	2,0	2
Huittinen	4	4	4	3	1	3	19	3,2	3,5	3
Kankaanpää	3	3	3	3	5	4	21	3,5	3,0	4
Eura	5	5	5	5	5	6	31	5,2	5,0	5
Harjavalta	6	7	6	5	3	4	31	5,2	5,5	5
Kokemäki	7	8	7	5	8	8	43	7,2	7,5	7
Säkylä	9	11	9	8	5	7	49	8,2	8,5	8
Merikarvia	15	11	15	8	9	9	67	11,2	10,0	11
Nakkila	10	13	10	8	13	17	71	11,8	11,5	11
Ulvila	8	5	7	8	23	25	76	12,7	8,0	12
Karvia	15	13	16	12	11	12	79	13,2	12,5	13
Lavia	15	15	19	12	10	9	80	13,3	13,5	13
Noormarkku	15	9	11	8	17	24	84	14,0	13,0	14
Eurajoki	15	16	13	8	16	23	91	15,2	15,5	15
Jämijärvi	15	16	16	12	17	14	90	15,0	15,5	15
Honkajoki	15	21	19	12	17	14	98	16,3	16,0	16
Kiikoinen	15	20	19	20	12	9	95	15,8	17,0	16
Kiukainen	15	16	16	12	20	19	98	16,3	16,0	16
Siikainen	15	10	24	20	14	12	95	15,8	14,5	16
Lappi	15	24	12	12	20	19	102	17,0	17,0	17
Luvia	15	21	14	20	20	19	109	18,2	19,5	18
Pomarkku	15	24	19	20	15	14	107	17,8	17,0	18
Köyliö	15	19	19	24	24	22	123	20,5	20,5	20
Vampula	15	21	24	24	25	17	126	21,0	22,5	20

Vähittäiskauppojen määrää ja tyyppiä esittävässä kuvassa 23 on kaupat jaoteltu viiteen yleisesti käytettyyn ryhmään. Päivittäistavarakaupat tarkoittavat tässä ”päivittäistavaroiden yleisvähittäiskauppoja” eli lähinnä tavallisia ruokakauppoja ja kauppatyyppien toista päästä edustavat itsepalvelutavaratalot ovat hypermarketteja, kuten Prismat, Citymarketit ja Euromarketit.

Päivittäistavarakaupan vetovoimaa arvioitiin kunnan väestömäärällä kerrotun Satakunnan asukaskohtaisen päivittäistavaramyynnin ja kuntakohtaisen myynnin erotuksena. Satakunnan päivittäistavaramyynti asukasta kohti laskettuna oli 2 417 €, kun koko maan asukaskohtainen myynti oli 2 279 €. Suhteellisesti suurimmat päivittäistavaramyynnin siirtymät ovat Huittisiin, Poriin, Harjavaltaan ja Raumalle, joita seuraavat Kankaanpää, Eura ja Säkylä (kuva 24). Euromääräisen tarkastelun kärkiviisikkona ovat Pori, Rauma, Huittinen, Harjavalta ja Kankaanpää.

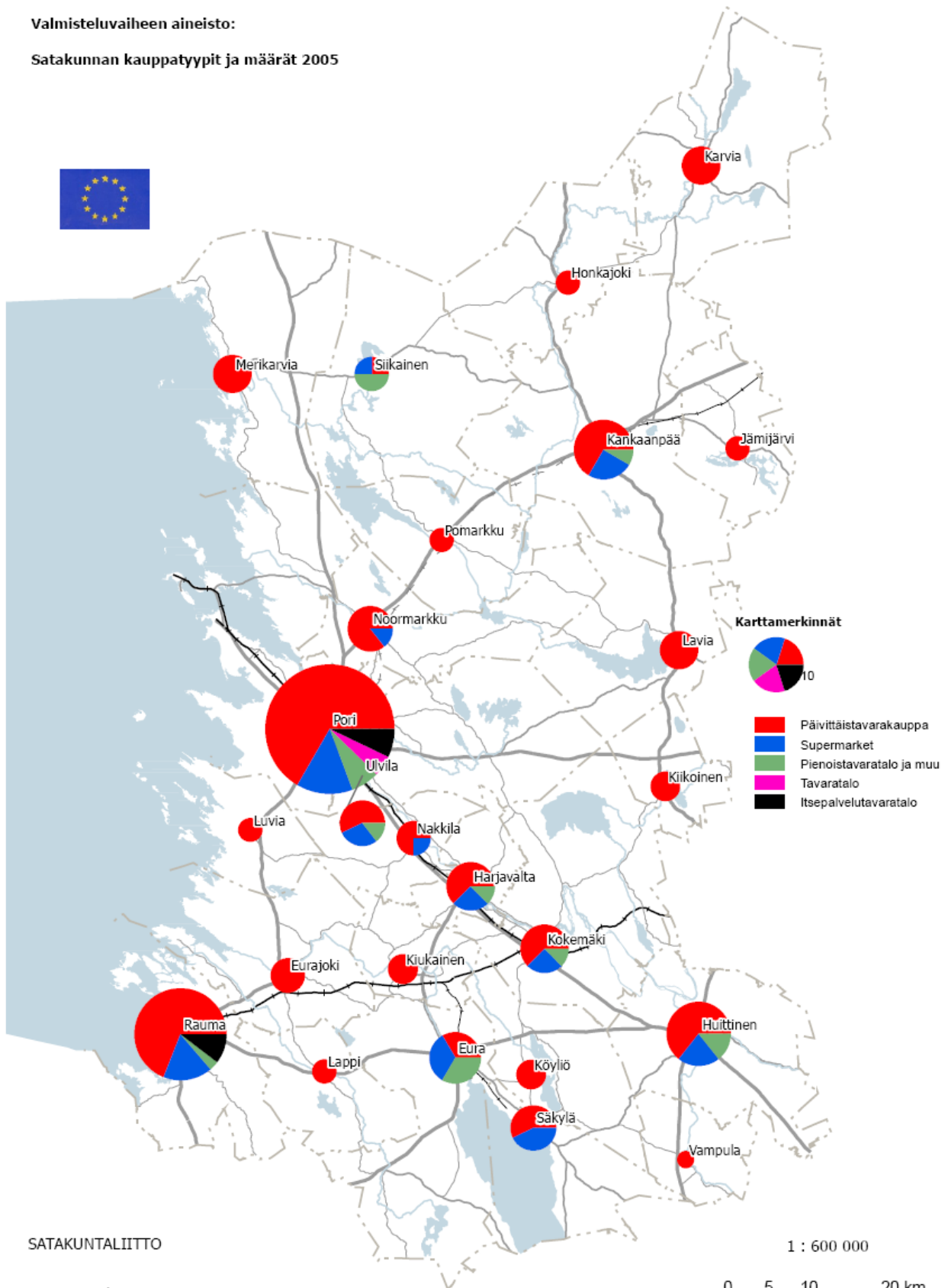
Keskusten kaupallisten palvelujen tarjontatasoltaan paras on Pori, jonka jälkeen Rauma on omassa luokassaan ennen seuraavia Huittista ja Kankaanpää. Seuraavan kaksikon muodostavat Eura ja Harjavalta, joita seuraavat Kokemäki ja Säkylä.

¹⁵ AC Nielsen, 2007

SATAKUNNAN MAAKUNTAKAAVA

Valmisteluvaiheen aineisto:

Satakunnan kauppatyypit ja määrät 2005

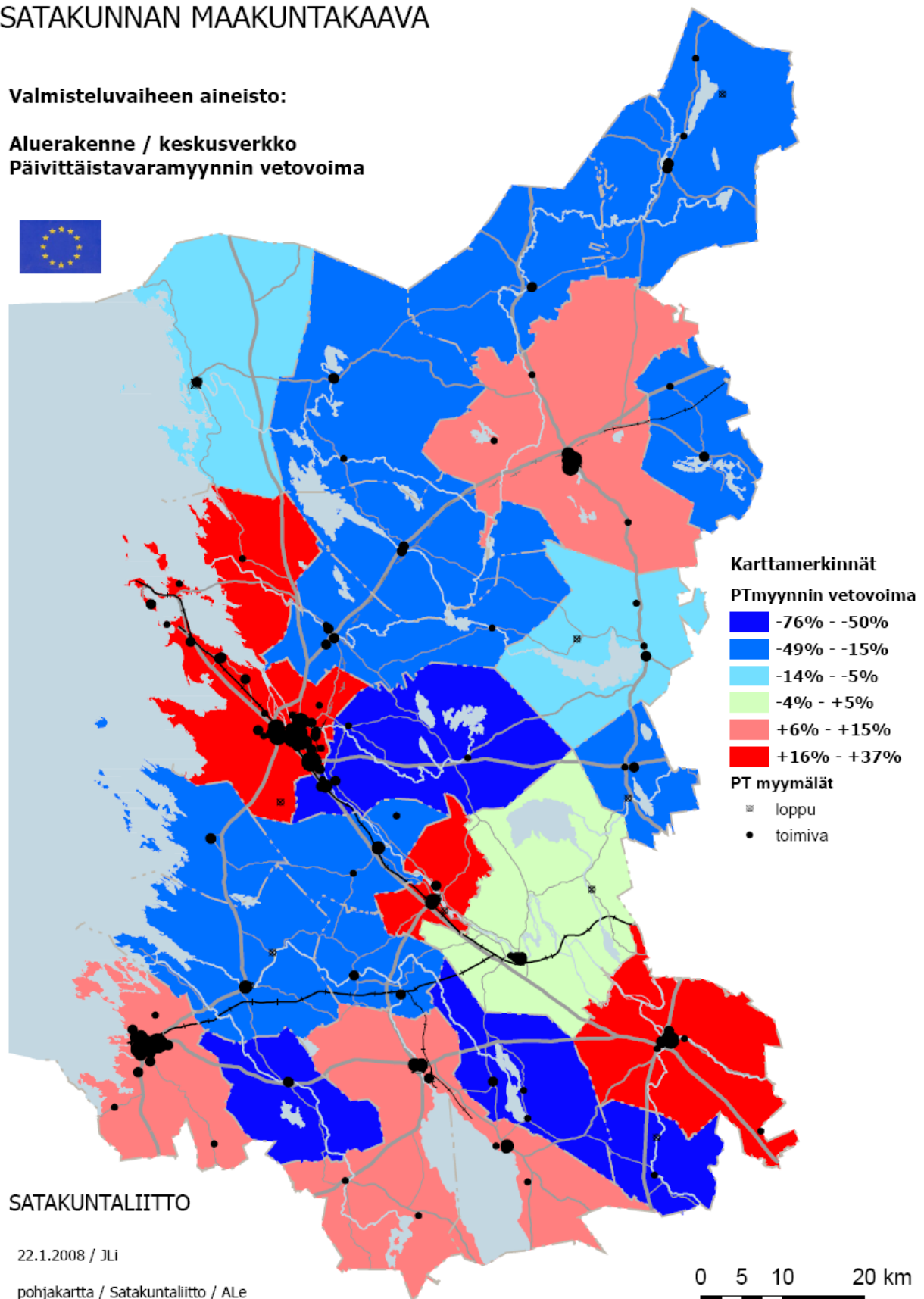

Kuva 23 Vähittäiskaupan palvelut, numerona päivittäistavarakauppojen määrä

SATAKUNNAN MAAKUNTAKAAVA

Valmisteluvaiheen aineisto:

Aluerakenne / keskusverkko
Päivittäistavaramyynnin vetovoima

Kuva 24 Päivittäistavaramyynnin vetovoima ja myymäläverkko

5.3.4. Liikennepalvelut

Liikenteen palvelutarjonnassa keskusvaikutuksia arvioitiin taulukossa 11 sekä tavaraliikenteen että henkilöliikenteen kautta. Liikenneverkon perusosia on käsitelty edellä kappaleessa 3.5. Tavaraliikenteen arviointi tehtiin rautateiden ja satamien rahtitonniin perusteella (kuva 13). Maantieliikenteen tarkasteluun vastaavia kuljetustonneja ei ollut saatavissa. Henkilöliikenteen kohdalla lento-, juna ja linja-autoliikenteen keskinäiset suhteet arvioitiin matkustajamäärien perusteella. Lisäksi otettiin huomioon asemapalvelujen taso ja liikennevuorojen määrä (kuva 13).

Taulukko 11 Liikennepalvelujen osatekijät

Kunta	tavaraliikenne		henkilöliikenne						yht	liikenne- palvelut #
	satama	rautatie tavara- liikenne	lento- asema	rautatie- asema- palvelut	rautatie henkilö- liikenne	linja-auto- asema- palvelut	linja-auto rahti- palvelut	tulevat pikavuorot lkm		
Pori	14,3	4,9	10,0	5,0	6,3	2,2	0,7	3,3	46,8	1
Rauma	15,7	12,4			1,1	2,2	0,7	1,8	33,8	2
Harjavalta		2,3		2,5	6,3	1,1	0,3	3,9	16,5	3
Kokemäki		0,2		2,5	6,3		0,3	2,5	11,8	4
Huittinen						2,2	0,7	6,0	9,0	5
Eura						1,1	0,3	2,9	4,3	6
Nakkila							0,3	3,9	4,3	6
Ulvila								3,9	3,9	8
Kankaanpää		0,0				1,1	0,3	0,9	2,4	9
Säkylä		0,2					0,3	1,5	2,0	10
Köyliö							0,3	1,5	1,8	11
Lappi							0,3	1,5	1,8	11
Vampula								1,8	1,8	11
Kiukainen							0,3	1,4	1,7	14
Kiikoinen							0,3	1,1	1,4	15
Merikarvia							0,3	1,0	1,4	15
Eurajoki							0,3	0,5	0,8	17
Honkajoki							0,3	0,5	0,8	17
Jämijärvi							0,3	0,5	0,8	17
Lavia							0,3	0,5	0,8	17
Luvia								0,5	0,5	21
Noormarkku								0,4	0,4	22
Pomarkku								0,4	0,4	22
Karvia							0,3		0,3	24
Siikainen							0,3		0,3	24

Tavaraliikenteessä Rauma on hieman Poria suurempi satamana ja selvästi suurempi rautateiden tavaraliikenteen määränpäänä. Henkilöliikenteen palveluissa Porin monipuolisuus kaikkien liikennemuotojen tarjonnan kautta tuo selvän aseman maakunnan liikennepalvelujen keskuksena. Lentoasema sekä rautatie- ja linja-autoaseman muodostama valtakunnallinen matkakeskus nostavat asemapalvelujen tarjontaa, jota täydentävät hyvät kaukoliikenteen vuoroyhteydet. Rauman matkustajien kaukoliikenne on järjestetty linja-auto pikavuoroilla etenkin Turun ja Huittisten kautta edelleen Helsingin ja Tampereen suuntiin.

Harjavallan ja Kokemäen palvelutaso liikennepaikkoina on hyvä rautatieaseman ja valtatie 2 linja-autoliikenteen vuoksi. Lisäksi Harjavalta on merkittävä rautateiden tavaraliikenteen kohteena. Huittinen nousee liikennepalveluissa linja-autoliikenteen vaikutuksesta, jossa Huittisten linja-autoasema on liikenteen merkittävä solmukohta etenkin Pori / Rauma – Helsinki ja Tampere – Turku -linjoilla.

5.4. Keskukset asiointivirtojen mukaan

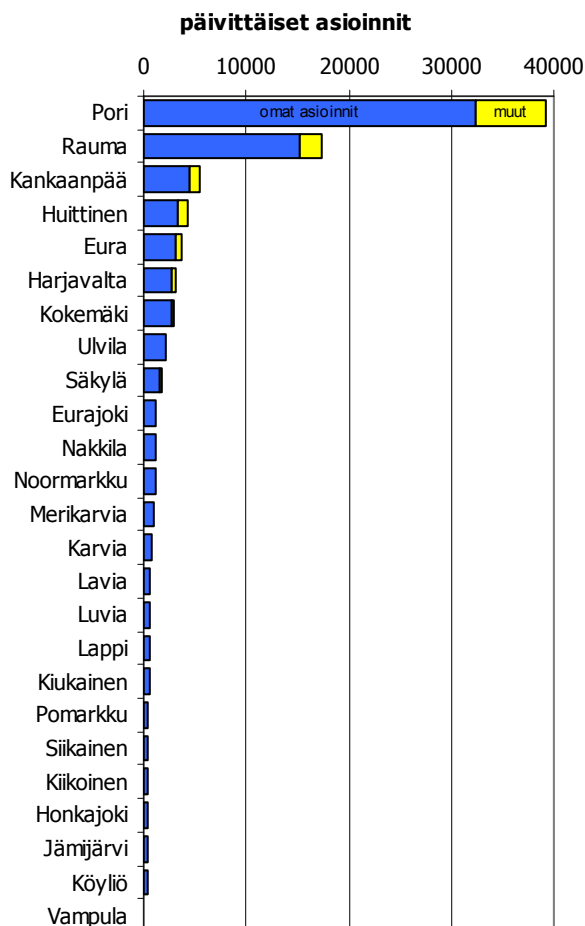
Asiointisuuntautuneisuuden kuntakohtaiset tulokset on esitetty edellä kappaleessa 4 (Satakunnan kuntien vaikutusalueet), jossa on myös selostus vaikutusalue selvityksen periaatteista. Vaikutusalue selvityksen tuottamia keskusverkkoa kuvaavia tuloksia tarkastellaan tässä talouksien päivittäisten asiointien kautta.

Satakunnan asiointisuuntautuneisuuden tarkastelussa asiointikeskuksiksi valittiin ne, joiden vaikutusalue päivittäisiksi normalisoitujen asiointien tarkastelussa oli omaa kuntaa laajempi. Keskusvaikutuksen perusteena oli 5 % ylittävä jonkun muun kunnan asiointien suuntautuminen asiointikeskukseen.

Päivittäiset asiinnit kuvaavat, kuinka kaupan verkkoa ja muita palveluja käytetään kuntakohtaisesti. Tarkastelu korostaa usein tapahtuvia asiointeja, kuten elintarvikeostoksia, ja kuvaa siksi enemmän asiointivirtoja kuin rahamääräistä taloudellista suuntautuneisuutta.

Kuvassa 25 ovat Satakunnan kunnat päivittäisten asiointien määrän mukaisessa järjestyksessä, jota käytetään keskusvaikutuksen kuvaajana. Kuvassa toisesta kunnasta tulevien asiointien osuus on erotettu oman kunnan talouksien asioinneista. Jaettu palkki erottuu lähinnä asiointikuntien kohdalla.

Eniten päivittäisiä asiointeja omasta ja muista kunnista suuntautuu Poriin. Seuraavana olevan Rauman asema toisena asiointikeskuksena on selvä sekä oman että muualta tulevan asiointien suhteen. Kankaanpää, Huittinen ja Eura muodostavat asiointimäärissä tasaisesti laskevan kolmikon, joita seuraavat Harjavalta ja Kokemäki. Ulvilan ja Säkylän kohdalla asiointimäärissä on hieman selvempi pudotus ja näiden jälkeen seuraavat laskevana sarjana muut Satakunnan kunnat, jotka tarjoavat palvelujaan lähinnä oman kunnan talouksille.

Kuva 25 Talouksien päivittäiset asiinnit kuntakohtaisesti (lähtötiedot TNS-Gallup, 2006)

6. Satakunnan keskusverkko

Eri aineistosta ja menetelmistä saatujen tulosten vertailu on toteutettu yhteenvertotaulukkona 12 keskushakuisuutta kuvaavista aluerakenteen tekijöistä. Kappaleissa 5.1 – 5.4 kuvatut vertailutekijät on ensin järjestetty verrattavan arvon mukaiseen järjestykseen ja tekijälle on annettu järjestysluku. Kunnan väkilukua ei ole käytetty keskusverkon arvioinnissa, vaan se on mukana vertailutekijänä. Sen tilalla on väestön keskushakuisuutta kuvaavat tekijät: taajama-alueen asukastiheys ja taajamaväestön määrä. Työpaikkaan liittyvistä tekijöistä on käytetty työpaikkaomavaraisuutta ja yleensä keskusalueille sijoittuvien palvelutyöpaikkojen määrää. Koulutukseen liittyvistä tekijöistä käytettiin tutkintoon johtavien opiskelupaikkojen määrää. Palveluissa puolestaan tekijöinä ovat kaupan ja liikenteen palvelut sekä terveydenhuollon palvelut, jonka tarkasteluun on huomioitu sairaanhoitopiirin sairaaloiden sijoittuminen, terveyskeskusten palvelut ja vuodepaikat. Päivittäiset asiointit ovat asiointimäärän perusteella luokiteltuna mukana tuomassa kuntien vaikutusalueet osaksi tarkastelua. Luokituksessa käytetty järjestysluku on katkaistu vertailutekijän muuttuessa samaksi.

Taulukko 12 on järjestetty kasvavan summasarakkeen mukaisesti. Summan lisäksi keskusluokan arviointiin on käytetty tekijöiden keskiarvoa ja mediaania. Selvimmät erot ovat taulukon alkupäässä, jossa sekä summien että keskilukujen mukaan voi erottaa ryhmiä.

Porin asema maakunnan keskuksena on selvä samoin kuin Rauman asema seuraavaksi merkittävimpana keskuksena. Siksi Rauma voidaan katsoa seutukeskusta merkittävämmäksi maakunnan osakeskukseksi (kuva 26). Kankaanpää, Harjavalta ja Huittinen ovat keskusominaisuuksiltaan seutukeskuksia, joissa on laaja palvelutarjonta ja joissa käy useiden lähikuntien asukkaita töissä, ostoksilla tai asioimassa. Seuraavan ryhmän muodostavat ylikunnalliset keskuskeskukset Eura, Kokemäki, Ulvila ja Säkylä, joihin suunnataan yhdestä tai useammasta naapurikunnasta. Seuraavana tulevat keskusverkon kuntakeskukset, jotka palvelevat lähinnä oman kunnan palvelukysyntää.

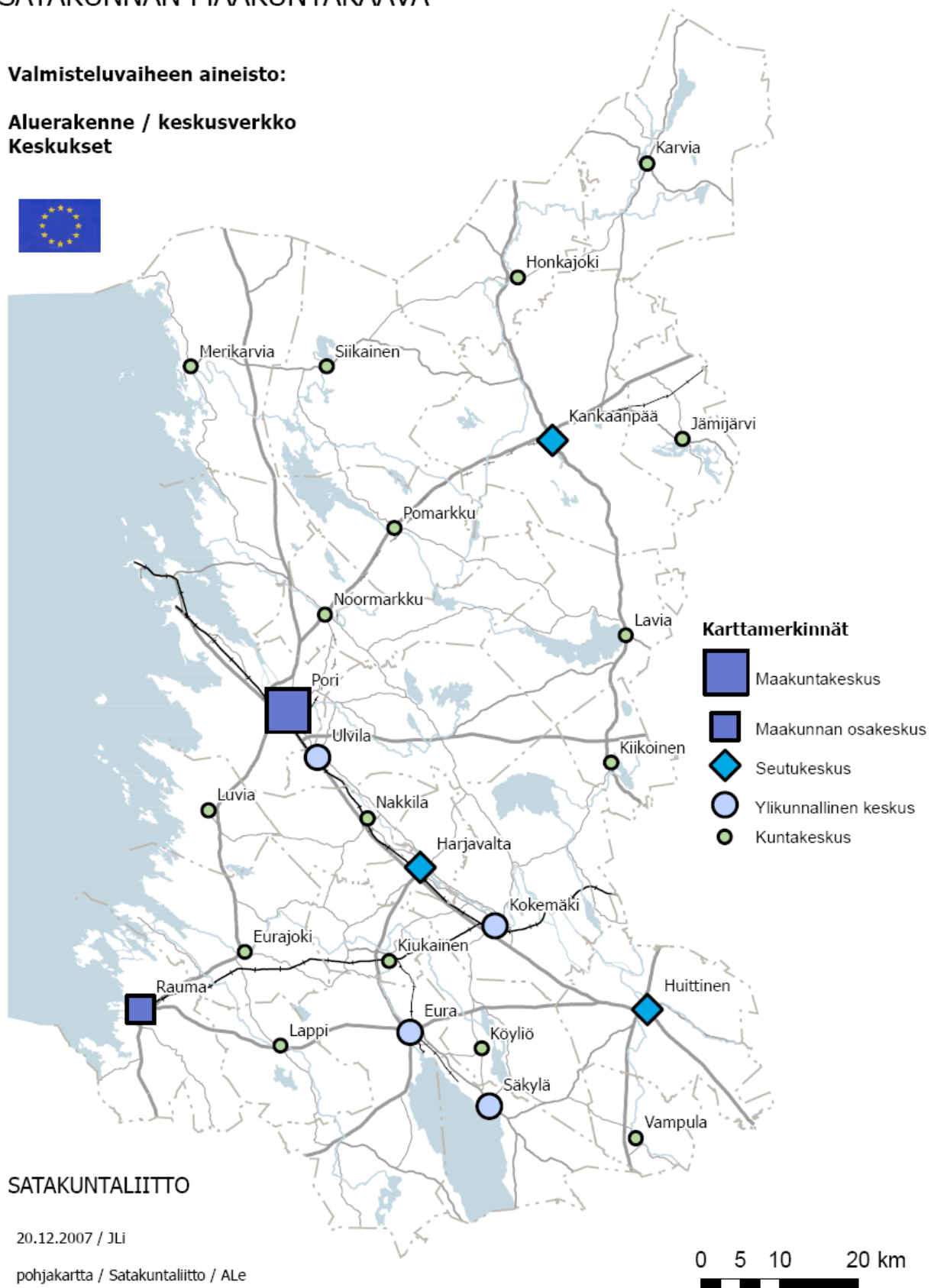
Taulukko 12 Keskusverkon määrittely

alue	väestö 2006 (ei lasken- nassa)	taajaman asukas- tiheys #	taajama- väestön määrä #	työpaikka- omavarai- suus #	palvelutyö- paikat #	koulutus- palvelut #	terveyden- huollon palvelut #	kaupan palvelut #	liikenne- palvelut #	päivittäis asiointit #	summa	keskiarvo	mediaani
Pori	76185	1	1	2	1	1	1	1	1	1	10	1,1	1,0
Rauma	37044	2	2	6	2	2	2	2	2	2	22	2,4	2,0
Kankaanpää	12578	3	4	5	3	3	4	4	9	3	38	4,2	4,0
Harjavalta	7700	5	5	1	6	7	3	5	3	6	41	4,6	5,0
Huittinen	9055	10	7	7	4	4	5	3	5	4	49	5,4	5,0
Eura	9413	9	5	4	8	15	9	5	6	5	66	7,3	6,0
Kokemäki	8277	10	8	10	7	5	8	7	4	7	66	7,3	7,0
Ulvila	13767	4	3	22	4	6	7	12	8	8	74	8,2	7,0
Säkylä	4888	13	10	3	9	15	6	8	10	9	83	9,2	9,0
Nakkila	5768	20	10	16	11	8	15	11	6	11	108	12,0	11,0
Eurajoki	5843	7	12	12	11	15	15	15	17	10	114	12,7	12,0
Noormarkku	6109	5	8	25	10	15	10	14	22	12	121	13,4	12,0
Merikarvia	3494	20	13	11	13	15	13	11	15	13	124	13,8	13,0
Karvia	2779	7	19	9	14	15	15	13	24	14	130	14,4	14,0
Lavia	2162	13	19	17	20	15	11	13	17	15	140	15,6	15,0
Kiukainen	3356	24	14	14	14	15	12	16	14	18	141	15,7	14,0
Lappi	3248	16	16	21	14	15	15	17	11	17	142	15,8	16,0
Honkajoki	1985	19	19	8	14	15	15	16	17	22	145	16,1	16,0
Luvia	3337	16	14	24	14	15	15	18	21	16	153	17,0	16,0
Jämijärvi	2161	13	19	18	20	15	15	15	17	23	155	17,2	17,0
Siikainen	1794	10	23	13	20	15	15	16	24	20	156	17,3	16,0
Pomarkku	2515	16	16	20	20	15	15	18	22	19	161	17,9	18,0
Köyliö	2907	22	18	23	14	15	15	20	11	24	162	18,0	18,0
Vampula	1686	23	23	15	20	15	15	20	11	25	167	18,6	20,0
Kiikoinen	1309	25	23	19	20	15	15	16	15	21	169	18,8	19,0
											109	keskiarvo	

SATAKUNNAN MAAKUNTAKAAVA

Valmisteluvaiheen aineisto:

Aluerakenne / keskusverkko
Keskukset

Kuva 26 Satakunnan keskukset

Satakunnan keskusverkko tukeutuu maakunnan pääkeskukseen Poriin ja maakunnan osakeskukseen Raumaan, jotka ovat myös seutukuntansa pääkeskuksia. Varsinaisia, tämän selvityksen perusteella määriteltyjä (asiointisuuntautuneisuudeltaan, työpaikkatarjonnaltaan ja palveluiltaan) seudullisia keskuksia ovat Kankaanpään, Harjavallan ja Huittisten kaupungit. Näitä keskuksia tukevat neljä ylikunnallista keskusta, joihin suuntautuu yksi tai useamman lähikunnan asiointi ja palveluiden haku: Eura, Kokemäki, Ulvila ja Säkö. Näitä asiointikeskuksia keskusverkossa täydentävät maakunnan muut kuntakeskukset (kuva 26).

Palvelukyläverkolla pyritään turvaamaan harvaan asutun maaseudun peruspalvelut taajamien ja lievealueiden ulkopuolella. Satakunnassa myös loma-asutuksella sekä matkailulla ja muilla vapaa-ajan toiminnoilla on keskeinen, haja-asutusalueiden palvelurakenteen säilymistä tukeva merkitys

Keskusverkkoanalyysin tulokset tukevat Satakunnan maakuntakaavan keskustatoimintojen alueiden kuntakohtaista määrittelyä ja kuvaustapaa.

Lähteet

- AC Nielsen, 2007. Päivittäistavarakaupan myymälärekisteri 2006. Rekisteri ja lehdistötiedote 19.3.2007.
- Granö, O., Laurila, L. & Roto M., 1995. Rakennetut meren rannat. Suomen merenrannikon sulkeutuneisuusaste. Tutkimusraportti 5/1995. Ympäristöministeriö, Alueidenkäytön osasto. Helsinki.
- Finavia, 2007. Liikennetilastot, matkustajat kuukausittain 2007. <http://www.finavia.fi/liikennetilastot>
- Satakunnan liikennejärjestelmä suunnitelma, 2006. Yhteenvedoraportti. Pdf-dokumentti. <http://www.rauma.fi/satljs>
- Satakuntaliitto, 2002. Satakunnan maakuntasuunnitelma 2030. Satakuntaliitto, sarja A:268.
- Satakuntaliitto, 2004. Satakunnan maakuntakaava. Tavoitteet. Satakuntaliitto, sarja A:272.
- Suomen ympäristökeskus SYKE / ELYSE Elinympäristön seurantajärjestelmä, tiedot SYKE/ Tilastokeskus, kuvaus <http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=1293&lan=fi>
- Suomen ympäristökeskus SYKE / YKR Yhdyskuntarakenteen seurantajärjestelmä, tiedot SYKE/ Tilastokeskus, kuvaus <http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=34651&lan=fi>
- Tilastokeskus, julkiset tilastot ja tilastotietokannat www.tilastokeskus.fi
- Tilastokeskus, 2007. Seutukunta- ja maakuntakatsaus 2007, Tilastokeskus
- TNS-Gallup, Suuri vaikutusalue tutkimus 2006 – alueena Satakunta ja muutamat ympäristökunnat
- Yhdyskuntarakenteen ohjauksen kehittämissuunnitelma, 2004. Yhdyskuntarakenteen ohjauksen kehittämissuunnitelma. Työryhmämietintö. pdf-dokumentti <http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=28040&lan=fi>
- Ympäristöministeriö, 2001. Valtioneuvoston päätös valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista. Maankäyttö- ja rakennuslaki 2000. Opas 5. Edita. Helsinki.
- Ympäristöministeriö, 2006. Kilpailukykyä, hyvinvointia ja ekotehokkuutta. Suomen aluerakenteen ja alueiden käytön kehityskuva. Suomen ympäristö 31/2006. Edita. Helsinki.

Liitetaulukko 1 Palvelukylät ja niiden palvelutarjonta 2007

NIMI	KUNTA	Koulu	Päivähoito- palvelu	Kauppa	Posti
Koskenkylä	Eura	1	1	1	1
Länsi-Eura	Eura	1	1	0	0
Linnamaa	Eurajoki	1	0	0	0
Kuivalahti	Eurajoki	1	1	0	0
Rikantila	Eurajoki	1	0	0	0
Hiirijärvi	Harjavalta	1	0	0	0
Huhtamo	Huittinen	0	0	1	1
Suttila	Huittinen	1	0	0	0
Suurimaa	Jämijärvi	1	0	1	0
Tykköo	Jämijärvi	1	1	0	0
Palokoski	Jämijärvi	1	0	0	0
Ala-Honkajoki	Kankaanpää	1	0	1	1
Venesjärvi	Kankaanpää	1	1	1	1
Vihteljärvi	Kankaanpää	1	0	1	1
Narvi	Kankaanpää	1	0	0	0
Veneskoski	Kankaanpää	1	0	0	0
Hapua	Kankaanpää	1	0	0	0
Kyynärjärvi	Kankaanpää	1	1	0	0
Kantti	Karvia	1	0	0	0
Sarvela	Karvia	1	0	1	0
Sara	Karvia	1	1	1	1
Tervahauta	Kiikoinen	0	0	1	1
Harola	Kiukainen	0	1	0	0
Kauvatsa	Kokemäki	1	1	1	1
Korkeaoja	Kokemäki	1	1	1	0
Sääkskoski	Kokemäki	0	0	1	0
Tuomaala	Kokemäki	1	0	0	0
Jalonoja	Kokemäki	1	0	0	0
Tuiskula	Köyliö	0	0	0	1
Vuorenmaa	Köyliö	1	1	0	1
Yttilä	Köyliö	0	0	1	1
Kodiksami	Lappi	1	0	0	0
Kauklainen	Lappi	1	0	0	0
Kullanperä	Lappi	1	0	0	0
Aluskylä	Lavia	0	0	1	0
Kalliala	Lavia	0	0	1	0
Peränkylä	Luvia	1	0	0	0
Niemenkylä	Luvia	1	0	0	0
Kuvaskangas	Merikarvia	1	0	0	0
Lammela	Merikarvia	1	0	0	0
Tuorila	Merikarvia	1	0	0	1
Hormisto	Nakkila	0	0	1	1
Matomäki	Nakkila	1	0	0	0
Viikkala	Nakkila	1	1	1	1
Pyssykangas	Nakkila	0	0	1	0
Kivialho	Nakkila	0	0	1	0
Harjakangas	Noormarkku	1	0	0	0
Lassila	Noormarkku	1	0	1	1
Honkakoski	Pomarkku	1	0	0	0
Pinomäki	Pori	0	1	0	0
Lampaluoto	Pori	0	0	1	0
Karhusuo	Säkylä	1	0	0	0
Leväsjoki	Siikainen	1	1	1	1
Palus	Ulvila	1	0	0	0
Leineperi	Ulvila	1	0	0	0

Liitetaulukko 2 Kuntien välinen työmatkat – pendelöinti 2003

31.12.2003	työkunta	Eura	Eurajoki	Hailavala	Honkajoki	Huttinen	Jämijärvi	Kankaanpää	Karvia	Kirkkonen	Kukkonen	Kodisjoki	Kokemäki	Köyliö	Lapin	Lavia	Luvia	Merikarvia	Nakkila	Noormarkku	Pori	Rauma	Säkkylä	Uusika	Vammala	muu	yht				
asuin	050	050	051	079	099	102	181	214	230	254	262	266	271	319	406	413	442	484	531	537	608	609	684	747	783	886	913	3	224	3923	
Eura	2895	14	62			15		2			94	18	27	36	55	2	1	1	9	1	1	71	189		213	11	3		224	3923	
Eurajoki	051	28	1099	11				2			18	18	1	1	23	2	20		14	2	1	122	960		3	13			112	2429	
Hailavala	079	65	7	2070		20		2			56	56	152	3	1	2	3		125	4	1	418	26		18	57	1		115	3146	
Honkajoki	099				658	4	1	90	10											2	3	15	2	2	1	1			53	842	
Huttinen	102	50	1	22		2853		2		4	3		78	12			1		6	2	3	66	17		45	12	40		535	3747	
Jämijärvi	181				1	1	518	184	2									1		2	1	11	1						141	865	
Kankaanpää	214	6	7	7	66	20	69	4224	16	1	3		3			21		7	3	16	26	178	3	23	2	11			364	5069	
Karvia	230	1			18		2	51	873											1		16				1			130	1093	
Kirkkonen	254			2		3		6		268			20			16			1			32				4			108	460	
Kukkonen	262	161	28	137		10		1			714		23	4	5		1	1	26			84	51		14	11			55	1326	
Kodisjoki	266	4	6								1	72	1									1	107						35	227	
Kokemäki	271	80	2	289		117		4		7	22	2344	26			2	1		29	6		166	17		44	36	2		178	3372	
Köyliö	319	174	3	21		54		1		1	16	38	560	1					3			27	22		236	6	1		74	1238	
Lapin	406	69	24	3							9	4	2	1	646		3		2			24	434		3		1		96	1321	
Lavia	413	2			3	3	1	71	2	15			3			515			2	6		56	1	1		6			100	787	
Luvia	442	3	33	9		1		4			1				1		574	1	12	2	2	525	83	1	1	39			72	1364	
Merikarvia	484	1	1	7	1	1		12	1				2			1	1	986		12	6	137	8	31		11			62	1281	
Nakkila	531	22	4	256		8		4	2		22		33		2		7		1174	6	1	558	29		4	111			105	2348	
Noormarkku	537	3	2	16	1	1		55	2		4		5		1	5	4	20	17	981	23	1081	19	8	2	66			115	2431	
Pori	608				7	1	1	77								2		7	2	43	522	150	2	14		13			40	881	
Rauma	609	53	66	448	4	24	4	115	3	2	11		102	5	14	9	136	67	262	248	39	25738	242	17	26	901			1459	29995	
Säkkylä	684	145	554	12		24		4	1	1	28	5	13	12	92	2	15	2	18	5	1	398	13010		36	21			1303	15702	
Säkkylä	747	1		2	7		2	40					1			2		46		7	9	57	2	463		4			39	682	
Säkkylä	783	312	4	18		37					9		19	51	6				4			24	42		1512	1	6		213	2258	
Uusika	886	24	13	182	3	14		16	2	4	7		60	10	1	8	27	4	159	29	8	2635	48		10	2292	1		282	5839	
Vammala	913	3		3		87					1		3	3								6			27				450	114	687
muu		281	94	170	62	557	43	370	62	23	30	27	221	26	26	75	16	32	44	45	24	1090	1149	17	309	74	52				4919

SATAKUNTALIITTO

PL 260, 28101 PORI

Pohjoisranta 11 D

Puh. (02) 620 4300

Fax (02) 620 4301

www.satakunta.fi